

Årsrapport 2017

MIDDELFART
SPAREKASSE

2. Hoved- og nøgletal · Koncern

Beløb i 1.000 kr.	2017	2016	2015	2014	2013
Netto rente- og gebyrindtægter	489.750	473.158	446.207	396.175	353.425
Kursreguleringer	22.846	-3.406	6.818	9.876	30.290
Udgifter til personale og administration	-373.805	-333.651	-309.784	-267.355	-247.942
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	-14.806	-34.343	-94.889	-74.435	-111.342
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	881	9.530	25.881	14.567	4.296
Årets resultat	104.973	90.674	4.557	67.315	27.502
Udlån	5.602.146	4.806.092	4.353.337	4.143.045	3.794.262
Egenkapital	1.127.549	1.012.412	906.954	853.543	727.855
Aktiver i alt	10.861.520	8.790.395	7.439.646	6.731.772	5.545.691
Kapitalprocent	15,1	14,5	14,1	14,1	13,7
Kernekapitalprocent	14,5	14,0	13,6	13,5	13,2
Egenkapitalforrentning før skat	11,8	11,6	1,1	9,4	3,3
Egenkapitalforrentning efter skat	9,8	9,4	0,5	8,7	4,0
Indtjening pr. omkostningskrone	1,3	1,3	1,0	1,2	1,1
Renterisiko	1,8	1,2	1,5	0,7	0,4
Valutaposition	4,0	5,9	6,0	7,6	7,4
Valutarisiko	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Udlån i forhold til indlån	62,9	68,2	75,8	83,6	91,0
Udlån i forhold til egenkapital	5,0	4,7	4,8	4,9	5,2
Årets udlånsvækst	16,6	10,4	5,1	9,2	6,0
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	286,8	311,8	207,6	-	-
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	272,0	232,0	192,6	138,1	135,4
Summen af store engagementer	0,0	29,9	10,3	36,3	35,7
Årets nedskrivningsprocent	0,2	0,5	1,5	1,3	2,2
Afkastningsgrad	1,0	1,0	0,1	1,0	0,5

10 målepunkter

pr. 31.12.17

❶ Kundetilfredshed

Status 2017:

NR. 1

Mål: TOP 3

❷ Basisindtægter pr. omkostningskrone

Status pr. 31.12.17:

1,31

Mål 2018: > 1,45

❸ Kundetilfredshed med digitale løsninger

Status 2017:

Privat 87 %

Erhverv 79 %

Mål: > 90 %

❹ Kapitalbuffer

Status pr. 31.12.17:

6,3 procentpoint

Mål: 3 procentpoint

❺ Antal kunder

Status pr. 31.12.17:

72.809

Mål 2018: > 75.000

❻ Nedskrivningsprocent

Status pr. 31.12.17:

0,18 %

Mål: < 0,75 %

❼ Arbejdsglæde

Status 2017:

97 %

Mål: > 97 %

❽ Resultat før skat

Status pr. 31.12.17:

125,9 mio. kr.

Mål 2018: > 140 mio. kr.

❾ Kompetencemål

Status 2017:

98,5 %

Mål 2018: > 95 %

❿ Engagement i lokalsamfundet

Status 2017:

7,9 mio. kr.

Mål: > 7,5 mio. kr. pr. år

Indhold

Hoved- og nøgletal i Middelfart Sparekasse	2
Status på målepunkter	3
Indholdsfortegnelse	4
Forord	5
Om Middelfart Sparekasse	6
Ledelsen i Middelfart Sparekasse	8
Ledelsespåtegning	11
Den interne revisors revisionspåtegning	12
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	14
Ledelsesberetning	18
God selskabsledelse	28
Redegørelse for samfundsansvar	37
Årsregnskab	58
Noter	64

A portrait of Martin Nørholm Baltser, a middle-aged man with short, wavy grey hair and a light beard, smiling. He is wearing a dark blue blazer over a light blue button-down shirt. The background is a blurred outdoor scene with greenery and a body of water. Another person's head is partially visible on the right side of the frame.

Martin Nørholm Baltser
Adm. direktør

Forord

Velkommen til Middelfart Sparekasses årsrapport 2017. Denne rapport er udarbejdet, så du nemt kan få indsigt i tallene og tankerne bag vores forretning.

Du finder de væsentligste nøgletal allerede i omslaget og den større finansielle afrapportering på de følgende sider.

Vil du vide mere om Middelfart Sparekasse, kan du altid finde os på midspar.dk.

Vi ønsker dig god læselyst!

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Allan Buch', written over a horizontal line.

Allan Buch,
Bestyrelsesformand

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Martin Nørholm Baltser', written over a horizontal line.

Martin Nørholm Baltser,
Adm. direktør

Om Middelfart Sparekasse

Da Middelfart Sparekasse blev grundlagt i 1853, var tanken at danne en sparekasse "Til fælles bedste". De tanker, som slagtermester Benjamin Falkner og de øvrige medlemmer af "Foreningen til trængende Haandværkeres og andres Understøttelse i Middelfart" gjorde sig, har vist sig at være så evigtgyldige, at Sparekassen den dag i dag drives ud fra samme grundprincip.

I 1853 var der behov for en sparekasse, der kunne hjælpe almuen med at forstå værdien af at spare op. I dag handler til fælles bedste om, at Sparekassen er sin opgave bevidst over for både kunder, medarbejdere og lokalsamfund.

Naturligvis er økonomi en væsentlig del af Sparekassens virke, men solide økonomiske resultater er ikke målet i sig selv. Det er midlet til at få frihed til at handle i overensstemmelse med Sparekassens værdier. Det handler om fortsat være en særdeles god arbejdsplads, at give kunderne relevant og kvalificeret rådgivning, der er til gavn for dem og deres økonomi, og at gøre en positiv forskel i de lokalsamfund, Sparekassen er repræsenteret i.

En sparekasse i udvikling

Det er en forretningsmodel, der er attraktiv for kunderne, og derfor er Sparekassen vokset mærkbart siden begyndelsen i Algade i Middelfart i 1853.

Væksten begyndte i Fredericia i 1990. Sparekassen troede på, at Trekantområdet var det rigtige sted at vokse. Det viste sig at holde stik. Først fik Fredericia en afdeling, i 1992 fulgte Kolding og Vejle efter.

I de seneste år har Sparekassen igen åbnet en række nye afdelinger. I 2013 kom Aarhus, Esbjerg, Odense Erhverv samt pensions- og formueafdelingen i Roskilde til. I 2014 en afdeling i Hørning syd for Århus og i 2015 en afdeling i Svendborg. I dag har Sparekassen 18 afdelinger og 73.000 kunder.

En af årsagerne til den flotte, organiske vækst er, at de eksisterende kunder anbefaler Sparekassen til venner og bekendte. Sparekassen har også i 2017 toppet flere kundetilfredshedsundersøgelser, og finansmediet Finanswatch har sammen med analysebureauet Wilke kåret Middelfart Sparekasse til at have det bedste image i finanssektoren.

Fremgangen skal fastholdes

Opbakningen fra kunderne og garantierne er vejen til fortsat fremgang for Sparekassen, og derfor arbejdes der hver dag i alle afdelinger for at leve op til visionen "Bedst til kunder".

Sektoren gennemgår en stor og hastig udvikling i disse år, hvor digitalisering og nye aktører spiller ind på Sparekassens og alle andre pengeinstitutters forretning. Sparekassen følger naturligvis med udviklingen i visheden om, at dygtige medarbejdere og et godt image er et godt afsæt for at imødgå fremtidens udfordringer.

Sparekassen er af den overbevisning, at der også i mange år fremover er brug for et tilgængeligt, lokalt funderet pengeinstitut med et ønske om at gøre en positiv forskel til fælles bedste.

Middelfart Sparekasse
Havnegade 21
5500 Middelfart

CVR: 24 74 48 17
Stiftet: 1853
Hjemsted: Middelfart
Telefon: 64 22 22 22
Internet: www.midspar.dk

Værdigrundlag

Vision:

- **Bedst til kunder**

Sparekassens berettigelse som pengeinstitut er, at kunderne har tillid til, at Sparekassen kan levere et langsigtet og stabilt fundament for deres økonomi. Kundernes opbakning er altafgørende for Sparekassens virke, og i erkendelse heraf er Sparekassens vision at være bedst til kunder.

At være bedst til kunder handler om at udvise forståelse for den enkelte kundes konkrete livssituation og være på forkant med kundernes behov.

Bedst til kunder kan ikke sættes på formel. Hver enkelt medarbejder skal være "bedst til kunder" på sin egen måde. Det er en af nøglerne til at levere personlig og nærværende service til de mange forskellige kundesegmenter, Sparekassen betjener. Fælles for de fleste kunder er, at de vægter traditionelle dyder som:

- **Tillid og tryghed**
- **Ordentlighed**
- **Personlig kontakt mellem mennesker**
- **Et højt fagligt niveau**
- **Tilgængelighed og fleksibel service**
- **Åben og ærlig kommunikation**
- **Effektive beslutningsgange**
- **Individuel service og rådgivning**
- **Relevante selvbetjenings tilbud.**

Visionen indfries gennem Sparekassens mission, hvor der er fokus på kunder, medarbejdere og lokalsamfund:

Mission:

- **Unikt arbejdsfællesskab**
- **Bæredygtige resultater**
- **Lokal udvikling.**

I hverdagen arbejder alle medarbejdere ud fra disse leve-regler:

Sådan er vi!

- **Vi er ordentlige og åbne over for vores omgivelser**
- **Vi indgår forretninger, der skaber værdi for dig og Sparekassen**
- **Vi mødes i øjenhøjde**
- **Vi er Sparekassen, og det er vi stolte af.**

Værdier er ikke noget, vi har. Det er noget, vi skaber sammen!

Ledelsen i Middelfart Sparekasse

Middelfart Sparekasse er en selvejende institution

Repræsentantskab

Valgkreds 1 Middelfart, Strib og Odense

Allan Buch
Annette Reimann
Bo Smith
Gitte Holm Hein
Hanne Pors Knudsen
Jan Melgaard
Jens Backer Mogensen
Jens-Peter Rishøj
Karin Riishede
Knud Møller Nielsen
Lars Jeppe Jeppesen
Nicoline Damkjær
Ole Olsen

Valgkreds 2 Fredericia

Bjarne Wetcbe
Ole Nikolajsen
Tommy Dueholm
Torsten Ussing

Valgkreds 3 Vejle, Vinding og Ødsted

Bent Olsen
Bo Skouby Rosendahl
Carsten Ladegaard Jakobsen
Hans Boesen
Inge Hvilsted
Kurt Espesen
Marlene Jørgensen

Valgkreds 4 Uldum, Hedensted, Horsens Hørning og Aarhus

Bettina Jørgensen
Jan Poulsen
Jens Christian Skifter
Jørgen Andersen
Jørgen Louring Poulsen
Louise Haugaard Warming
Søren Moss Rasmussen
Vagn Åge Jensen

Valgkreds 5 Kolding og Esbjerg

Alex Hansen
Charlotte Szocska
Christian Hørby Jensen
Jan Henriksen
Palle Storinggaard
Peter Kløvborg

Bestyrelse

Allan Buch, formand
Bettina Jørgensen
Bo Skouby Rosendahl

Bo Smith
Claus Nielsen
Jan Melgaard

Pia Kjær Nielsen
Ulrik Sørensen
Åge Almtoft

Direktion

Martin Nørholm Baltser
Adm. direktør

Afdelingsdirektør Flemming Kristensen
og rådgiver Christian Clark Lund, Aarhus-
afdelingen.

Claus Nielsen, erhvervsrådgiver i Middelfart
samt medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem.

Ledelsespåtegning

Bestyrelsen og direktionen har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 for Middelfart Sparekasse og koncernen.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og Middelfart Sparekasses aktiver og passiver, den finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og moder-

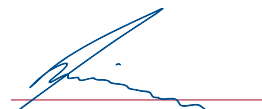
selskabets aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for de forhold, beretningen omhandler samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen og Middelfart Sparekasse kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Middelfart, den 27. februar 2018.

Direktion

 Martin Nørholm Baltser
 Adm. direktør

Bestyrelse

 Allan Buch
 Formand

 Bo Smith

 Claus Nielsen

 Bettina Jørgensen

 Jan Melgaard

 Pia Kjær Nielsen

 Bo Skouby Rosendahl

 Åge Almtoft

 Ulrik Sørensen

Repræsentantskab:

Årsrapporten for året 2017 er godkendt på det ordinære repræsentantskabsmøde afholdt i Middelfart den 1. marts 2018.

Dirigents underskrift

Den interne revisors revisionspåtegning

Påtegning på koncernregnskabet og årsregnskabet

Konklusion

Det er min opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet for Middelfart Sparekasse giver et retvisende billede af koncernens og Sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Den udførte revision

Jeg har revideret koncernregnskabet og årsregnskabet for Middelfart Sparekasse for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2017. Koncernregnskabet og årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner og efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet.

Jeg har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at koncernregnskabet og årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Jeg har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er min opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for min konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

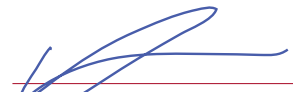
Min konklusion om koncernregnskabet og årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og jeg udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til min revision af koncernregnskabet og årsregnskabet er det mit ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med koncernregnskabet eller årsregnskabet eller min viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

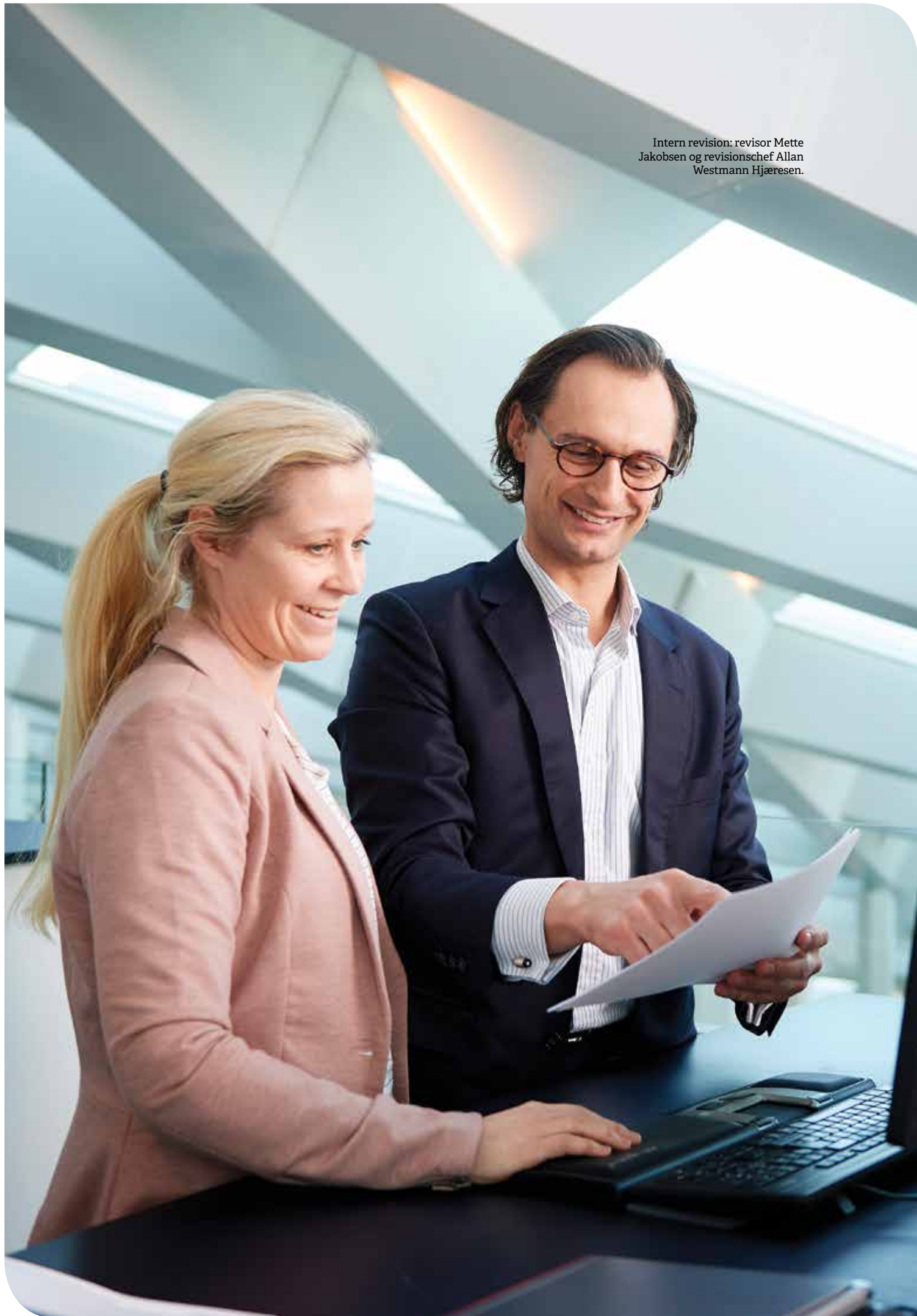
Mit ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder de krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det min opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Jeg har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Middelfart, den 27. februar 2018

Allan W. Hjørnsen
revisionschef

Intern revision: revisor Mette
Jakobsen og revisionschef Allan
Westmann Hjørnesen.

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til repræsentantskabet i Middelfart Sparekasse

Konklusion

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og årsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2017 samt af resultatet af koncernens og sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Middelfart Sparekasses koncernregnskab og årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2017 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af Middelfart Sparekasse i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Middelfart Sparekasse i regnskabsåret 1990. Vi er genvalgt årligt ved repræsentantskabsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 27 år frem til og med regnskabsåret 2017.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2017. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Nedskrivninger på udlån

Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de tab, som forventes at være på udlån pr. balancedagen på baggrund af indtrufne begivenheder.

Nedskrivninger af sparekassens udlån foretages såvel individuelt som gruppevist. Der foretages nedskrivninger, hvis der konstateres objektiv indikation for værdiforringelse (OIV) ud fra indtrufne begivenheder, og det har en indvirkning på størrelsen af de forventede betalinger. Den gruppevise vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af brancheforeningen Lokale Pengeinstitutter. Modellen korrigeres af ledelsen for at tage højde for ændrede konjunkturforløb, herunder tidsmæssige eller modelmæssige begrænsninger i forhold til ikke-identificerede hændelser.

Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån. Derudover foretages der komplekse og subjektive skøn ved fastlæggelse af størrelsen af nedskrivningerne.

Følgende områder er centrale ved opgørelsen af nedskrivninger på udlån:

- Fuldstændigheden af registreringen af udlån med indikation for værdiforringelse (OIV).
- Væsentligste forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. betalingsrækker, ejendomme og andet, som indgår i nedskrivningsberegningerne.
- Ledelsesmæssige justeringer til gruppevise nedskrivninger som følge af tidsmæssige eller modelmæssige begrænsninger

Der henvises til koncernregnskabet note 1, afsnittet om beskrivelse af regnskabsmæssige skøn, hvor forhold der kan påvirke nedskrivninger på udlån er beskrevet, og note 25 om beskrivelse af sparekassens kreditrisici.

Vi gennemgik og vurderede de af sparekassen tilrettelagte forretningsgange, der er etableret for at sikre, at udlån med OIV identificeres rettidigt, og at nedskrivninger beregnes i overensstemmelse med regnskabsbestemmelserne.

Vi vurderede og testede de af ledelsen anvendte principper ved måling af sikkerhedsværdier på bl.a. ejendomme og de af ledelsen anvendte principper for diskontering af betalingsrækker, der indgår i nedskrivningsberegninger på udlån med OIV.

Med baggrund i den samlede eksponering mod kunder (både udlån, garantier og finansielle rammer) udvalgte vi en stikprøve af sparekassens eksponeringer. Stikprøven var risikobaseret, og indeholdt således sparekassens største eksponeringer, eksponeringer med svaghedstegn og eksponeringer med OIV. Stikprøven indeholdt herudover tilfældigt udvalgte eksponeringer.

For eksponeringer med OIV testede vi, om der var sket rettidig identifikation og registrering af OIV. Vi vurderede ligeledes de fremtidige pengestrømme, der indgår i nedskrivningsberegningerne. Vi udfordrede ledelsens forudsætninger og estimater, bl.a. ved sammenholdelse med eksterne data.

Vi testede endvidere en stikprøve af udlån, der ikke var klassificeret som OIV. Her foretog vi vores egen vurdering af, om kreditklassifikationen som "svagt markerede" eller "udlån forbundet med normal kreditrisiko" var forsvarlig.

Vi gennemgik sparekassens opgørelse af gruppevise nedskrivninger, herunder ledelsens tilpasning af model-estimerne til kreditrisikoen for sparekassens egen udlånsportefølje. Vi udfordrede de ledelsesmæssige skøn ud fra vores kendskab til udlånsporteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med koncernregnskabet og årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et koncernregnskab og årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere koncernens og sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere koncernen eller sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og

at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af koncernens og sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om koncernen eller sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at koncernen eller sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for virksomhederne eller forretningsaktiviteterne i koncernen til brug for at udtrykke en konklusion om koncernregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre koncernrevisionen. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

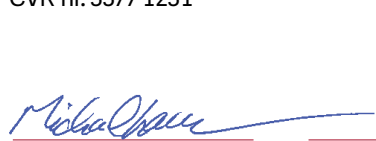
Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Middelfart, den 27. februar 2018

PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 3377 1231

	
Michael Laursen	H. C. Krogh
Statsautoriseret revisor	Statsautoriseret revisor
mne26804	mne9693

Middelfart Sparekasse i
Horsens flyttede primo 2017
til nye lokaler på Høegh
Guldbergs Gade.

Ledelsesberetning

Hovedaktivitet

Middelfart Sparekasse er en garant sparekasse med over 16.500 garantanter og 73.000 kunder. Markedsområdet dækker Fyn, Trekantområdet, Østjylland og Esbjerg. Sparekassen har også en investeringsafdeling i Roskilde.

Middelfart Sparekasse rådgiver om og formidler finansielle produkter til privatkunder samt mindre og mellemstore virksomheder i de områder, hvor Sparekassen er repræsenteret med afdelinger. Sparekassen formidler blandt andet indlån, udlån, boligfinansiering, investering og pension.

2017

I lighed med de foregående år blev lavrentemiljøet også i 2017 en af de gennemgående overskrifter i finanssektoren. Trods økonomisk vækst i både USA og på de hjemlige breddegrader forblev renterne meget lave i 2017. Det er naturligvis til glæde for de danskere, der har realkredit- eller banklån, for de lave renter gør det selvsagt billigere at låne.

For pengeinstitutterne betyder det, at indtægterne er under pres, da toplinejen ikke vokser i takt med, at udlånet øges. Den øgede lånelyst, som Middelfart Sparekasse oplevede i 2017, er et godt tegn på, at danskerne har rystet krisen af sig og har fået mod på nye investeringer. Det gælder både private og virksomheder.

Mens de faldende udlånsrenter presser pengeinstitutter på indtjeningen, betyder de også, at kun meget få kunder har svært ved at leve op til deres forpligtelser over for deres pengeinstitut. Derfor er niveauet for tab og nedskrivninger i Middelfart Sparekasse meget lavt for 2017, hvilket er et væsentligt bidrag til det meget tilfredsstillende resultat i Sparekassen.

2017 var også "året før året". Det skal forstås på den måde, at 2017 i høj grad handlede om at gøre Sparekassen klar til de nye krav, der indføres fra 2018 og i årene fremover. Det handler om MiFID II på investeringsområdet, den nye persondataforordning, NEP-krav og regnskabsstandarden IFRS 9.

Det er nye regelsæt, der stiller både arbejdsmæssige og økonomiske krav til Sparekassen. Også der-

for er det vigtigt at fastholde den stærke, organiske vækst, der har kendetegnet Sparekassen i de seneste år. Stærke økonomiske resultater skal bygge funda-

mentet for fremtidens Middelfart Sparekasse som et solidt, regionalt pengeinstitut.

I hovedtal ser koncernresultatet og balanceudviklingen således ud:

	Enhed	2017	2016
Årets resultat før skat	mio. kr.	125,9	111,7
Netto rente- og gebyrindtægter	mio. kr.	489,8	473,2
Kursreguleringer	mio. kr.	22,8	-3,4
Udgifter til personale og administration	mio. kr.	373,8	333,7
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle anlægsaktiver	mio. kr.	8,5	12,9
Andre ordinære udgifter	mio. kr.	0,4	0,5
Nedskrivninger	mio. kr.	14,8	34,3
Resultat af kapitalandele i associerede selskaber	mio. kr.	0,9	9,5
Udlån	mio. kr.	5.600,3	4.803,3
Indlån	mio. kr.	9.317,1	7.440,5
Egenkapital	mio. kr.	1.127,5	1.012,4
Kapitalprocent	procent	15,1	14,5
Likviditetsoverdækning	procent	272,0	232,0
LCR	procent	286,8	311,8

Årets resultat

Middelfart Sparekasses forventninger til 2017 var, at årets resultat ville blive en smule under det realiserede resultat for 2016. Årsagen var en forventning om, at det lave renteniveau - og dermed presset på topplinen - ville fortsætte i 2017, og at det derfor ville blive svært at leve op til koncernresultatet før skat i 2016 på 111,7 mio. kr.

Det holdt helt stik, at renterne forblev lave i hele 2017, og der er også fortsat negativ indlånsrente i Nationalbanken. Sparekassen har oplevet det ventede pres på topplinen kombineret med et fortsat stigende indlånsoverskud.

På trods af dette kan Middelfart Sparekasse præsentere et resultat før skat på koncernniveau, der ligger væsentligt over forventningen ved årets indgang på 70 - 100 mio. kr. Årets resultat før skat på koncernniveau er 125,9 mio. kr. - efter skat er resultatet 105,0 mio. kr.

I forbindelse med aflæggelsen af halvårsregnskabet for 2017 opjusterede Sparekassen forventningerne til året til et resultat mellem 100 og 125 mio. kr. før skat på koncernniveau, og det realiserede resultat på 125,9 mio. kr. er således meget tæt på det øvre spænd i dette skøn.

Regnskabets hovedposter gennemgås på de kommende sider, men helt overordnet kan tre parametre fremhæves:

- En fortsat faldende rentemarginal, hvilket til dels er modvirket af Sparekassens markante vækst i antallet af nye kunder og den deraf afledte vækst i udlånet.
- Stærk udvikling på kursreguleringer. Sparekassen har især i første halvår haft kursreguleringer, der ligger væsentligt over årets forventninger og sidste års resultat
- Et meget lavt niveau for tab og nedskrivninger. Det var ventet, at posten for tab og nedskrivninger - godt hjulpet af det lave renteniveau - ville være lav i 2017 i lighed med 2016. Nedskrivningerne på 14,8 mio. kr. svarer til en nedskrivningsprocent på 0,18.

Netto rente- og gebyrindtægter

Sparekassens netto rente- og gebyrindtægter er vokset med 3,5 % til 489,8 mio. kr.

Netto renteindtægter er faldet marginalt, mens udlånet er steget med 16,6 %. Indtægterne fra udlån er under pres. Et fortsat stigende indlånsoverskud i sektoren generelt betyder øget konkurrence om udlånet, hvilket

igen betyder faldende udlånsrenter. Sparekassens netto-tilgang af nye kunder og det deraf øgede forretningsomfang er stærkt medvirkende til, at Sparekassen stort set kan fastholde nettorenteindtægterne.

Indtægter fra obligationsrenter er faldet fra 36,5 mio. kr. i 2016 til 34,6 mio. kr. i 2017. Obligationsrenterne skal ses i sammenhæng med den negative kursregulering på 8,9 mio. kr. i 2017 mod 9,8 mio. kr. i 2016. Samlet set er obligationsbeholdningen forrentet med 1,3 % i 2017 mod 1,6 % i 2016. Obligationsbeholdningen er steget 185,1 mio. kr. fra ultimo 2016 til ultimo 2017 grundet det fortsat voksende indlån.

Renteudgifter er faldet fra 23,1 mio. kr. i 2016 til 21,2 mio. kr. i 2017. Det skyldes primært et fald i renteudgifter til indlån og anden gæld. Sparekassen sænkede i 2017 den generelle indlånsrente fra 0,05 % til 0 %. Effekten af rentenedsættelsen på indlånskonti modsvares delvist af stigende renteudgifter til kreditinstitutter og centralbanker. Der er fortsat en negativ rente på 0,65 % på indskudsbeviser i Nationalbanken, og der ses nu også negative renter hos kreditinstitutter.

Gebyr- og provisionsindtægter er steget med 12,3 % til 222,8 mio. kr. Det skyldes i høj grad øget forretningsomfang grundet de mange nye kunder i Sparekassen.

Mængden af Totalkredtlån er stigende, og da der i 2017 var stor aktivitet på boligmarkedet, er både indtægter fra lånesagsgebyrer og indtægter fra garanti-provision steget i 2017.

Sparekassen har i 2017 også anbefalet kunder at flytte pensionsmidler eller kontant indestående til et investeringsprodukt. På grund af det meget lave renteniveau er det god rådgivning at anbefale kunderne at sikre værdien af deres opsparing ved at investere i værdipapirer. Mange kunder har taget godt imod rådgivningen, og indlånet i puljeordninger er således steget med 128,6 % til 1,4 mia. kr. For Sparekassen er den øgede investeringslyst lig med øgede gebyr- og provisionsindtægter på investeringsområdet.

Kursreguleringer

Posten kursreguleringer var i 2017 positiv med 22,7 mio. kr. mod et minus på 3,4 mio. kr. i 2016. Den positive kursregulering skyldes først og fremmest en positiv udvikling i Sparekassens aktiebeholdning. Sparekassen følger fortsat en konservativ investeringsstrategi, og hovedparten af indlånsoverskuddet placeres der-

for i obligationer. En mindre del placeres i aktier, primært sektoraktier og C20-selskaber.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale og administration er steget med 12 % til 373,8 mio. kr.

Udgifter til personale er steget med 11,9 % i 2017. Sparekassen ansatte særligt i årets første måneder mange nye medarbejdere, især rådgivere og kundemedarbejdere. Der har været en nettotilgang på 17 personer i 2017, heraf 16 i de kundeeksperierende afdelinger. Det er vurderingen, at de kundeeksperierende afdelinger nu er rustet til at kunne varetage både eksisterende og nye kunder, og derfor ventes der ikke en tilsvarende udvikling i 2018.

Udgifter til administration er steget med 12,3 % til 140,2 mio. kr. I takt med, at flere kunder vælger Sparekassen til, øges blandt andet IT-udgifterne også. Dertil kommer omkostninger til udviklingsprojekter i regi af Sparekassens datacentral, SDC. Også udviklingsomkostninger til en ny realkreditplatform har spillet ind på omkostningsudviklingen.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er faldet fra 34,3 mio. kr. i 2016 til 14,8 mio. kr. i 2017. Det svarer til en nedskrivningsprocent på 0,18.

Det meget lave niveau for tab og nedskrivninger er et udtryk for, at kunderne generelt har en god økonomi. De faldende udlånsrenter betyder, at kun meget få kunder har svært ved at overholde deres forpligtelser over for Sparekassen.

Det var ventet, at de lave nedskrivninger i 2016 ville fortsætte i 2017. Det var dog ikke forventningen, at nedskrivningerne ville blive halveret i 2017 i forhold til 2016.

2018 tegner til også at blive et år med en sund udvikling i samfundsøkonomien og et fortsat meget lavt renteniveau. Forventningen for 2018 er, at nedskrivningerne vil stige svagt i forhold til niveauet i 2017.

Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder

Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder er faldet fra 9,5 mio. kr. i 2016 til 0,9 mio. kr. i 2017. Tallene er ikke direkte sammenlignelige, da ejerkredsen i NEM Forsikring blev udvidet ultimo 2016. Dermed æn-

dredes Sparekassens ejerandel sig fra 25 % til 20 %. Udvikelsen af ejerkredsen betød også, at driftsresultatet i NEM Forsikring i 2016 var positivt påvirket af goodwill i forbindelse med en kapitalforhøjelse fra den nye ejer. Resultatet i NEM Forsikring er i 2017 negativt påvirket af en del større skader i årets løb.

Balance og kapital

Udlån

Udlån og andre tilgodehavender udgør 5.600,3 mio. kr. ultimo 2017 mod 4.803,3 mio. kr. ultimo 2016. Det svarer til en stigning i udlånet på 16,6 %.

Det øgede udlån kan i høj grad henføres til årets nettokundetilgang på over 6.000 nye kunder svarende til 9,1 %. Dertil kommer, at Middelfart Sparekasse i 2017 fik en offentlig myndighed som kunde. Kreditfaciliteterne, som Sparekassen stiller til rådighed for denne, betyder også en mærkbar vækst i udlånet. Udlånet belaster ikke Sparekassens solvens, da risikovægtningen er nul.

Trods denne vækst holder Sparekassen sig fortsat inden for pejlemærket i Tilsynsdiamanten på en årlig udlånsvækst på maksimalt 20 %.

Indlån

Også i 2017 voksede Sparekassens indlån markant - og også markant mere end udlånet. Indlån og indlån i puljeordninger er således vokset med 20,3 % til 9.317,1 mio. kr. mod 7.440,5 mio. kr. ultimo 2016.

Det betyder, at Sparekassens indlånsoverskud ultimo 2017 er 3.716,8 mio. kr. En del af indlånsoverskuddet placeres i Nationalbanken til en negativ rente på 0,65 %. Derudover placeres størstedelen i obligationer med kort varighed. Hensigten er at opnå et positivt afkast samtidig med, at risikoen er så lav som muligt.

For Sparekassen er indlånsoverskuddet større end ønsket, da det er svært at opnå en fornuftig forrentning. Væksten i indlån kan i lighed med udlånsvæksten i høj grad forklares med tilgangen af nye kunder. Desuden må det konstateres, at der trods øget appetit på udlån blandt kunderne fortsat også ses et stærkt fokus på at spare op.

Egenkapital

Med et resultat efter skat på 105,0 mio. kr. er Sparekassens egenkapital 1.127,5 mio. kr. mod 1.012,4 mio. kr. i 2016.

Det overførte overskud udgør 584,3 mio. kr., mens garantkapital udgør 543,2 mio. kr. Garantkapitalen er vokset med 4,6 % i 2017. Det er en mindre stigning end i 2016 og skal ses i sammenhæng med, at Sparekassen i 2017 ændrede på grænserne for indskud af garantkapital, så det højest mulige indskud nu er 100.000 kr. mod før 350.000 kr. Grænsen blev sat ned for at sikre, at det overførte overskud udgør en større del af egenkapitalen end garantkapitalen. Sparekassen har fået over 700 flere garantier i 2017, hvilket vidner om fortsat stor opbakning til Sparekassen.

Solvens og kapitaldækning

Koncernes kapitalgrundlag før fradrag er på 1.178 mio. kr. og består af egenkapital på 1.128 mio. kr. samt supplerende kapital på 50 mio. kr. Den supplerende kapital opfylder alle krav i CRD/CRR og kan fuldt ud medregnes i Sparekassens kapitalgrundlag¹.

Middelfart Sparekasses kapitalprocent udgør på koncernniveau 15,1 ultimo 2017 mod 14,5 ultimo 2016. Det individuelle solvensbehov² andrager 8,8 % ultimo 2017. Hertil kommer en kapitalbevaringsbuffer på 1,25 % ultimo 2017. Sammenholdt med det faktiske kapitalgrundlag på 1.079 mio. kr. var der ved udgangen af 2017 en kapitalbuffer på 367 mio. kr. svarende til 5,1 procentpoint. Ultimo 2016 var kapitalbufferen 336 mio. kr. svarende til 5,1 procentpoint. At kapitalbufferen er uændret, trods en stigning i kapitalprocenten, skyldes indfasningen af den lovpligtige kapitalbevaringsbuffer, som frem mod 2019 øges til 2,5 %.

På det foreliggende grundlag samt Sparekassens forventninger til perioden 2018 - 2022 viser en fremskrivning af Sparekassens kapitalsituation til og med udgangen af 2022, at Sparekassen lever op til de fuldt indfasede kapitalkrav i CRD/CRR.

Det individuelle solvensbehov opgøres efter 8+-metoden. Den er nærmere beskrevet på Sparekassens hjemmeside³, hvor forudsætningerne for opgørelsen også kan findes.

Opgørelsen af solvensbehovet er baseret på kapitaldækningsbekendtgørelsens bestemmelser og Finanstilsynets bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov for pengeinstitutter.

I henhold til kapitaldækningsbekendtgørelsen skal Sparekassen offentliggøre en række yderligere oplysninger om Sparekassens risikoforhold. Disse oplysninger kan ligeledes findes på Sparekassens hjemmeside⁴.

Fra 2018 vil alle danske pengeinstitutter blive pålagt et NEP-krav, et krav til Nedskrivnings Egnede Passiver, som skal anvendes til tabsabsorbering og rekapitalisering, såfremt et pengeinstitut bliver nødlidende og skal restruktureres eller afvikles.

NEP-kravet vil blive indfaset over en periode på fem år fra 2019 efter nærmere fastsatte regler.

Ultimo 2017 modtog Sparekassen en foreløbig opgørelse af NEP-kravet beregnet ud fra Sparekassens årsrapport for 2016. NEP-kravet opgøres som det individuelle solvensbehov på 8,8 % plus den fuldt indfasede kapitalbevaringsbuffer på 2,5 % plus NEP-tillæg på 4,4 %.

I alt udgør NEP-kravet 15,7 % af de risikovægtede eksponeringer.

Finanstilsynet vil i løbet af 2018 meddele det endelige NEP-krav for Sparekassen gældende fra 1. januar 2019 beregnet på baggrund af årsrapporten for 2017. Sparekassen vil inddække de kommende kapitalkrav ved hjælp af indtjening, garantkapital og eventuel optagelse af ansvarlig kapital.

Likviditetsoverdækning

Likviditetsmæssigt skal Middelfart Sparekasse overholde likviditetsnøgletallet "Liquidity Coverage Ratio" (LCR). LCR-nøgletallet beskriver, hvordan Sparekassen skal være i stand til at honorere sine betalingsforpligtelser indenfor en kommende 30-dages periode i et marked, hvor der ikke er adgang til funding.

Lovgivningsmæssigt er der krav om en overdækning på minimum 80 % i 2017. Dette krav stiger med 20 procentpoint i 2018, således, at det lovgivningsmæssige krav til overdækning ender på 100 %, når det er fuldt indfaset fra 1. januar 2018.

Middelfart Sparekasse har en målsætning om at have en overdækning på 60 procentpoint i forhold til lovens

¹ Sparekassens kapitalgrundlag er specificeret og uddybet i note 25.

² Opgørelsen af det individuelle solvensbehov er ikke omfattet af revisionen af årsregnskabet.

³ <https://midspar.dk/aarsrapport2017>

⁴ <https://midspar.dk/aarsrapport2017>

krav og har siden indførelsen af LCR-nøgletallet pr. 1. oktober 2015 overholdt denne målsætning.

LCR-nøgletallet udgør 268,8 % ultimo 2017 mod 311,8 % ultimo 2016. Trods stigende indlånsoverskud er LCR-nøgletallet faldet fra 2016 til 2017. Det skyldes et øget nettooutflow.

LCR-nøgletallet afløste pr. 1. januar 2017 likviditetsnøgletal opgjort i henhold til § 152 i lov om finansiel virksomhed. Dette nøgletal skal fortsat oplyses, da det indgår i Finanstilsynets tilsynsdiamant for pengeinstitutter. Nøgletallet jf. Fil § 152 udgør 272,0 % pr. ultimo 2017 mod 232,0 % ved udgangen af 2016. Dermed har Sparekassen ikke problemer med at overholde Finanstilsynets grænseværdi på minimum 50 % overdækning.

Tilsynsdiamanten

Formålet med Tilsynsdiamanten er at give et billede af, om et pengeinstitut drives med det rette niveau af risici, og om pengeinstituttet er finansielt robust. Middelfart Sparekasse har siden Finanstilsynets lancering af Tilsynsdiamanten i 2010 levet op til alle pejlemærker heri.

De fem pejlemærker i Tilsynsdiamanten omhandler følgende områder:

◦ Store eksponeringer (maksimalt 125 %)

Store eksponeringer er defineret som summen af store eksponeringer, der udgør mere end 10 % af kapitalgrundlaget. Da Sparekassen er et pengeinstitut for private kunder samt mindre og mellemstore erhvervs-kunder, er antallet af store eksponeringer meget begrænset og udgør 0,0 % pr. 31. december 2017.

Fra 1. januar 2018 ændres pejlemærket således, at det er summen af de 20 største eksponeringer i Sparekassen, som højst må udgøre 175 % af den egentlige kernekapital. Sparekassen ligger på nuværende tidspunkt pænt indenfor det justerede pejlemærke med 75,0 % opgjort ultimo 2017.

◦ Udlånsvækst (maksimalt 20 %)

Sparekassen har i 2017 haft en pæn vækst i udlånet, men holder sig fortsat indenfor pejlemærkets grænse på 20 %. Udlånsvæksten udgør 16,6 % i det seneste år.

◦ Ejendomseksponering (maksimalt 25 %)

Sparekassens udlån har en bred branchemæssig spredning, og i forhold til ejendomssektoren er Sparekassen eksponeret med 11,7 % og ligger dermed indenfor pejlemærket på 25 % eksponering mod ejendomssektoren.

◦ Funding ratio (maksimalt 100 %)

Funding ratio opgøres som udlån i forhold til indlån og egenkapital og er for Sparekassen opgjort til 52,9 % pr. 31. december 2017. Dermed er der råderum for Sparekassen til at opfylde ambitionen om kontrolleret, organisk vækst.

◦ Likviditetsoverdækning (minimum 50 %)

Sparekassen har som tidligere omtalt en stærk likviditet, som primært består af indlån og egenkapital. Overdækningen ultimo 2017 er på 271,6 % og ligger dermed langt over grænseværdien i Tilsynsdiamanten.

Pr. 30. juni 2018 implementeres et nyt pejlemærke til afløsning af det nuværende pejlemærke for likviditetsoverdækning i Tilsynsdiamanten. Pejlemærket og grænseværdien for dette bliver relateret til LCR-nøgletallet. Sparekassen forventer at kunne overholde det nye likviditetspejlemærke uden problemer.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån. Ledelsen vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er forsvarligt i forhold til det retvisende billede af årsregnskabet. Der henvises i øvrigt til note 1, "anvendt regnskabspraksis".

Tilsynsdiamanten	Finanstilsynets grænseværdier	Middelfart Sparekasse pr. 31.12.2017	Opfyldt
Summen af store eksponeringer	Maks. 125 %	0,0 %	✓
Årlig udlånsvækst	Maks. 20 %	16,6 %	✓
Ejendomseksponering	Maks. 25 %	11,7 %	✓
Funding ratio	Maks. 100 %	52,9 %	✓
Likviditetsoverdækning	Min. 50 %	271,6 %	✓

Erhvervsrådgiver Claus Madsen (tv) og afdelingsdirektør Steen Tinsfeldt fra Sparekassens nyeste afdeling, Svendborg.

Usædvanlige forhold i 2017

Der er ikke registreret forhold af usædvanlig karakter i 2017.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er regnskabsstandarden IFRS 9, der erstatter standarden IAS 39, trådt i kraft med virkning for 1. januar 2018. Regnskabsstandarden IFRS 9 ændrer i væsentlig grad ved de gældende regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver, regnskabsmæssige nedskrivninger og i nogen grad ved reglerne om regnskabsmæssig sikring.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 er tilsvarende indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den ændrede danske regnskabsbekendtgørelse træder i kraft samtidig med IFRS 9 dvs. for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

De ændrede regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver forventes kun at føre til ubetydelige ændringer i målingsprincipper i forhold til målingsprincipperne anvendt i Middelfart Sparekasses årsrapport for 2017.

Den forventede virkning af IFRS 9-nedskrivningsreglerne på nedskrivningskontoen udgør 15-25 mio. kr., som fuldt ud indregnes i åbningsbalancen pr. 1. januar 2018. Den forventede virkning på de akkumulerede nedskrivninger udgør 6-10 %, mens effekten på egenkapitalen udgør 0,1-0,2 %.

For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivning, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (risikoreduktionspakken, også benævnt CRR II/CRD V/BRRD II), foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af IFRS 9-nedskrivningsreglerne først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år. Overgangsordningen er nu besluttet og træder i kraft samtidig med IFRS 9, dvs. 1. januar 2018.

Det er frivilligt for pengeinstitutterne at anvende overgangsordningen, men pengeinstitutterne skal meddele Finanstilsynet deres beslutning samt offentliggøre beslutningen.

Middelfart Sparekasse har besluttet ikke at anvende overgangsordningen.

Virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget ved reglernes ikrafttrædelse i 2018 svarer derfor til stigningen i korrektivkontoen 1. januar 2018 korrigeret for den skattemæssige effekt. For en nærmere beskrivelse af IFRS 9 henvises til note 1 "Anvendt regnskabspraksis" under "Kommende regnskabsregler".

Andre begivenheder

Der er ikke indtruffet begivenheder efter regnskabsårets afslutning, som har indvirkning på årsrapporten for 2017.

Risikostyring

Risikostyring er helt centralt i driften og den strategiske udvikling af Middelfart Sparekasse. I forbindelse med driften af Middelfart Sparekasse er de væsentligste risikoområder kreditrisiko, markedsrisiko, likviditetsstyring og kapitalrisici. Bestyrelsen har fastsat rammer på alle risikoområder, og Sparekassen har politikker, forretningsgange og kontroller på alle de nævnte risikoområder.

Bestyrelsen fastlægger principperne for risikostyringen, og revisions- og risikoudvalget følger løbende op på området. Risikostyringsfunktionen er i den daglige drift en del af ledelsessekretariatet. Sparekassens kreditrisici styres med udgangspunkt i Sparekassens kreditpolitik, der skal sikre, at der er balance mellem indtjening og risiko.

Sparekassen henvender sig til privatkunder og mindre og mellemstore erhvervskunder. Alle væsentlige kunder vurderes periodisk individuelt, og individuelle nedskrivninger foretages, når det er sandsynligt ud fra objektive kriterier, at kunden ikke er i stand til helt eller delvist at tilbagebetale lån eller kreditter.

Gruppevis nedskrivninger af porteføljer foretages, når objektive indikationer viser værdiforringelse af udlåns-

grupperne. Sparekassen fokuserer på en effektiv styring af udlånsporteføljen for at begrænse kreditrisikoen mest muligt.

Bestyrelsen har fastsat rammer for Sparekassens markedsrisici for hvert af områderne rente-, valuta- og aktierisiko. Der rapporteres månedligt til bestyrelsen.

De forskellige risici, som Sparekassen påtager sig, og måden, de styres og overvåges på, er forklaret i risikoredegørelsen, der kan findes på Sparekassens hjemmeside⁵. Der henvises desuden til regnskabsnote 26, hvor Sparekassens risici er nærmere beskrevet.

Revisions- og risikoudvalg

Middelfart Sparekasses bestyrelse har nedsat et revisions- og risikoudvalg med bestyrelsesmedlem Åge Almtoft som formand. Åge Almtoft er statsautoriseret revisor, og han er det uafhængige bestyrelsesmedlem, der har kvalifikationer inden for regnskabsvæsen. Udvalget består derudover af Bo Skouby Rosendahl, Jan Melgaard og Pia Kjær Nielsen. På Sparekassens hjemmeside⁶ kan kommissoriet for udvalgets arbejde findes.

Vederlag til ledelsen

Vederlaget til Sparekassens ledelse er fast. Det beskrives nærmere i årsregnskabsnote 7 samt i afsnittet om god selskabsledelse side 28. Sparekassens øverste myndighed, repræsentantskabet, har vedtaget en lønpolitik for ledelsen og andre væsentlige risikotagere i Sparekassen. Lønpolitikken kan læses på Sparekassens hjemmeside⁷.

Forventninger til fremtiden

Trods pæn vækst i økonomien i både USA og Europa er der ingen tegn på, at renteniveauet vil normalisere sig i løbet af 2018. Dermed er der udsigt til endnu et år, hvor basisindtjeningen er under pres som følge af et fortsat pres på udlånsrenterne.

I lyset af de kapitalkrav, der indføres løbende frem mod 2023, er solide økonomiske resultater nødvendige i de kommende år. I en tid, hvor indtjeningen er under pres, er det nødvendigt også at se nærmere på omkostningssiden for at sikre de nødvendige økonomiske resultater. Derfor er 2018 et konsolideringsår, hvor der skal kapita-

liseres på de investeringer, der er gjort i nye afdelinger og nye medarbejdere i de seneste år. Der er rum for, at Sparekassen kan fortsætte de seneste års organiske vækst i de nuværende rammer, både fysisk og med det nuværende antal medarbejdere.

Med en forventning om svagt stigende tab og nedskrivninger og en mindre indtægt på kursreguleringer i 2018 end i 2017, er forventningen til 2018 derfor et koncernresultat før skat på 80 – 100 mio. kr.

Øvrige forhold

Mangfoldighed og det underrepræsenterede køn

Middelfart Sparekasse anser en ligelig kønsfordeling for at være god for både arbejdsmiljøet og de økonomiske resultater. Det gælder også på ledelsesniveau, hvor Sparekassens ledelse består af adm. direktør Martin Baltser, vicedirektør Peter Møller og underdirektør Rikke Dresing.

Pr. 31. december 2017 er 26 % af medlemmerne af Den brede ledergruppe kvinder. Det er ambitionen, at andelen af kvindelige ledere skal øges over de kommende år. Det skal ske ved at opfordre kvindelige lederemner til at gå ledervejen og ved at hjælpe dem med at balancere arbejds- og familielivet. Ved rekruttering af nye ledere tilstræbes det, at der altid er mindst én kvinde repræsenteret i samtalerunden. Ved den endelige udvælgelse vil kvalifikationer altid stå foran køn.

Antallet af kvinder i Sparekassens øverste myndighed, repræsentantskabet, er 26 % pr. 31. december 2017. Sparekassen arbejder for, at repræsentantskabet skal udgøres af mindst 30 % kvinder. Det er også målet, at 30 % af de repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer senest ved udgangen af 2018 er kvinder. Pr. 1. marts 2017 blev Bettina Jørgensen valgt ind i bestyrelsen, så bestyrelsen nu består af 17 % repræsentantskabsvalgte kvinder. Bettina Jørgensen afløste Lars Jeppe Jeppesen i bestyrelsen.

Sparekassens arbejde med mangfoldighed og det underrepræsenterede køn er udførligt beskrevet i den lovpligtige redegørelse om det underrepræsenterede køn. Redegørelsen kan læses på Sparekassens hjemmeside⁸.

5 <https://midspar.dk/aarsrapport2017>

6 <https://midspar.dk/om-midspar/sparekassen/bestyrelse/bestyrelsens-udvalg/revisions-og-risikoudvalget/>

7 <https://midspar.dk/aarsrapport2017>

8 <https://midspar.dk/aarsrapport2017>

2018 - et år med fokus på to strategier

2018 er sidste år af Sparekassens anden treårige strategiperiode og samtidig året, hvor en ny treårig strategi for årene 2019-2021 skal udfærdiges.

I den nuværende strategi, "Den gyldne middelev version 2.0", er der sat 10 strategiske målepunkter, som Sparekassen går efter at indfri ultimo 2018. Derunder ligger 82 konkrete initiativer som alle har til formål at understøtte vejen til at indfri de 10 målepunkter. Det er målepunkter, der både handler om økonomi, kunde- og medarbejdertilfredshed og Sparekassens involvering i lokalsamfundet.

Via en strategistyregruppe, der løbende rapporterer til direktion og bestyrelse, sikres en løbende fremdrift, så tankerne bliver til konkrete initiativer i hverdagen. Det er - sammen med en bred medarbejderinvolvering - Sparekassens måde at gøre strategien levende i hverdagen og i hele organisationen.

Samtidig med, at der i 2018 skal arbejdes på at sikre en god afslutning på den treårige strategiperiode, skal en ny strategi gøres klar til at leve fra primo 2019.

Arbejdet blev indledt i repræsentantskabet ved den årlige konference i oktober, og i november 2017 arbejdede bestyrelsen videre med de overordnede rammer for den nye strategi.

Der er nedsat en strategistyregruppe, som bliver drivende kraft på den nye strategi. Gruppen skal både sørge for at involvere alle medarbejdere og relevante fagchefer samt lægge en plan for udformning og eksekvering af strategien.

Sparekassen har gennem de to første strategiperioder erfaret, at det er et stærkt redskab i hverdagen at have en let forståelig og meget operationel strategi, og derfor er en tredje treårig strategi på vej.

Bedste image i sektoren - og den næstbedste arbejdsplads

2017 blev et år, hvor Sparekassen kunne konstatere, at der fortsat er medvind til en Sparekasse, der arbejder på at kombinere gode, digitale løsninger med tilgængelighed og lokalt ansvar.

Undersøgelser foretaget af finansmediet Finanswatch og analysevirksomheden Wilke placerede Sparekassen helt i top i flere tilfælde: I foråret blev Sparekassen kåret til "årets digitale finansvirksomhed", en undersøgelse, der både indeholdt ekspertvurderinger af Sparekassens elektroniske løsninger og brugervurderinger af bl.a. mobilbanken.

Senere på året toppede Sparekassen "Finansimage 2017". Det er en undersøgelse, hvor tilfældigt udvalgte danskere forholdt sig til en række pengeinstitutters image på en række parametre. Sparekassen toppede den samlede liste og samtlige otte underliggende parametre. I undersøgelsen "Medarbejderimage 2017" forholdt 3.500 medarbejdere fra sektoren sig til forskellige finansvirksomheder som arbejdsplads, og her var Sparekassen nummer ét blandt pengeinstitutterne.

Sparekassen kunne også notere sig en topplacering i to forskellige undersøgelser af kundetilfredsheden i pengeinstitutter. Det er et særdeles vigtigt område for Sparekassen, hvis vision er "Bedst til kunder".

I november blev Sparekassen kåret til Danmarks næstbedste arbejdsplads - én placering dårligere end i 2016, selv om selve tilfredshedsundersøgelsen, der ligger bag ranglisten, faktisk viste et bedre resultat end i 2016, hvor Sparekassen blev kåret til Danmarks bedste arbejdsplads.

Et stærkt image - brand - er en væsentlig forudsætning for den fremgang, Sparekassen har oplevet de seneste år. Derfor er det særdeles tilfredsstillende at score højt i undersøgelser som disse, og det er en væsentlig opgave at fastholde den stærke position. Det kan kun ske ved fortsat at have fokus på at møde kunderne åbent, imødekommende og med relevante tilbud til dem og deres økonomi.

Samtidig er det af stor betydning, at Sparekassen også på de overordnede linjer fremstår professionel og godt ledet. Derfor gøres der en stor indsats for, at Sparekassen til enhver tid overholder gældende lovgivning og i øvrigt handler etisk korrekt i alle henseender. Ikke mindst i en tid, hvor forbrugere - og bankkunder - i stigende grad handler ud fra politiske og sociale overbevisninger.

God selskabsledelse

Redegørelse for god selskabsledelse i Middelfart Sparekasse

Indledning

Middelfart Sparekasse drives ud fra et ønske om at skabe merværdi for det samfund, Sparekassen er en del af. Det opnås bedst muligt ved at agere ordentligt og ansvarligt og ved at føre en åben og inddragende dialog med Sparekassens interessenter. Derfor er det helt naturligt, at Sparekassen forholder sig aktivt til anbefalingerne fra Komitéen for god Selskabsledelse samt Finans Danmarks ledelseskodeks.

Formålet er at sikre åbenhed om rammerne for ledelsen af Middelfart Sparekasse samt fortsat at udvikle den generelle ledelses kvalitet, hvilket er vigtigt for interessenternes tillid til Sparekassen som pengeinstitut.

I Governance-redegørelsen for regnskabsåret 2017, som kan læses i sin fulde længde på Sparekassens hjemmeside⁹, har bestyrelsen forholdt sig til Komitéen for god Selskabsledelses 47 anbefalinger af 6. maj 2013, hvor Sparekassen efterlever 40 anbefalinger og delvist efterlever 2 anbefalinger. Der er 5 anbefalinger, som Sparekassen ikke lever op til, og hvor Sparekassen har valgt at indrette sig på en anden måde end den, der fremgår af anbefalingerne.

Bestyrelsen har ligeledes forholdt sig til Finans Danmarks ledelseskodeks af 22. november 2013. Her efterlever Sparekassen samtlige 12 anbefalinger. I redegørelsen er der udførlige beskrivelser af Sparekassens efterlevelse af anbefalingerne samt forklaringer på, hvorfor Sparekassen på visse områder har valgt at indrette sig på en anden måde end anbefalet.

Bestyrelsens arbejde

Arbejdet med repræsentantskabet

Bestyrelsen har i 2017 arbejdet med fortsat at udvikle repræsentantskabet som Sparekassens øverste myndighed og som rekrutteringsgrundlag til bestyrelsen.

Sparekassens repræsentantskab omfattes indirekte af de skærpede krav til bestyrelsens sammensætning og kompetencer, idet minimum fire ud af de i alt seks repræsentantskabsvalgte bestyrelsesmedlemmer skal vælges blandt repræsentantskabets medlemmer.

I 2017 har arbejdet handlet om:

- Facebook Workplace som nyt dialogværktøj
- Yderligere indføring i risici i et pengeinstitut (foredrag den 23. august)
- Drøftelse af årets garantmøder samt idéudvikling mhp. fremtidige garantmøder
- Strategiarbejde, herunder indlæg om fremtidens lokale pengeinstitut og introduktion til at arbejde med forretningsmodeller (7. oktober)
- E-learning fra Finanssektorens Uddannelsescenter om emnerne "Introduktion til begrebet forretningsmodel", "Introduktion til kapital og likviditet" samt "Tilsynsdiamanten".

Forudsætningen for et levende og aktivt repræsentantskab er, at medlemmerne får relevante opgaver og kvalificerede input at tage udgangspunkt i.

Ved kontinuerligt at øge repræsentantskabets indsigt i forretningen, er medlemmerne klædt bedst muligt på til at varetage en plads i bestyrelsen, når/hvis det bliver aktuelt. Samtidig sikres det, at Sparekassen får

værdifulde input til fx arbejdet med den kommende treårige strategi 2019-2021. Det arbejde blev indledt på den årlige repræsentantskabskonference lørdag den 7. oktober, hvor en stor del af dagen kredsede om udviklingen i den finansielle sektor – og dermed Sparekassens muligheder og udfordringer. Inputtene fra repræsentantskabet blev båret videre af bestyrelsen, da denne i november tog hul på arbejdet med Strategi 2021.

Ud over at sikre relevante faglige input er det også bestyrelsens ønske, at repræsentantskabet skal have hurtig og præcis information om relevante begebenheder i Sparekassen. I årets løb blev Facebook Workplace indført som kommunikationskanal mellem Sparekassen og repræsentantskabet som afløser for et månedligt nyhedsbrev. Det har betydet, at nyhedsudvekslingen er blevet mere aktuel, og der er mulighed for at kommentere/debatte de nyheder, der deles.

Valg til bestyrelsen

Ved det ordinære repræsentantskabsmøde 1. marts var der valg til Sparekassens bestyrelse. Bettina Jørgensen blev valgt ind i bestyrelsen, og Åge Almtoft og Bo Skouby Rosendahl blev genvalgt.

Samtaleudvalget anså Bettina Jørgensen for at have kvalifikationer, som passer godt ind i bestyrelsens samlede kompetencer. Bettina Jørgensen er cand. oecón og har desuden en master i filosofi. Med valget af Bettina Jørgensen kom Sparekassen desuden tættere på målet om, at mindst 30 procent af de repræsentantskabsvalgte medlemmer skal være kvinder ved udgangen af 2018.

Bettina deltog i forbindelse med sin tiltrædelse som bestyrelsesmedlem i et internt introduktionsprogram i Sparekassen, ligesom hun har gennemført bestyrelsesuddannelsen ved Finanssektorens Uddannelsescenter i 2017.

I februar 2017 var der endvidere valg af en medarbejderrepræsentant til Sparekassens bestyrelse. Her blev Pia Kjær Nielsen genvalgt.

Bestyrelsesudvalg og deres væsentligste aktiviteter

Ved den årlige nedsættelse af bestyrelsesudvalg, som fandt sted den 14. marts 2017, besluttede bestyrelsen at fortsætte med et revisions- og risikoudvalg samt et nominerings- og vederlagsudvalg.

Udvalgenes væsentligste aktiviteter svarer til de opgaver, der er beskrevet i udvalgenes kommissorier¹⁰.

Revisions- og risikoudvalget har i 2017 desuden haft fokus på en fortsat udvikling af kreditområdet, herunder implementering af nyt kreditcontrolling-koncept og regnskabsanalyser, mens nominerings- og vederlagsudvalget har haft fokus på at sikre en fortsat udvikling af bestyrelsen og repræsentantskabet igennem uddannelse og relevante indlæg.

Bestyrelsens arbejde med strategi

I februar 2016 kunne Sparekassen lancere en ny strategi for årene 2016-2018: "Strategi 2018 – Den gyldne middelvej v. 2.0"¹¹.

I strategien har bestyrelsen defineret 10 strategiske målepunkter, som i høj grad er et udtryk for, at Sparekassen ønsker at drive en bæredygtig forretning til gavn for både kunder, medarbejdere og lokalsamfund. Bestyrelsen følger op på udviklingen i de 10 strategiske målepunkter kvartalsvis, ligesom bestyrelsen afholder et årligt seminar med strategiske emner på dagsordenen.

Ved et seminar i november 2017 indledte bestyrelsen de første strategiske drøftelser omkring Strategi 2021 med fokus på udvikling af Sparekassens forretningsmodel.

¹⁰ <https://midsp.dk/om-midspar/sparekassen/bestyrelse/bestyrelsens-udvalg/>

¹¹ <https://midsp.dk/om-midspar/sparekassen/vaerdigrundlag/strategi-2018/>

Bestyrelsens organisering

Bestyrelsens sammensætning pr. 1. marts 2017

Allan Buch (bestyrelsesformand) – virksomhedsejer
Bettina Jørgensen – direktør
Bo Skouby Rosendahl – general manager
Bo Smith – områdeleder
Claus Nielsen – erhvervsrådgiver

Jan Melgaard – direktør og virksomhedsejer
Pia Kjær Nielsen – administrationschef og fagchef privat
Ulrik Sørensen – systemudvikler og fællestillidsmand
Åge Almtoft – direktør

Bestyrelsen har pr. 14. marts 2017 nedsat følgende udvalg

Revisions- og risikoudvalg

Åge Almtoft, udvalgsformand
Bo Skouby Rosendahl
Jan Melgaard
Pia Kjær Nielsen

Nominerings- og vederlagsudvalg

Bo Smith, udvalgsformand
Bettina Jørgensen
Claus Nielsen
Ulrik Sørensen

Bestyrelse 9 medlemmer

Revisions- og risikoudvalg 4 medlemmer

Nominerings- og vederlagsudvalg 4 medlemmer

Ad hoc udvalg

Udvalgenes kommissorier, hvori deres opgaver og forpligtelser er detaljeret beskrevet, er offentliggjort på Sparekassens hjemmeside¹².

Fra venstre: Bo Smith, Bo Skouby Rosendahl, Pia Kjær Nielsen, Bettina Jørgensen, Ulrik Sørensen, Martin Baltser, Claus Nielsen, Jan Melgaard, Åge Almtoft og Allan Buch.

Information om bestyrelsen

Allan Buch

Ejer af Skrillinge Strand Bundgarnsfiskeri
Født 21. januar 1962

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2010
- Medlem af repræsentantskabet siden 1992

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2018

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 100.000 kr. – uændret i 2017

Faglige kompetencer

- Indsigt i den finansielle branche
- Politisk indsigt
- Kendskab til virksomheder og brancherelevante offentlige institutioner

Personlige kompetencer

- Samfundsmæssigt kendskab
- Stor bestyrelseserfaring
- Strategisk tænkning

Bestyrelsesrelevante kurser i 2017

- Bestyrelsesseminar, 3S

Andre ledelseshverv

- Arbejdende bestyrelsesformand i Bælternes Fiskeriforening
- Bestyrelsesformand i Danske Fiskeres Forsikring
- Bestyrelsesformand i Middelfart Spildevand A/S
- Bestyrelsesformand i Middelfart Spildevand Holding A/S
- Bestyrelsesformand i Middelfart Service A/S
- Bestyrelsesmedlem i EWII S/I

Fremmøde

100 %

Bettina Jørgensen

Direktør i Match Interieur ApS
Født den 14. november 1962

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2017
- Medlem af repræsentantskabet siden 2016

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2019

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 100.000 kr.

Faglige kompetencer

- Strategisk forretningsudvikling
- Ledelse

- Økonomi
- Etik og moral i erhvervslivet/organisationer.

Personlige kompetencer

- Energibundt, der brænder for det jeg laver
- Positiv og livsglad person
- Cand. Oecon fra Aarhus Universitet
- Master i filosofi

Bestyrelsesrelevante kurser i 2017

- Bestyrelsesuddannelse, Finanssektorens Uddannelsescenter
- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Nominerings- og vederlagsudvalget

Andre ledelseshverv

- Direktør i Meec Invest ApS

Fremmøde

92 %

Bo Skouby Rosendahl

General manager CDK Global Nordic West
Født 7. juli 1965

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2013
- Medlem af repræsentantskabet siden 2012

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2019

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 60.000 kr. – uændret 2017

Faglige kompetencer

- Generel ledelse
- Strategi- og forretningsudvikling
- It
- Økonomistyring og -analyse

Personlige kompetencer

- Tænker og handler helhedsorienteret ud fra en strategisk tankegang
- Analytisk
- Resultatorienteret

Bestyrelsesrelevante kurser i 2017

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Revisions- og risikoudvalget

Andre ledelseshverv

- Adm. direktør i CDK Global Danmark ApS
- Adm. direktør i CDK Global Holding Finland OY
- Adm. direktør i CDK Global Finland OY
- Adm. direktør i CDK Global Estii OÜ

Fremmøde

96 %

Bo Smith

**Områdeleder i Ældreplejen i
Vejen Kommune**

Født 21. november 1963

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2011
- Medlem af repræsentantskabet siden 2008

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2018

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 250.000 kr. – uændret i 2017

Faglige kompetencer

- Erfaring med ledelse, vurdering af organisatorisk risiko samt udvikling og rekruttering af bestyrelsesmedlemmer

- Strategisk tænkning, forretningsudvikling og strategiopfølgning
- Økonomisk forståelse, CSR og social kapital

Personlige kompetencer

- Grundig og analytisk sans
- Erfaren forhandler
- God til kommunikation, også når det er vanskeligt

Bestyrelsesrelevante kurser i 2017

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Nominerings- og vederlagsudvalget

Fremmøde

96 %

Claus Nielsen

**Erhvervsrådgiver
Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem**

Født 20. juni 1979

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2015

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2018

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Nej, idet medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ikke kan anses for uafhængige

Garantkapital

- 20.000 kr. – uændret i 2017

Faglige kompetencer

- Økonomisk forståelse og indsigt i den finansielle sektor

- Stor erfaring fra erhvervsområdet og med kreditgivning til både privat og erhverv
- Strategi og forretningsudvikling

Personlige kompetencer

- Helhedsorienteret
- Resultatorienteret
- Mod til at udfordre

Bestyrelsesrelevante kurser i 2017

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Nominerings- og vederlagsudvalget

Fremmøde

- 100 %

Jan Melgaard

Direktør og virksomhedsejer i Lighthouse Aviation A/S, Middelfart
Født 29. november 1961

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2015
- Medlem af repræsentantskabet siden 2012

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2018

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 350.000 kr. – uændret i 2017

Faglige kompetencer

- International bank- og kapitalmarkedserfaring

- "Big ticket" investeringsbeslutninger (inkl. statistiske analyser)
- Internationale skatte- og juraspørgsmål
- Management af multikulturelle teams med højt kompetenceniveau

Personlige kompetencer

- Integritet
- Åben og respektfuld kommunikation
- International forhandling

Bestyrelsesrelevante kurser i 2017

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Revisions- og risikoudvalget

Andre ledelseshverv

- Arbejdende bestyrelsesformand i FPG Amentum Ltd., Dublin

Fremmøde

96 %

Pia Kjær Nielsen

Administrationschef og fagchef privat Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem
Født 15. februar 1970

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2011

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2019

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Nej, idet medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ikke kan anses for uafhængige

Garantkapital

- 39.000 kr. – uændret i 2017

Faglige kompetencer

- Ledelse
- Forretningsudvikling, strategi og eksekvering
- Stort kendskab til den finansielle sektor og dens konkurrenceforhold

- Evner at forstå, analysere og omsætte ideer til forretning
- Stort kendskab til Sparekassens markedsområde

Personlige kompetencer

- Integritet i forhold til bestyrelsesopgaven med fokus på værdiskabelse for Sparekassen
- Evner at bidrage med holdninger, tiltag og ideer
- Bred kontakthorizont og stort engagement

Bestyrelsesrelevante kurser i 2017

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Revisions- og risikoudvalget

Andre ledelseshverv

- Bestyrelsesformand i Give Tømmerhandel A/S

Fremmøde

93 %

Ulrik Sørensen

**Systemudvikler/fællestillidsmand
Medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem
Født 11. juni 1960**

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2007

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2018

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Nej, idet medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer ikke kan anses for uafhængige

Garantkapital

- 45.000 kr. – uændret i 2017

Faglige kompetencer

- Stor økonomisk forståelse og evne til at læse og forstå komplekse økonomiske fremstillinger

- Indgående viden om virksomhedsdrift, herunder Sparekassens drift
- Uddannet civiløkonom med afsætning som speciale
- Uddannet tillidsmand med overbygningen Sagsbehandler i vanskelige personaleforhold
- Arbejdet med it siden 1983

Personlige kompetencer

- Evner at gennemskue og bidrage til løsning af komplekse problemstillinger
- Tillidsskabende og har modet til at udfordre
- Vedholdende, analytisk og konstruktiv
- En god formidler med mod og gennemslagskraft

Bestyrelsesrelevante kurser i 2017

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Nominerings- og vederlagsudvalget

Fremmøde

96 %

Åge Almtoft

**Direktør i Dal-Bo A/S
Født 20. april 1956**

Anciennitet

- Medlem af bestyrelsen siden 2009

Udløbet af den aktuelle valgperiode i bestyrelsen

- 2019

Kan medlemmet anses for uafhængigt

- Ja

Garantkapital

- 5.000 kr. – uændret i 2017

Faglige kompetencer

- Uddannet cand. merc. i revision og statsautoriseret revisor
- Erfaring fra ledelse på højt niveau i stor virksomhed og som økonomidirektør i børsnoteret virksomhed

Personlige kompetencer

- Høj integritet
- Uafhængighed
- Særlige kvalifikationer ift. Finanstilsynets vurdering og/eller Sparekassens forretningsmodel
- Revisionskyndigt bestyrelsesmedlem

Bestyrelsesrelevante kurser i 2017

- Bestyrelsesseminar, 3S

Udvalg i bestyrelsen

- Revisions- og risikoudvalget

Andre ledelseshverv

- Bestyrelsesmedlem i Dal-Bo Holding A/S
- Direktør i DKD Invest ApS
- Direktør i Almtoft Invest ApS
- Direktør i Jim Finans ApS

Fremmøde

100 %

Information om direktion

Martin Nørholm Baltser

Administrerende direktør
Født 3. august 1962

Garantkapital

- 75.000 kr. – uændret i 2017

Faglige kompetencer

- Ledelse
- Bankdrift
- Kredit

Personlige kompetencer

- Visionær
- Tillidsfuld
- Ærlig

Andre ledelseshverv

- Bestyrelsesformand i NEM Forsikring A/S
- Bestyrelsesformand i Leasing Fyn Middelfart A/S
- Bestyrelsesformand i Leasing Fyn Bank A/S
- Bestyrelsesmedlem i Sparinvest Holdings SE
- Bestyrelsesmedlem i Trekantens Ejendoms-selskab A/S
- Bestyrelsesmedlem i Kulturøen A/S
- Bestyrelsesformand i et godt HJEM A/S
- Bestyrelsesmedlem i nærpension A/S
- Bestyrelsesmedlem i Kulturøens Bycenter A/S
- Bestyrelsesmedlem i NEXT Forsikring A/S

Såvel bestyrelse som direktion aflønnes med fast vederlag, som fremgår nedenfor. Der udbetales således ikke variable lønde til direktion og bestyrelse. Sammensætningen af bestyrelsens og direktionens samlede vederlag fremgår af note 7 i årsregnskabet samt af Sparekassens lønpolitik, som kan læses på Sparekassens hjemmeside¹³.

Navn	Vederlag 2017 (1.000 kr.)
Allan Buch (formand)	338
Bo Skouby Rosendahl	170
Bo Smith	195
Claus Nielsen	160
Jan Melgaard	170
Bettina Jørgensen ¹⁴	133
Pia Kjær Nielsen	170
Ulrik Sørensen	160
Åge Almtoft (formand for revisions- og risikoudvalget)	234
Martin Nørholm Baltser (direktion)	3.510

¹³ <https://midsp.dk/aarsrapport2017>

¹⁴ Bettina Jørgensen blev valgt ind i bestyrelsen pr. 1. marts 2017, hvorfor hendes honorar er lavere end de øvrige bestyrelsesmedlemmers.

Redegørelse for samfundsansvar

Medarbejdere til den årlige medarbejderdag 2019

A portrait of Rikke Dresing, a woman with dark curly hair and glasses, smiling. She is wearing a dark blazer over a light-colored patterned shirt. The background is blurred, showing other people in a professional setting.

Underdirektør Rikke Dresing er leder af ledelsessekretariatet, hvor det overordnede arbejde med samfundsansvar er organisatorisk forankret.

Samfundsansvar med flere bundlinjer

Evnen og viljen til at gøre en forskel i lokalsamfundet har været en drivkraft for Middelfart Sparekasse lige siden grundlæggelsen i 1853. I dag har filosofien fået den engelske betegnelse CSR (corporate social responsibility) – det begreb har Middelfart Sparekasse oversat til samfundsansvar.

For Middelfart Sparekasse handler samfundsansvar om at tage ansvar for medarbejdere, kunder og det omkringliggende samfund. Og det handler om, hvordan Sparekassen tjener sine penge og forvalter sit overskud.

Med andre ord er den økonomiske bundlinje ikke det eneste mål for Middelfart Sparekasse. Økonomien giver Sparekassen mulighed for at sætte positive aftryk omkring sig.

Store ord har det bedst, når de bliver til handling. På de kommende sider uddybes det, hvordan samfundsansvar er forankret i Middelfart Sparekasse og om Sparekassens indsats i 2017 samt planer for 2018.

Alle tager samfundsansvar

I Middelfart Sparekasse tager hele organisationen samfundsansvar. Samfundsansvar er nemlig ikke et fagområde, men en forretningsdisciplin, som afspejler Sparekassens grundlæggende holdninger til det at drive forretning med omtanke for den verden, Sparekassen er en del af. Derfor har Sparekassen valgt ikke at have én CSR-ansvarlig.

Det betyder eksempelvis, at Sparekassen oftest nedsætter en arbejdsgruppe på tværs af organisationen, når der igangsættes samfundsansvarlige initiativer. Desuden har hver afdeling et lokalt budget, som bruges på at give en ekstra hånd til lokalområdet. Medarbejderne i den enkelte afdeling har den tætteste kontakt med lokalområdet og har således fingeren på pulsen i forhold til, hvor Sparekassens bidrag gælder mest.

Bestyrelsens opdrag til direktionen

Middelfart Sparekasse skal fortsat hvile på et solidt økonomisk fundament for at sikre Sparekassens selvstændighed og udviklingsmuligheder. Det økonomiske fundament skal sikres på grundlag af de værdier, der findes i Sparekassen i dag. Middelfart Sparekasse skal således fortsat være "Bedst til kunder". Sparekassen skal desuden fortsat være en særdeles god arbejdsplads og leve op til sit samfundsansvar.

Sparekassen huskede de 3 p'er

"People, planet and profit" er de tre p'er, som tilsammen udgør den tredobbelte bundlinje. Balance på den bundlinje er lig med bæredygtighed. Under udarbejdelsen af et nyt værdigrundlag i 2012 oversatte medarbejderne i Sparekassen begrebet til "bæredygtige resultater, lokal udvikling og unikt arbejdsfællesskab". Ikke fordi de kendte de tre p'er, men fordi værdierne er så rodfæstede i Sparekassen, at det blev til Sparekassens mission.

En åben og ansvarlig kultur starter oppefra

Sparekassens ledelse består af repræsentantskabet, bestyrelsen og direktionen. Ledelsen anerkender samfundsansvar som en vigtig del af Sparekassens rødder og kultur og en vigtig del af forretningen.

Derfor indgår samfundsansvar som en naturlig del af Sparekassens forretningsmodel, bestyrelsens opdrag til direktionen, Sparekassens strategi, "Strategi 2018 – Den Gyldne Middelvej 2.0", og dens 10 balancerede målepunkter, som omfatter både økonomi, medarbejdertrivsel, kundetilfredshed og engagement i lokalsamfundet.

Af vedtægterne fremgår det af formålsparagraffen, at Sparekassens formål - ud over at drive pengeinstitutvirksomhed - er at støtte og afholde almennyttige aktiviteter i Sparekassens virkeområde

For at give omverdenen størst muligt indblik i ledelsens virke har Middelfart Sparekasse valgt at offentliggøre Sparekassens strategi, politik for samfundsansvar, bestyrelsens forretningsorden samt kommissorium for repræsentantskabet på Sparekassens hjemmeside. Denne åbenhed er fundamentet for, at omverdenen kan have tillid til Middelfart Sparekasse.

Ejerform

Middelfart Sparekasse er en garantsparekasse og dermed en selvejende institution. Det betyder, at ingen er ejere af Sparekassens overskud eller formue, og Sparekassen er derfor ikke bundet af at skulle levere et afkast til en ejerkreds.

Det tillader Sparekassen at tænke anderledes og giver en frihed, som Sparekassen gør sig umage med at omsætte til værdiskabende initiativer i lokalsamfundet samt til investeringer i Sparekassens fremtid – og det er ofte det, kunderne tiltrækkes af.

Det er glædeligt, at cirka 25 procent af Sparekassens kunder har indskudt garantkapital i Middelfart Sparekasse. For dermed står kunderne som garantier bag Sparekassen, da garantkapitalen tæller med som en del af Sparekassens egenkapital. Samtidig knytter det kunderne og Sparekassen tættere sammen, når kunden også er garant.

Kundedemokrati

Garanterne har stor medindflydelse på Sparekassens virke, blandt andet fordi det er dem, som vælger Sparekassens øverste myndighed – repræsentantskabet. Repræsentantskabsmedlemmerne vælges blandt Sparekassens garantier, og valget afholdes hvert fjerde år.

Ejerform og kundedemokrati

Garanter

- Kunder, som har indskudt ansvarlig kapital i Sparekassen
- Kan vælges ind i repræsentantskabet
- **Vælger repræsentantskabet**

Repræsentantskabet

- Sparekassens øverste myndighed
- Beslutter vedtægter
- Godkender årsrapport
- **Vælger bestyrelsen, dog ikke de medarbejderevalgte**

Bestyrelsen

- Beslutter overordnet strategi, herunder de 10 strategiske målepunkter
- Beslutter Sparekassens forretningsmodel
- Vedtager politikker
- Formulerer opdrag til direktionen
- **Ansætter direktionen**

Direktionen

- Indstiller og rapporterer om strategi, herunder status på de 10 målepunkter og de 82 initiativer i Strategi 2018
- Indstiller politikker

Forretningsmodel

En sparekasse til fælles bedste

Middelfart Sparekasses berettigelse som pengeinstitut er, at kunderne har tillid til, at Sparekassen kan levere et langsigtet og stabilt fundament for deres økonomi. Kundernes opbakning er altafgørende for Sparekassens virke, og i erkendelse heraf er Middelfart Sparekasses vision at være bedst til kunder.

Ud fra denne vision vil Middelfart Sparekasse sikre en bæredygtig vækst – til glæde for kunderne, medarbejderne og Sparekassens omgivelser.

Ressourcer

- Garantsparekasse og dermed uafhængig af kapitalinteresser
- Lokale og moderne afdelinger med stor beslutningsautonomi
- Veluddannede medarbejdere
- Attraktiv arbejdsplads
- Moderne it- og selvbetjeningsplatform
- Robust kapital- og likviditetsstruktur
- Stærke partnere inden for bl.a. realkredit, forsikring, leasing, pension og investering

Kerneaktiviteter

Den kerneydelse, som Middelfart Sparekasse tilbyder, adskiller sig ikke fra den typiske produktpalette, som andre pengeinstitutter tilbyder. Sparekassen differentierer sig i stedet på værdigrundlag, organisationskultur og den værdiskabende rolle i forhold til kunder, medarbejdere og lokalsamfund.

Medarbejdere

- Udvikling af en stærk social kapital (uddannelse, ledelsesform, attraktiv arbejdsplads)
- Faglig og personlig udvikling.

Kunder

- En sparekasse for alle
- Full-service leverandør af bankforretninger til privatkunder og mindre og mellemstore virksomheder
- Personlig rådgiver med individualiseret og fleksibel rådgivning.

Lokalsamfund

- Aktiv rolle i lokalsamfundet
- Fokus på social ansvarlighed.

De 10 strategiske målepunkter

Middelfart Sparekasse måler på mere end den økonomiske bundlinje, og de 10 strategiske målepunkter er et udtryk for den balance, Sparekassen ønsker.

❶ Kundetilfredshed
Status 2017: **NR. 1**
Mål: TOP 3

❷ Kundetilfredshed med digitale løsninger
Status 2017: **Privat 87 %, Erhverv 79 %**
Mål: > 90 %

❸ Antal kunder
Status pr. 31.12.17: **72.809**
Mål 2018: > 75.000

❹ Arbejdsglæde
Status 2017: **97 %**
Mål: > 97 %

❺ Kompetencemål
Status 2017: **98,5 %**
Mål 2018: > 95 %

❻ Basisindtægter pr. omkostningskrone
Status pr. 31.12.17: **1,31**
Mål 2018: > 1,45

❼ Kapitalbuffer
Status pr. 31.12.17: **6,3 procentpoint**
Mål: 3 procentpoint

❽ Nedskrivningsprocent
Status pr. 31.12.17: **0,18 %**
Mål: < 0,75 %

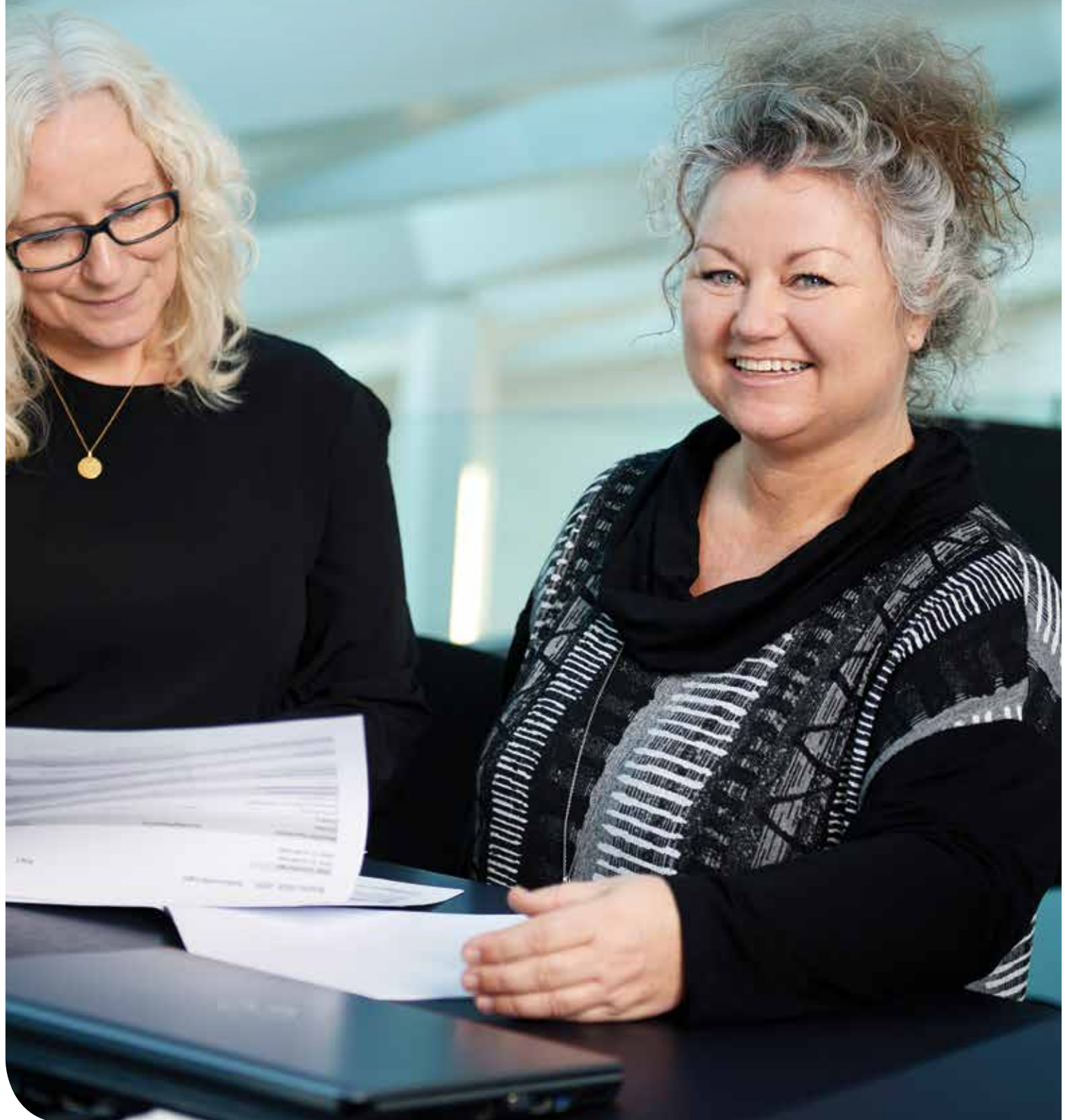

❾ Resultat før skat
Status pr. 31.12.17: **125,9 mio. kr.**
Mål 2018: > 140 mio. kr.

❿ Engagement i lokalsamfundet
Status 2017: **7,9 mio. kr.**
Mål: > 7,5 mio. kr. pr. år

Advokat og complianceansvarlig
Claudia Andersen (tv) og risiko-
ansvarlig Suzette Amby.

Områder, der påvirker forretningsmodellen

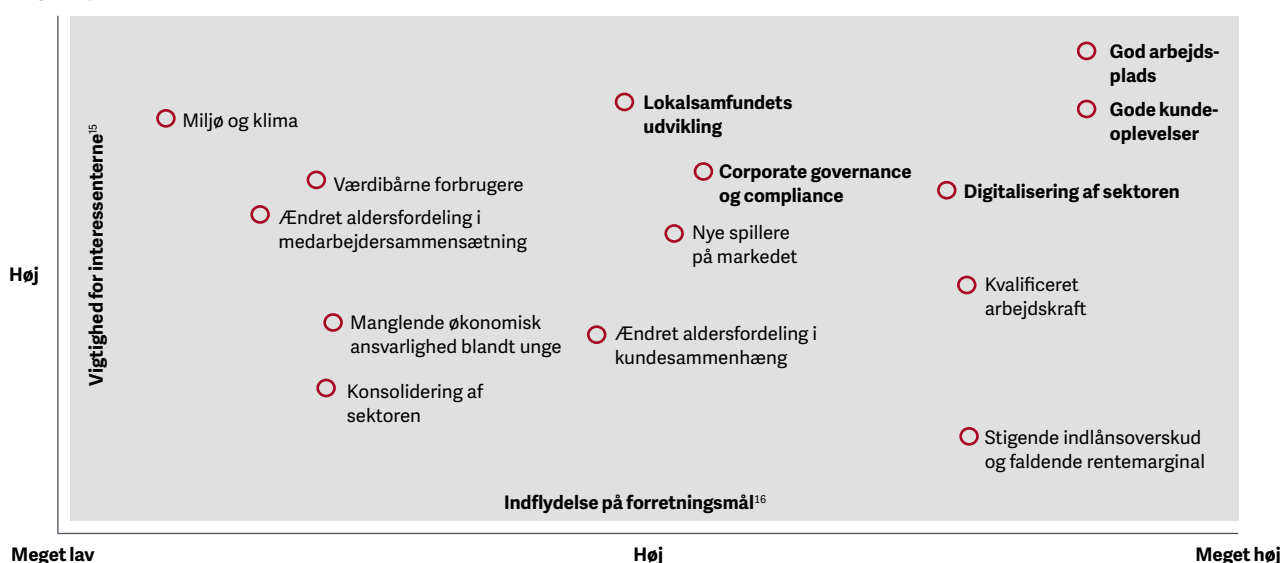
Sparekassens omgivelser har høje forventninger til Middelfart Sparekasse og dens måde at drive forretning på. Derfor er det vigtigt fortsat at holde et skarpt fokus på at vedligeholde Sparekassens gode omdømme og finansielle troværdighed.

Et stærkt omdømme kan være en virksomheds største svaghed, for det gør, at eventuelle fejltrin rammer hårdere, da omverdenen - både kunder, pressen og andre interessenter - har høje forventninger til Sparekassens handlinger.

Det betyder, at selvom Sparekassen er kendt for at være en god arbejdsplads og have tilfredse kunder, så er det områder, som fortsat skal øverst på dagsordenen.

Herunder ses en gennemgang af udvalgte områder af Sparekassens forretning samt tendenser, Sparekassen bør forholde sig til. Der er vægtet i forhold til vigtighed for interessenter og vigtighed for Sparekassens forretningsmål.

Meget høj

I det følgende gennemgås de fem områder, der har størst betydning hos både interessenterne samt for Sparekassens forretningsmål. De områder udgør på samme tid de største risici og de største muligheder for Sparekassen.

15 Vigtighed for interessenter (Y-akse): i hvor høj grad er området vigtigt for Middelfart Sparekasses interessenter. Interessenterne omfatter Sparekassens væsentlige interessenter på side 54.

16 Indflydelse på forretningsmål (x-akse): i hvor høj grad har området indflydelse på Sparekassens mål og forretningsmodel.

De mest betydningsfulde områder

- **Corporate governance og compliance** er måske ikke de udtryk, flest bankkunder tænker over i hverdagen. Ikke desto mindre er det grundlæggende for kundernes og omverdenens tillid til Sparekassen, at der er transparens omkring ledelsen af Sparekassen. Derfor offentliggøres årligt Sparekassens "Redegørelse for god selskabsledelse", hvori Sparekassen forholder sig til både Finans Danmarks ledelseskodex og anbefalingerne fra Komitéen for god selskabsledelse. Det er også afgørende, at Sparekassen overholder gældende lovgivning og sikrer, at der er styr på alle procedurer, både internt og udadtil i forhold til kunderne. At have i medierne søgelys i forbindelse med sager om fx hvidvask kan have store omkostninger på både kort og langt sigt for Sparekassen. Derfor har det høj prioritet for Sparekassen at leve op til de regler og forventninger, der stilles fra lovgiverne, kunderne og andre interessenter. I 2018 er der fokus på at implementere ny lovgivning på en række områder, herunder den nye persondataforordning, der stiller nye, skærpede krav til Sparekassens håndtering af kundedata, samt nye kapitalkrav.
- At være en **"God arbejdsplads"** - eller Danmarks bedste – er et essentielt parameter for Middelfart Sparekasse. Sparekassens vision er "Bedst til kunder", og den vision kræver medarbejdere, der kommer glade på arbejde og går glade hjem. Det er forudsætningen for at kunne give kunden den ekstraordinært gode betjening og oplevelse. Samtidig er Sparekassens brand som en god arbejdsplads med til at sikre, at der altid kan rekrutteres højt kvalificerede medarbejdere, når en stilling bliver slået op eksternt. Middelfart Sparekasse har også i 2018 fokus på fortsat uddannelse af medarbejderne og at fortsætte den løbende måling af medarbejdertilfredsheden og arbejde med de udviklingspunkter, undersøgelsen viser. Sparekassen har i flere år oplevet en stærk, organisk vækst. Et af de afgørende parametre er kundernes oplevelse af Sparekassen, og den begynder hos glade og motiverede medarbejdere.

bejdere. For at fastholde den positive udvikling, er det derfor afgørende løbende at udvikle Sparekassen som en god arbejdsplads.

- **"Gode kundeoplevelser"** er hovedkilden til en bæredygtig forretning. Med øget konkurrence og gode muligheder for, at kunden nemt og hurtigt kan skifte pengeinstitut, er det vigtigt, at Middelfart Sparekasse hver dag lever efter visionen om at være bedst til kunder og sørger for, at kunderne får en positiv oplevelse. Oven i købet er tilfredse kunders anbefaling af Sparekassen til venner og familie den stærkeste - og billigste - markedsføring. Derfor er høj kundetilfredshed også vejen til at fortsætte de seneste års organiske vækst. Det er et stort arbejde at byde mange nye kunder velkommen, men Sparekassen er bevidst om, at det ikke må ske på bekostning af, at de eksisterende kunder oplever en forringet service. Derfor er der fokus på at sikre bestående kunder god og relevant rådgivning samtidig med, at kundemassen øges.
- **"Lokalsamfundets udvikling"** er helt i tråd med Sparekassens oprindelse i 1853, hvor fundamentet var "Til fælles bedste". Sparekassens produkter og priser adskiller sig ikke væsentligt fra konkurrenterne, så det er den totale oplevelse af Sparekassen, der gør forskellen. Et af de stærke kort i konkurrencen er at vise, at Sparekassen har en oprigtig interesse i at gøre en positiv forskel i de områder, hvor Sparekassen driver forretning. Sparekassen yder direkte støtte i form af sponsorater og tilskud til arrangementer. Dertil kommer, at samarbejdspartnere kan få eksponering via Sparekassens nyhedsbrev, og Sparekassen stiller også sit billetsystem til rådighed for eksterne samarbejdspartnere, der har behov for det. Sparekassen søger hele tiden nye måder at samarbejde med foreninger og organisationer på.

I 2017 er appen MS Oplev søsat. Den giver et fuldt overblik over alle sponsoraftaler, arrangementer, rabataftaler og tilbud, som Sparekassen tilbyder. Kendskabet til appen skal udbygges i 2018, så flere

kunder kan drage nytte af de begivenheder, Sparekassen er involveret i. At være involveret i lokalsamfundet er i sidste ende "hjælp til selvhjælp". Sparekassen er overbevist om, at det at bidrage til stærke og levende lokalsamfund, også sikrer en stærk og levedygtig sparekasse.

- **"Digitalisering af sektoren"** er et emne, der fylder mere og mere. Disruption, fintech og regtech er bare nogle af de nye udtryk, der er blevet hverdag i branchen. Kundernes loyalitet stilles på en prøve, hver gang en ny spiller på markedet tilbyder et nyt produkt eller en ny service. I 2018 skal Sparekassen være klar til at stille kundedata til rådighed for tredjeparter, som ønsker at tilbyde finansielle løsninger til kunderne. Det giver kunderne nye og flere muligheder, som Sparekassen også skal forholde sig til.

Sparekassens mål er altid have tidssvarende digitale services - og holde fast i de personlige relationer. I Strategi 2018 og den kommende Strategi 2021 er digitaliseringen af sektoren og Sparekassens tilgang til de udfordringer og muligheder, det giver, et hovedomdrejningspunkt. Digitaliseringen rummer et væld af muligheder for nye services og forbedrede kundeoplevelser. Men digitaliseringen betyder også øgede IT-udgifter og nye konkurrenter, der forsøger at tage bidder af pengeinstitutters forretning, fx overførsler til udlandet. Derfor gælder det for Sparekassen om at forholde sig til både muligheder og risici, så Sparekassen også i fremtiden er relevant og vedkommende for kunderne.

A photograph of Peter Møller, a middle-aged man with a shaved head and a light beard, wearing a dark blue blazer over a light blue button-down shirt. He is smiling and leaning on a dark metal railing. The background is a blurred indoor setting with blue and white architectural elements.

"Middelfart Sparekasse er en moderne sparekasse baseret på gamle dyder. Vi tilbyder tidsvarende digitale services, men det er relationen mellem mennesker, der kommer først."

Peter Møller, vicedirektør.

Politikker

Sparekassens arbejde med samfundsansvar understøttes på en række områder af en politik, som sætter en ramme omkring det daglige arbejde.

Middelfart Sparekasse vedtager politikker for samfundsansvar på områder, som har indflydelse på Sparekassens forretningsmodel:

- **Politik for samfundsansvar**, som med udgangspunkt i emnerne: medarbejdere, sociale forhold, miljø og klima, menneskerettigheder, antikorruption og antihvidvask beskriver Sparekassens overordnede holdning til det at drive forretning med ansvar for det samfund, Sparekassen er en del af
- **Kommunikationspolitik** skal sikre et retvisende omdømme i forhold til Sparekassens interne og eksterne interessenter gennem en åben og inddragende dialog, som understøtter Sparekassens værdier og strategi
- **Medarbejderhåndbogen** indeholder Sparekassens politik og holdning til bestemte områder, fx det at modtage og give gaver. Den er også et opslagsværk for medarbejderne ift. information om sundhedsforsikring, orlov, personaleforening mv.

... samt politikker, hvor det samtidig er påkrævet ved lov for pengeinstitutter, bl.a.:

- **Kreditpolitik** skal sikre, at Middelfart Sparekasse kun yder kredit til kunder, som kan tilbagebetale for at minimere de tab, som kunden eller Sparekassen måtte få
- **Risikostyringspolitik for hvidvaskområdet** skal sikre, at hvidvaskloven overholdes og undgå, at kunder kan misbruge Middelfart Sparekasse til hvidvask af udbytte af kriminalitet eller til terrorfinansiering

- **Politik for mangfoldighed i bestyrelsen** er med til at skabe en sammensætning ud fra forskellighed i kompetencer og baggrunde. Særligt højt vægtes behovet for mangfoldighed i relation til bl.a. forskelle i faglighed, erhvervserfaring, køn og alder
- **Måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Middelfart Sparekasses ledelse** skal skabe grundlag for en ligelig fordeling mellem kønnene i repræsentantskabet, bestyrelsen og i de øvrige ledelsesniveauer og derved sikre en mangfoldig ledelse
- **Forretningsgang for god skik** skal sikre, at Sparekassens medarbejdere behandler kunderne loyalt og redeligt fx omkring rådgivning og markedsføring, så Sparekassens kunder har tillid til markedet og til Sparekassen.

Politikker på vej

Middelfart Sparekasse havde et mål om at lave en politik for ansvarlige investeringer samt en indkøbs- og leverandørpolitik i 2017. Ingen af politikkerne blev færdiggjort i 2017. Politikken for ansvarlige investeringer blev skubbet i baggrunden af det meget store arbejde med at blive klar til de nye investeringsregler, MiFID II, der skal være fuldt implementerede fra 1. januar 2018. Der har været fuldt fokus på denne opgave, hvorfor arbejdet med en politik for ansvarlige investeringer blev udskudt til 2018.

Middelfart Sparekassens indkøbs- og leverandørpolitik skal forankres i Sparekassens ejendomsafdeling. Her bød 2017 på en række større omstruktureringer bl.a. med ansættelse af en ny ejendomschef. Den nye ejendomschef tiltrådte pr. 1. marts, og hans førsteprioritet var at få overblik over situationen i dag, hvorfor arbejdet med en indkøbs- og leverandørpolitik blev udskudt til 2018.

Fra politik til handling

Middelfart Sparekasse har faste procedurer for, hvordan politikkerne udformes og efterleves i hverdagen:

- 1 Formulering** af politikker med inddragelse af relevante interessenter
- 2 Vedtagelse** af politikker i bestyrelsen
- 3 Implementering** i organisationen; der kommunikeres om politikker, og de deles på intranettet
- 4 Eksekvering** sker blandt andet via:
 - definerede initiativer i Strategi 2018
 - løbende intern kommunikation
 - forretningsgange som konkrete handlingsplaner for politikkerne
- 5 Kontrol** sker minimum én gang om året, hvor det kontrolleres, om politikkerne overholdes
- 6 Rapportering**
 - I årsrapporten rapporteres om Sparekassens økonomiske resultater og status på arbejdet med samfundsansvar

- Direktionen og bestyrelsen modtager minimum én gang årligt rapportering om, hvorvidt forretningsgange og politikker efterleves. Direktionen og bestyrelsen drøfter og behandler rapporteringen. Ledelsen indgår i dialog med relevante interessenter, hvis politikkerne ikke efterleves
- Sparekassen rapporterer årligt om ledelsen i "Redegørelse for god selskabsledelse" og forholder sig aktivt til anbefalingerne fra Komitéen for god Selskabsledelse samt Finans Danmarks ledelseskodex. Formålet er at sikre åbenhed om rammerne for ledelsen af Middelfart Sparekasse samt fortsat at udvikle den generelle ledelseskvalitet, hvilket er vigtigt for interessenternes tillid til Middelfart Sparekasse. Redegørelsen udgives på Sparekassens hjemmeside¹⁷.

Ansvarsfordeling for overholdelse og kontrol af lovpligtige politikker

Bidrag i et større perspektiv

Selvom Middelfart Sparekasse er lokalt forankret, er Sparekassen også en del af en global virkelighed. Sparekassen forholder sig derfor også til FN's 17 mål for bæredygtig udvikling for 2030. Middelfart Sparekasse har set på målene og identificeret 13 ud af de i alt 17 mål, som Sparekassen kan arbejde med i dagligdagen.

Som et regionalt pengeinstitut med ambitionen om at gøre en positiv forskel i de lokalområder, hvor Sparekassen har afdelinger, har Sparekassen en lokal tilgang til de globale mål. Fx handler kvalitetsuddannelse for Sparekassen om at sikre, at medarbejdernes kompetencer er i top samt at medvirke til den økonomiske (ud)dannelse af børn og unge.

I det følgende gennemgås nogle af indsatserne i 2017 inden for de fire verdensmål. Sparekassen har størst fokus på: Kvalitetsuddannelse, klimainsats, bæredygtige byer og lokalsamfund samt sundhed og trivsel.

**"Vi er en del af et fælles ansvar, og små skridt tæller også i det store billede."
Rikke Dresing, underdirektør.**

FN's mål nr. 4, Uddannelse, er et af de områder, Middelfart Sparekasse arbejder med i dagligdagen. Sparekassen har eksempelvis indgået et samarbejde med Finansforbundet om at kompetenceafklare og uddanne medarbejderne i strategiperioden fra 2016 - 2018.

Kvalitetsuddannelse

Finanssektoren undergår store forandringer i disse år. Digitaliseringen tager til, og i nogle pengeinstitutter har robotteknologien gjort sit indtog. Udviklingen betyder, at de arbejdsop-

gaver, der er i Sparekassen, vil ændre karakter over de kommende år. Det stiller store krav til medarbejderne, som skal tilegne sig nye kompetencer for at kunne bestrebe jobfunktioner, hvor indholdet ændrer sig.

"Det eneste, der er dyrere end at uddanne medarbejderne, er at lade være med at uddanne dem."

Martin Baltser, adm. direktør.

Der ligger en stor opgave over for både den enkelte og samfundet som helhed i at ruste medarbejderne til at være på et arbejdsmarked, hvor omskiftelighed i både jobindhold og arbejdsplads er en del af virkeligheden.

Derfor har Sparekassen i 2016 og 2017 tilbudt alle medarbejdere en kompetenceafklaring i samarbejde med Finansforbundet. Formålet har været at få med-

arbejderne til at forholde sig til egne evner, også ud over de rent faglige evner i forhold til deres job i dag. De har skullet forholde sig til, hvad der driver dem i deres arbejdsliv, og hvor der er udviklingspunkter.

For Sparekassen har det givet et unikt billede over de kompetencer, de ca. 300 medarbejdere rummer. Det er nødvendigt for at kunne realisere de mål, der er sat i Strategi 2018 – Den gyldne middevej v. 2.0. Samtidig har kompetenceafklaringen givet den enkelte medarbejder et bredere blik for, hvilken type arbejde man især brænder for.

Sideløbende tilbyder Sparekassen løbende faglig opkvalificering af medarbejderne. Der er i 2017 gennemført uddannelse i formuerådgivning, boligcertificering samt salgslederuddannelse for alle afdelingsdirektører. Det løbende fokus på uddannelse gør naturligvis Sparekassens medarbejdere attraktive for andre i finanssektoren, men alternativet er ikke til gavn for nogen, hverken den enkelte, samfundet eller Sparekassen.

Uddannelse af den næste generation

Det er et fælles ansvar for pengeinstitutterne at uddanne den næste generation til en karriere i finans-

Her ses de 14 kolleger, der alle gennemførte uddannelsen til formuerådgiver i 2017.

sektoren. Middelfart Sparekasse tilbyder elevpladser og praktikophold til finansøkonom og finansbachelor for at leve op til denne del af Sparekassens samfundsansvar.

I 2017 har Sparekassen budt velkommen til tre finanselever, én finansøkonom og én finansbachelor. Dertil kommer andre studerende, som er i Sparekassen i kortere eller længere praktikophold i forbindelse med deres uddannelse.

Sidst, men ikke mindst, samarbejder Sparekassen også med en række studerende fra videregående uddannelser. Mange fatter interesse for at skrive opgave med Middelfart Sparekasse som case. For at hjælpe de studerende godt på vej, er der samlet en lang række relevante materialer på midsp.dk. I enkelte tilfælde og i det omfang, der er ressourcer til det, indgår Sparekassen gerne i tættere samarbejder, hvor den studerende får adgang til yderligere materiale, interviews med medarbejdere osv. Det giver den studerende et solidt indblik i virksomheden at skrive sin opgave ud fra, og Sparekassen får sat forretningen eller områder af virksomheden under lup af eksterne parter, der ser på Sparekassen - eller dele af Sparekassen - med friske øjne.

Læring om finansiell forståelse

I et samfund, hvor penge i højere og højere grad bliver elektroniske, påhviler der den voksne generation et stort ansvar i forhold til at lære børn og unge den grundlæggende økonomiske forståelse, der er så vigtig for at sikre, at de som voksne får en solid økonomi. Derfor hjælper Sparekassen gerne til i folkeskoler og på videregående uddannelser, hvis der er behov for undervisning i privatøkonomi. I 2018 vil Sparekassen lave et koncept, så det er let for den enkelte rådgiver at tage ud at undervise ud fra relevante emner til den enkelte aldersgruppe.

Middelfart Sparekasse deltager også i Finans Danmark og Danmarks Matematiklærerforenings "Pengeuge", hvor privatøkonomi er på skoleskemaet i en lang række folkeskoler i hele landet. Her stiller Sparekassens medarbejdere op som gæsteundervisere i det omfang, der er efterspørgsel efter det.

Miljø

Som en udpræget kontorarbejdsplads er det miljømæssige aftryk, Sparekassen sætter, begrænset i forhold til produktionsvirksomheder. Alligevel arbejder Sparekassen på en række områder med at begrænse den negative påvirkning af miljøet mest muligt.

Først og fremmest har Sparekassen sikret sig, at al den strøm, der forbruges, er grøn energi. Der betales 0,02 øre ekstra pr kWh for at få produceret vindenergi, der svarer til Sparekassens samlede strømforbrug.

Samtidig er der fokus på energibesparende installationer som pc'ere, lyskilder mv. Når afdelinger renoveres eller bygges op, er der ligeledes fokus på genanvendelighed og energioptimering i alle henseender.

Sparekassen arbejder på at samle data på en række områder, så der år for år kan måles på en række parametre som energiforbrug og papirforbrug. Det er et omfattende arbejde, og før der er sikkerhed for, at data er valide og sammenlignelige fra år til år, vil Sparekassen ikke bruge oplysningerne i rapporteringsøjemed.

Indkøbs- og leverandørpolitik på vej

Sparekassen havde en ambition om at indføre en indkøbs- og leverandørpolitik i 2017 for at få tydelige og gennemsigtige retningslinjer på området. På grund af en større omstrukturering i ejendomsafdelingen er politikken blevet udsat til 2018. I marts tiltrådte en ny ejendomschef, og hans første prioritet har været at få det fulde overblik over alle afdelinger og status i dag, før der iværksættes udviklingstiltag som indkøbs- og leverandørpolitikken.

Nytorv i Middelfart med butikker, boliger og rådhus i midtbyen blev indviet i oktober 2017. Sparekassen er medinvestor på butiksdelen af det nye bycenter.

Bæredygtige byer og lokalsamfund

Levende lokalsamfund i vækst og udvikling er en forudsætning for en levende sparekasse. Derfor tænker Middelfart Sparekasse langsigtet og på lokalområdernes udvikling. Et eksempel på det er Sparekassens involvering i et butik-

projekt i en lille østjyske by. De cirka 700 indbyggere står sammen om at bevare byen som en livlig og aktiv by, der er attraktiv for tilflyttere. Det kræver en dagligvarebutik, og her er borgerne gået forrest, da 326 personer har rejst størstedelen af den nødvendige kapital for at kunne bygge en ny købmandsbutik.

Det er dog ikke nok til at nå i mål med finansieringen, og Middelfart Sparekasse har sagt ja til at yde et banklån for en del af restfinansieringen. Det er en investering i byens fremtid, og Sparekassen tror på, at det er nødvendigt at vise byer og borgere tillid, hvis de også skal vise Sparekassen tillid.

Også i Middelfart er Sparekassen involveret i by- og butikslivet. Sammen med Kvikly Middelfart har Sparekassen finansieret de over 3.000 butikskvadratmeter i Middelfarts nye bycenter med butikker, boliger og rådhus lige midt i byen. På kort sigt er det ikke den investering, der giver den bedste forrentning af de midler, Sparekassen har bundet i byggeriet. Men på langt sigt er det vigtigt for Sparekassen, at Middelfart er en

attraktiv by med befolkningstilvækst og et stærkt handelsliv. Stærke lokalsamfund er en forudsætning for en stærk sparekasse. Disse eksempler viser, hvordan Sparekassen bidrager aktivt til at styrke de områder, Sparekassen er til stede i.

Da Sparekassen er en garantsparekasse kan der tænkes langsigtet og ikke fokuseres på store afkast her og nu. Det "lange lys" er ofte det, lokalområder har brug for for at være bæredygtige på langt sigt.

"Man må jo gå efter at være med i rigtig lang tid og derfor også have ambitioner på langt sigt, ellers er det jo ikke interessant at være med overhovedet."

Martin Baltser,
adm. direktør

Den årlige medarbejderdag stod i sundhedens tegn med fokus på KRAMS-undersøgelsen. Her ses Henrik Jeppesen, fagchef erhverv, og regnskabsanalytiker Per Asmussen.

Først og fremmest er det Sparekassens ansvar som en god arbejdsplads, at medarbejderne møder glade på arbejde og går glade hjem.

Sundhed og trivsel

Som arbejdsplads har Middelfart Sparekasse et ansvar for at byde medarbejderne forhold, der gør, at de kan fungere bedst muligt, både mens de er på arbejde, og når de har fri.

Først og fremmest er det Sparekassens ansvar som en god arbejdsplads, at medarbejderne møder glade på arbejde og går glade hjem. Som en udpræget kontorarbejdsplads, er det sjældent fysisk usikkert at arbejde i Sparekassen, så at være en god arbejdsplads handler for Sparekassen i høj grad om at sikre et sundt, psykisk arbejdsmiljø. Dog skal arbejdspladserne, altså de enkelte afdelinger, naturligvis have en høj standard, så det fysiske arbejdsmiljø også er godt. Sparekassens afdelinger opdateres løbende. I 2017 flyttede afdelingerne i Horsens og Esbjerg til nye lokaler for at få mere plads og mere tidssvarende rammer.

Også medarbejdernes generelle sundhed ligger Sparekassen på sinde. Derfor gennemføres der årligt en KRAMS-måling, hvor medarbejderne forholder sig til deres egen sundhed inden for områderne Kost, Rygning, Alkohol, Motion og Stress/Søvn. Man kan sige, at det er at blande sig i privatsfæren at spørge til medarbejdernes alkohol- og rygevaner, men hvis arbejdspladsen kan hjælpe med sundhedsmæssige udfordringer, er det til gavn for både den enkelte, de nærmeste kolleger og hele virksomheden. I det omfang kollegerne beder om det, tilbydes der hjælp til rygestop, alkoholbehandling mv.

KRAMS-undersøgelsen viser, at Sparekassens medarbejdere generelt har et meget godt helbred. Det underbygges af sygefraværet, der er meget lavt og under gennemsnittet for branchen (se tabel s. 57). Derfor er det småt med lavthængende frugter, og Sparekassen er gået et skridt videre i sundhedsarbejdet.

I 2017 blev der nedsat en arbejdsgruppe, der har til formål at arbejde med sundhedsfremme i Sparekassen. Medlemmerne er medarbejdere fra både afdelingsnettet og stabsfunktionerne. Et konkret initiativ, der blev igangsat i 2017, var deltagelse i Dansk Firmaidræts tæl skridt-kampagner. Mange afdelinger deltog og dystede med og mod hinanden, og i flere afdelinger er en morgen- eller frokostgåtur fortsat på menuen efter tæl skridt-kampagnen var overstået. Det bidrager både til sundheden og fællesskabet på arbejdspladsen at få disse afbræk med kolleger i løbet af dagen.

En hel dag med KRAMS

For at sætte ekstra fokus på sundhed generelt var temaet for Sparekassens årlige medarbejderdag i 2017 KRAMS. Gennem foredrag og fysisk aktivitet blev der sat fokus på både alkohol, motion, sund kost og mental velvære.

Efterfølgende fik alle medarbejdere en KRAMS-guide med en blanding af information om KRAMS-områderne og billeder fra medarbejderdagen.

Fælles fremskridt

Af nedenstående oversigt fremgår det, hvordan Sparekassen arbejder med at skabe samfundsansvarlige fremskridt. Oversigten viser, at Sparekassen har en bred kreds af interessenter, som alle har en forventning til Sparekas-

sens rolle og måde at drive forretning på. Som det fremgår af oversigten, er der derfor en stor mangfoldighed i Sparekassens samfundsansvarlige initiativer.

De væsentlige interessenter

...har forventninger

...derfor er disse initiativer gennemført i 2017

Medarbejdere

316 ansatte samt potentielle medarbejdere

Middelfart Sparekasse er en god arbejdsplads med fokus på medarbejdernes trivsel samt deres faglige og personlige udvikling. Det er en arbejdsplads, hvor forskellighed ses som en styrke. I Sparekassen er der en stor personlig frihed og tillid til, at alle er åbne, forandringsparate og ansvarsfulde.

- Medarbejderdag med "GRAMS" (sundhed og trivsel) som tema
- Opfølgning på resultaterne fra Danmarks bedste arbejdsplads med involvering af medarbejdere fra alle afdelinger
- Arbejdsglædeuge for at sætte fokus på og udvikle den gode arbejdsplads
- Uddannelse og kompetenceafklaring af medarbejdere i samarbejde med Finansforbundet
- Tilbud om anden intern og ekstern, fagspecifik uddannelse
- Gennemført kulturanalyse som udgangspunkt for arbejdet med Strategi 2021
- Øget fokus på unge medarbejdere gennem nedsættelse af ungegruppen "MS Mullerne".

Kunder

72.588 privat- og erhvervs-kunder, 16.723 garanter samt potentielle kunder

Middelfart Sparekasse er tilgængelig, og rådgivningen er ærlig og individuel. Sparekassen har respekt for andres holdninger og forskellighed og optræder professionelt.

- Arrangementer for privat- og erhvervskunder, herunder foredrag om arbejdsglæde ifm. Arbejdsglædeugen og "kørekort til de sociale medier" for erhvervskunder
- Tilbud om rådgivningsmøder via videoforbindelse
- Ny app, MS Oplev, der giver overblik over Sparekassens tilbud og arrangementer
- Initiativtager til nyt iværksættertilbud i Horsens
- Seks garantmøder med deltagelse af 4.500 garanter.

Lokalsamfund

Borgere, foreninger og organisationer

Middelfart Sparekasse støtter bredt i lokalområdet og bidrager aktivt til udviklingen gennem store og små initiativer alene og i samarbejde med lokale foreninger og organisationer

- Gratis optælling af kontanter efter landsindsamlinger
- Donation af medarbejdernes julegaver til udsatte børnefamilier
- Støtte til Danske Hospitalsklovne via Sparekassens MS Fokus-konto
- Lokale indsamlingsevents mhp. at rejse støtte til lokale projekter.

Repræsentantskab

38 repræsentanter fra Sparekassens markedsområde fordelt på fem valgkredse

Er Sparekassens øverste myndighed og ambassadører. Sparekassen involverer repræsentantskabet gennem inddragelse og en åben og ærlig dialog.

- Fortsat arbejdet med at styrke repræsentantskabets rolle, bl.a. ved tidlig inddragelse i Strategi 2021
- Opdatering af kommissorium for repræsentantskabets arbejde.

Partnere

Samarbejdspartnere og leverandører

Middelfart Sparekasse indgår i partnerskaber, som skaber værdi for både samarbejdspartneren og Sparekassen. Middelfart Sparekassen overholder aftaler og betaler til tiden.

- Videreførsel af samarbejde med Finansforbundet om kompetenceafklaring af alle medarbejdere - Worklife Investment
- Samarbejde med Kvindeøkonomien om økonomisk uddannelse/oplysning til kvinder om privatøkonomi, pensionsopsparing mv.

Myndigheder

Finanstilsynet, ministerier mv.

Middelfart Sparekasse overholder gældende love og interne regelsæt.

- Indførelse af flere interne kontroller.

Uddannelsesinstitutioner

Universiteter, gymnasier, professionsskoler, folkeskoler mv.

Middelfart Sparekasse støtter op om de unges evner til at begå sig økonomisk ved bl.a. at dele viden om Sparekassens kerneområde. Sparekassen bidrager til at uddanne den unge generation og indgår i samarbejde med studerende i flere sammenhænge.

- Rekruttering af finanselever, finansøkonomer og finansbachelor
- Deltagelse i Finansrådets "Pengeuge"
- Involvering i den årlige "opfinderkonkurrence" for skoleelever, Edison
- Lanceret undervisningsportal på midspar.dk for at hjælpe studerende, der bruger Sparekassen som case.

Mange af de initiativer, Sparekassen har gennemført i løbet af 2017, vil fortsætte i 2018. For at undgå mange gentagelser, nævnes derfor primært de nye tiltag, Sparekassen planlægger for det kommende år.

...og indsatsen fortsætter i 2018

Relevant politik på området

FN's bæredygtighedsmål

- Deltage i Great Place to Works® trivselsundersøgelse og arbejde videre med resultaterne
- Intern uddannelse, bl.a. kursus i skriftlig kommunikation
- Nedsættelse af Erfa-gruppe, der skal arbejde med at redefinere strategisk selvedelse ift. Middelfart Sparekasse
- Fortsat fokus på rekruttering af kvindelige ledere til ledergruppen
- Igangs sætte MS LedelsesAkademi mhp. at gøre medarbejdere klar til at varetage fremtidige ledige lederstillinger i Sparekassen.

- Politik for samfundsansvar
- Kommunikationspolitik
- Måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Middelfart Sparekasses ledelse.

- Fortsat tilbyde tidssvarende produkter og løsninger
- Afdække mulighederne for at udbrede iværksættertilbud fra Horsens til øvrige afdelinger/byer
- Udarbejde politik for ansvarlige investeringer.

- Politik for samfundsansvar
- Lovpligtige politikker.

- Undersøge, hvordan Sparekassen kan tage aktiv del i integrationsindsatsen
- Udvikle koncept til lokale foreninger med afsæt i økonomisk sparring
- Vurdere fordelingen af støtte i Sparekassens markedsområde.

- Politik for samfundsansvar.

- Fortsat øge graden af involvering i udviklingen af Middelfart Sparekasse
- Vurdere muligheden for at forenkle valgbehandlingen til det kommende repræsentantskabsvalg i 2021.

- Måltal og politik for at øge andelen af det underrepræsenterede køn i Middelfart Sparekasses ledelse.

- Fortsat søge og udvikle nye værdiskabende partnerskaber
- Udarbejde indkøbs- og leverandørpolitik
- Udarbejde politik for ansvarlige investeringer.

- Politik for samfundsansvar.

- Vurdere behovet for yderligere politikker, forretningsgange og kontroller
- Forberedende arbejde med at gøre klar til indtræden som Gruppe 2-pengeinstitut, når den arbejdende kapital overstiger 12 mia. kr.

- Lovpligtige politikker.

- Fortsætte med at ansætte finansøkonomer, finanselever og finansbachelor
- Oprette praktikpladser til finansbachelor
- Udvikle et koncept med materiale til undervisning i privatøkonomi på uddannelsesinstitutioner
- Fortsætte samarbejdet med universitetsstuderende.

- Politik for samfundsansvar.

Medarbejdere

Middelfart Sparekasse vil være en god og attraktiv arbejdsplads. Det er noget, Sparekassen har arbejdet målrettet med i mere end 20 år, og det er blevet et af Sparekassens vigtigste konkurrenceparametre. Det har givet Middelfart Sparekasse et stærkt brand som én af Danmarks bedste arbejdspladser.

I løbet af 2017 har Middelfart Sparekasse modtaget flere anerkendelser for arbejdet med medarbejdertrivsel:

Danmarks Bedste Arbejdsplads: Nr. 2

Kåret af Great Place to Work® i kategorien mellemstore arbejdspladser

Medarbejderimage 2017: Det bedste image blandt finansansatte

FinansWatch og Wilkes imagemåling blandt 3.500 ansatte i den finansielle sektor.

Medarbejdertal

	Enhed	2014	2015	2016	2017	Tal for sektoren
Medarbejdersammensætning						
Medarbejdere i alt	Antal	260	296	298	316	
Ansatte i administrationen	Procent	22	22	22	22	
Ansatte i kundeekspederende afdelinger	Procent	78	78	78	78	
Gennemsnitsalder	År	47	48	49	48	44 ¹⁸
Medarbejdere på 60+ år	Procent	15	16	17	17	8 (59+år) ¹⁹
Gennemsnitlig anciennitet	År	7,5	7,2	7,6	7,3	
Mangfoldighed						
Kvinder i Sparekassen	Procent	54	53	53	50	49 (2016) ²⁰
Mænd i Sparekassen	Procent	46	47	47	50	51 (2016) ²¹
Kvinder i ledende stillinger ²⁶	Procent	28	30	29	26	30 (2016) ²²
Mænd i ledende stillinger	Procent	72	70	71	74	70 (2016) ²³
Kvinder i øverste ledelse ²⁷	Procent	0	33	33	33	25 (2016) ²⁴
Mænd i øverste ledelse	Procent	100	67	67	67	75 (2016) ²⁵
Kvinder i repræsentantskabet	Procent	23	23	26	27	
Mænd i repræsentantskabet	Procent	77	77	74	73	
Kvinder i bestyrelsen ²⁸	Procent	22	11	11	22	
Mænd i bestyrelsen	Procent	89	89	89	78	

18 Kilde: Finanssektorens Arbejdsgiverforening

19 Kilde: Finanssektorens Arbejdsgiverforening

20-25 Kilde: Nordisk Bankstatistik 2016

26 Tæller ledere og fagchefer, som er med i Sparekassens "Den brede ledergruppe".

27 Omfatter Sparekassens adm. direktør, vicedirektør og underdirektør.

28 Omfatter såvel repræsentantskabsvalgte som medarbejdervalgte kvinder jf. Erhvervsstyrelsens vejledning fra 2016 om måltal og politikker for den kønsmæssige sammensætning af ledelsen og afrapportering herom.

	Enhed	2014	2015	2016	2017	Tal for sektoren
Medarbejdere i jobs på særlige vilkår						
Deltid	Procent	22	21	25,5	22	15,3 ²⁹
Fast stilling/flexjob	Antal	2	2	2	4	
Virksomhedspraktik	Antal	1	3	3	1	
Midlertidig stilling	Antal	-	3	3	5	
Sygefravær (pct. af mulig arbejdstid)						
Gennemsnitligt sygefravær - kort tid (<4 uger)		-	1,00	1,12	1,09	
Gennemsnitligt sygefravær - lang tid (>4 uger)		-	0,73	0,76	1,35	
Gennemsnitligt sygefravær i alt		2,24	1,72	1,88	2,44	3,0 (2016) ³⁰
Uddannelse og kompetenceudvikling						
Finanselever	Antal	4	4	3	4	
Øvrige elever	Antal	-	-	-	2	
Finansøkonomer trainees	Antal	2	3	1	3	
Praktikanter	Antal	3	3	5	2	
Studentermedhjælpere	Antal	1	2	2	1	
Folkeskoleelever i virksomhedspraktik	Antal	4	4	6	5	
HD	Antal	7	8	5	4	
Master i Ledelse, FU	Antal	4	3	1	1	
Sparekassens Akademi	Antal	4	4	0	0 ³¹	
MBA	Antal	0	1	1	0	
Sundhed - KRAMS-undersøgelse						
Bloddonorer	Procent	27	26	22	22	
Organdonorer	Procent	38	36	36	40	
Rygere	Procent	6	5	2	3	
Dyrker motion mindst 2-3 gange om ugen	Procent	88	86	87	92	
Drikker alkohol færre end 3 gange om ugen	Procent	92	95	96	95	
Vurderer, at deres fysiske helbred er godt eller virkelig godt	Procent	78	75	81	80	
Vurderer, at deres psykiske helbred er godt eller virkelig godt	Procent	89	89	91	91	
Vurderer, at de som regel får nok søvn og føler sig udhvilet ³²	Procent	-	-	66	67	

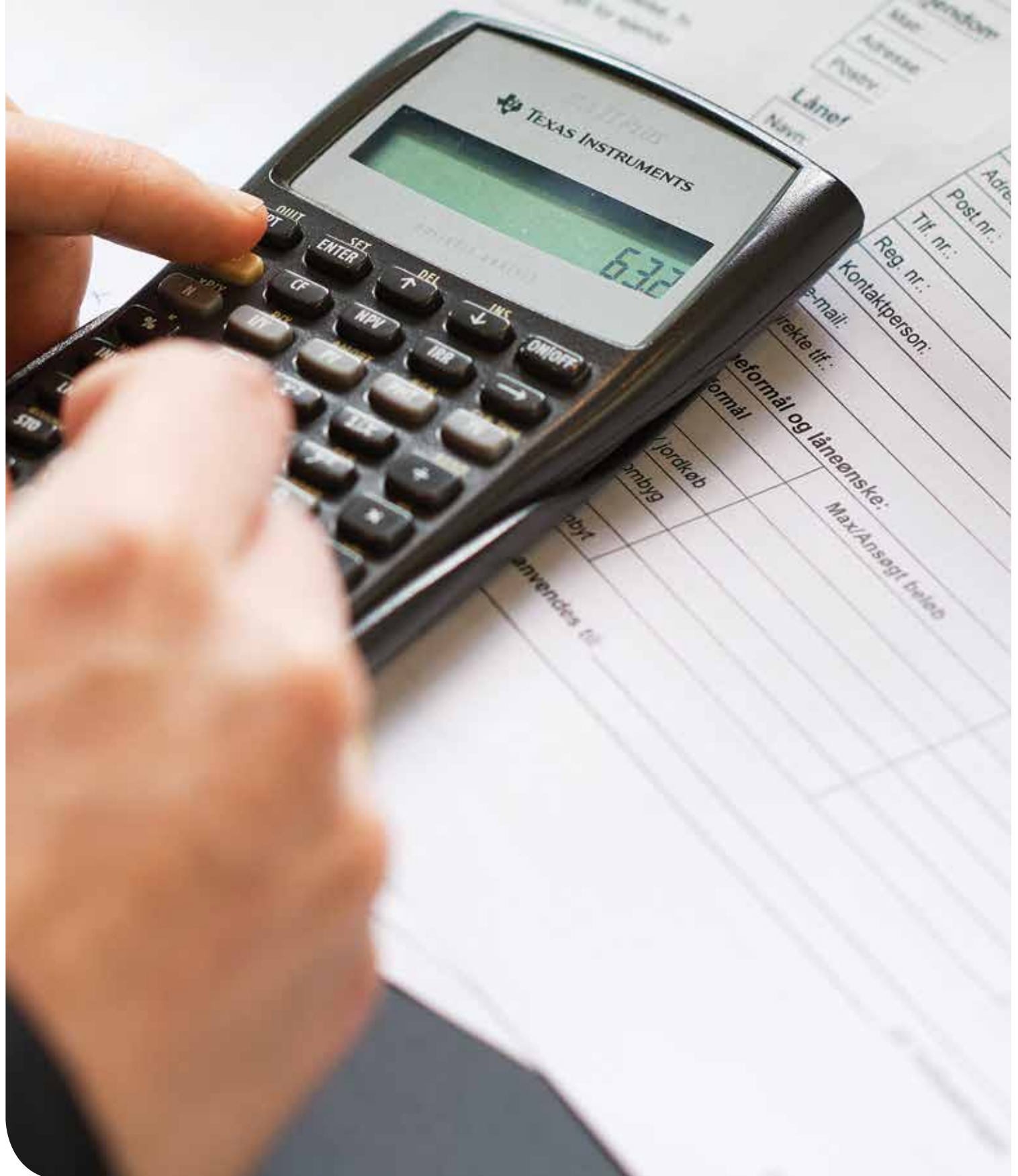
29 Kilde: Nordisk Bankstatistik 2016.

30 Kilde: Finanssektorens Arbejdsgiverforening.

31 Fra marts 2018 og ca. et år frem afvikles et nyt akademi, MS Ledelsesakademi. Deltagerne findes primo 2018.

32 Søvn har været en del af KRAMS-undersøgelsen siden 2016.

Årsregnskab

Resultatopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Note	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
3 Renteindtægter	279.689	283.202	299.082	303.392
4 Renteudgifter	-20.677	-22.712	-21.198	-23.154
Netto renteindtægter	259.012	260.490	277.884	280.238
Udbytte af aktier m.v.	1.169	6.195	1.169	6.195
5 Gebyrer og provisionsindtægter	212.439	186.461	222.840	198.455
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	-11.238	-11.126	-12.143	-11.730
Netto rente- og gebyrindtægter	461.382	442.020	489.750	473.158
6 Kursreguleringer	22.742	-3.456	22.846	-3.406
Andre driftsindtægter	631	2.848	10.000	13.896
7, 8 Udgifter til personale og administration	-358.048	-317.818	-373.805	-333.651
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	-7.550	-7.507	-8.520	-12.946
Andre driftsudgifter	-425	-507	-427	-509
9 Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	-15.477	-32.327	-14.806	-34.343
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	18.253	25.801	881	9.530
Resultat før skat	121.508	109.054	125.919	111.729
10 Skat	-16.535	-18.380	-20.946	-21.055
Årets resultat	104.973	90.674	104.973	90.674
Forslag til resultatdisponering				
Foreslået rente til garantier	15.937	17.495		
Overført fra/til overført overskud	89.036	73.179		
I alt anvendt	104.973	90.674		
Totalindkomstopgørelse				
Årets resultat	104.973	90.674	104.973	90.674
Anden totalindkomst:				
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	65	153	65	153
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter	-14	-34	-14	-34
Øvrig totalindkomst efter skat	0	-729	0	-729
Anden totalindkomst efter skat	51	-610	51	-610
Årets totalindkomst	105.024	90.064	105.024	90.064

Balancen · Aktiver

Beløb i 1.000 kr.

Note	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	171.732	140.573	171.732	140.573
11 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	831.145	603.193	839.494	613.721
12 Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	1.838	2.745	1.838	2.745
12 Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	5.532.485	4.744.709	5.600.308	4.803.347
Obligationer til dagsværdi	2.086.622	1.901.522	2.099.276	1.911.567
Aktier m.v.	230.381	200.651	230.381	200.651
13 Kapitalandele i associerede virksomheder	59.188	59.687	59.188	59.687
13 Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	264.142	291.855	0	0
14 Aktiver tilknyttet puljeordninger	1.396.207	610.882	1.396.207	610.882
15 Immaterielle aktiver	0	0	184	110
16 Grunde og bygninger, i alt	18.481	24.965	239.330	249.005
Investerings ejendomme	16.751	23.185	59.969	66.403
Domicilejendomme	1.730	1.780	179.361	182.602
17 Øvrige materielle aktiver	26.718	26.958	36.073	33.294
Aktuelle skatteaktiver	0	0	2.819	1.279
10 Udskudte skatteaktiver	79	2.709	0	0
Aktiver i midlertidig besiddelse	16.500	0	16.500	0
Andre aktiver	100.060	100.971	126.683	128.393
Periodeafgrænsningsposter	40.536	34.289	41.507	35.141
Aktiver i alt	10.776.114	8.745.709	10.861.520	8.790.395

Balancen · Passiver

Beløb i 1.000 kr.

Note	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Gæld				
18 Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	86.527	12.069	99.509	29.806
19 Indlån og anden gæld	7.885.430	6.826.139	7.920.871	6.829.607
Indlån i puljeordninger	1.396.207	610.882	1.396.207	610.882
Aktuelle skatteforpligtelser	3.568	5.304	0	0
Andre passiver	220.457	224.065	235.116	240.379
Periodeafgrænsningsposter	916	862	6.958	6.247
Gæld i alt	9.593.105	7.679.321	9.658.661	7.716.921
Hensatte forpligtelser				
10 Hensættelser til udskudt skat	0	0	19.799	7.021
Hensættelser til tab på garantier	5.575	4.216	5.587	4.242
Andre hensatte forpligtelser	0	0	39	39
Hensatte forpligtelser i alt	5.575	4.216	25.425	11.302
Efterstillede kapitalindskud				
20 Efterstillede kapitalindskud	49.885	49.760	49.885	49.760
Egenkapital				
Garantkapital	543.238	519.478	543.238	519.478
Overført overskud	567.297	474.413	549.042	455.659
Opskrivningshenlæggelse	1.195	1.195	1.195	1.195
Reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode	0	0	18.255	18.754
Renter garantkapital	15.937	17.495	15.937	17.495
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	-118	-169	-118	-169
Egenkapital i alt	1.127.549	1.012.412	1.127.549	1.012.412
Passiver i alt	10.776.114	8.745.709	10.861.520	8.790.395
21 Eventualforpligtelser				
22 Regnskabsmæssig sikring				
23 Afledte finansielle instrumenter				
24 Koncernoversigt				
25 Kapitalkrav				
26 Risikostyring				

Egenkapitalopgørelse · Sparekassen

Beløb i 1.000 kr.	Garant- kapital	Overført resultat	Opskriv- ningshen- læggelse	Renter garant- kapital	Ændring dagsværdi sikr. instr.	I alt
Egenkapital 1. januar 2016	487.872	397.390	1.195	20.786	-288	906.955
Totalindkomst i 2016						
Årets resultat	0	90.674	0	0	0	90.674
Omvurdering af ejendomme i tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	153	153
Værdiregulering af sikringsinstrumenter i tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	-34	-34
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter i tilknyttede virksomheder	0	-729	0	0	0	-729
Årets totalindkomst	0	89.945	0	0	119	90.065
Transaktioner med garantanter						
Udbetalte renter garantkapital	0	0	0	-20.786	0	-20.786
Skat af udbetalte garantrenter	0	4.573	0	0	0	4.573
Renter garantkapital	0	-17.495	0	17.495	0	0
Ny garantkapital	31.606	0	0	0	0	31.606
Transaktioner med garantanter i 2016 i alt	31.606	-12.922	0	-3.291	0	15.393
Egenkapital 31. december 2016	519.478	474.413	1.195	17.495	-169	1.012.412
Totalindkomst i 2017						
Årets resultat	0	104.973	0	0	0	104.973
Værdiregulering af sikringsinstrumenter i tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	65	65
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter i tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	-14	-14
Årets totalindkomst	0	104.973	0	0	51	105.024
Transaktioner med garantanter						
Udbetalte renter garantkapital	0	0	0	-17.495	0	-17.495
Skat af udbetalte garantrenter	0	3.848	0	0	0	3.848
Renter garantkapital	0	-15.937	0	15.937	0	0
Ny garantkapital	23.760	0	0	0	0	23.760
Transaktioner med garantanter i 2017 i alt	23.760	-12.089	0	-1.558	0	10.113
Egenkapital 31. december 2017	543.238	567.297	1.195	15.937	-118	1.127.549

Egenkapitalopgørelse · Koncern

Beløb i 1.000 kr.	Garant- kapital	Overført resultat	Opskriv- ningshen- læggelse	Reserve for nettoopskriv- ning efter indre værdis metode	Renter garant- kapital	Ændring dagsværdi sikr. instr.	I alt
Egenkapital 1. januar 2016	487.872	375.727	1.195	21.663	20.786	-288	906.955
Totalindkomst i 2016							
Årets resultat	0	93.583	0	-2.909	0	0	90.674
Værdiregulering af domicilejendomme	0	0	0	0	0	153	153
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	0	0	-34	-34
Skat af værdiregulering af sikringsinstrumenter	0	-729	0	0	0	0	-729
Årets totalindkomst	0	92.854	0	-2.909	0	119	90.065
Transaktioner med garantier							
Udbetalte renter garantkapital	0	0	0	0	-20.786	0	-20.786
Skat af udbetalte garantrenter	0	4.573	0	0	0	0	4.573
Renter garantkapital	0	-17.495	0	0	17.495	0	0
Ny garantkapital	31.606	0	0	0	0	0	31.606
Transaktioner med garantier i 2016 i alt	31.606	-12.922	0	0	-3.291	0	15.393
Egenkapital 31. december 2016	519.478	455.659	1.195	18.754	17.495	-169	1.012.412
Totalindkomst i 2017							
Årets resultat	0	105.472	0	-499	0	0	104.973
Værdiregulering af sikringsinstrumenter	0	0	0	0	0	65	65
Skat af værdiregulering af sikrings- instrumenter i tilknyttede virksomheder	0	0	0	0	0	-14	-14
Årets totalindkomst	0	105.472	0	-499	0	51	105.024
Transaktioner med garantier							
Udbetalte renter garantkapital	0	0	0	0	-17.495	0	-17.495
Skat af udbetalte garantrenter	0	3.848	0	0	0	0	3.848
Renter garantkapital	0	-15.937	0	0	15.937	0	0
Ny garantkapital	23.760	0	0	0	0	0	23.760
Transaktioner med garantier i 2017 i alt	23.760	-12.089	0	0	-1.558	0	10.113
Egenkapital 31. december 2017	543.238	549.042	1.195	18.255	15.937	-118	1.127.549

Noter

Noteoversigt

1. Anvendt regnskabspraksis	13. Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder
2. Femårsoversigt og nøgletal	14. Aktiver tilknyttet puljeordninger
3. Renteindtægter	15. Immaterielle anlægsaktiver
4. Renteudgifter	16. Grunde og bygninger
5. Gebyrer og provisionsindtægter	17. Øvrige materielle aktiver
6. Kursreguleringer	18. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker
7. Udgifter til personale og administration	19. Indlån og anden gæld
8. Revisionshonorar	20. Efterstillede kapitalindskud
9. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	21. Eventualforpligtelser
10. Skat	22. Regnskabsmæssig sikring
11. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	23. Afledte finansielle instrumenter
12. Udlån og andre tilgodehavender	24. Koncernoversigt
	25. Kapitalkrav
	26. Risikostyring

1. Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med reglerne for regnskabsaflæggelse i "lov om finansiel virksomhed" samt "bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter m.fl." (regnskabsbekendtgørelsen).

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til tidligere år.

Kommende regnskabsregler

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er regnskabsstandarden IFRS 9, der erstatter standarden IAS 39, trådt i kraft med virkning fra 1. januar 2018. Regnskabsstandarden IFRS 9 ændrer i væsentlig grad ved de gældende regler for klassifikation og måling af finansielle aktiver, regnskabsmæssige nedskrivninger og i nogen grad ved reglerne om regnskabsmæssig sikring.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 er tilsvarende indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den ændrede danske regnskabsbekendtgørelse træder i kraft samtidig med IFRS 9 dvs. for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

IFRS 9-reglerne om finansielle instrumenter, der er indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse, fastsætter følgende om klassifikation og måling samt nedskrivninger på finansielle aktiver:

IFRS 9-klassifikation og måling

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver.

Finansielle aktiver, som holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og hvor de kontraktlige betalinger udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til amortiseret kostpris.

Finansielle aktiver, som holdes i en blandet forretningsmodel, hvor nogle finansielle aktiver holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og andre finansielle aktiver sælges, og hvor de kontraktlige betalinger på de finansielle aktiver i den blandede forretningsmodel udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning som udgangspunkt til dagsværdi gennem anden totalindkomst. Imidlertid indgår de pågældende finansielle aktiver i et risikostyrings-system og en investeringsstrategi, der baserer sig på dagsværdier, og indgår på dette grundlag i Sparekassens interne ledelsesrapportering. Sparekassen vurderer på den baggrund, at de finansielle aktiver ikke opfylder de kriterier for forretningsmodel, som knytter sig til målingskategorierne amortiseret kostpris og dagsværdi gennem anden totalindkomst. De pågældende finansielle aktiver måles i stedet til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Finansielle aktiver, som ikke opfylder de ovennævnte kriterier for forretningsmodel, eller hvor de kontraktmæssige pengestrømme ikke udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Anvendelsen af IFRS 9-målingskategorierne for finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen og på baggrund af karakteristika ved de kontraktmæssige betalingsstrømme forventes kun at føre til ubetydelige ændringer i målingsprincipper i forhold til målingsprincipperne anvendt i Sparekassens årsrapport for 2017.

IFRS 9 – nedskrivninger

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, der vil være større end i stadie 2, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Nedskrivningerne på kunder/faciliteter i stadie 1 og 2 foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne for stadie 3-kunder/faciliteter foretages ved en manuel, individuel vurdering.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model ("Probability of Default"), der udvikles og vedligeholdes på Sparekassens datacentral, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af LOPI. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, som multipliceres med datacentralens "rå" PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde koncernen, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når koncernen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå koncernen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles immaterielle og materielle ak-

tiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger på domicilejendomme via totalindkomstopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen, og indregningen ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og koncernen i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten. Koncernen anvender ikke reglerne for omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Fastlæggelse af dagsværdi

Dagsværdi er det beløb, som et aktiv kan omsættes til eller en forpligtelse indfries til ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, hvor der findes et aktivt marked, fastsættes til den noterede pris på markedet.

For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der inddrager alle de tilgængelige data, som markedsdeltagerne må antages at ville tage i betragtning ved en prisfastsættelse.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valu-

taen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Regnskabsmæssig sikring

Afledte finansielle instrumenter indregnes første gang i balancen til kostpris og måles efterfølgende til dagsværdi. Positive og negative dagsværdier af afledte finansielle instrumenter klassificeres som "Andre aktiver" henholdsvis "Andre passiver".

Ændring i dagsværdien af finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder kriterierne for afdækning af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med de ændringer i dagsværdien af det afdækkede aktiv eller den afdækkede forpligtelse, som kan henføres til den risiko, der er afdækket.

Leasing

Leasingkontrakter, hvor Sparekassen har alle væsentlige risici og fordele, forbundet med ejendomsretten (finansiell leasing) indregnes i balancen til det laveste af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af leasingydelse, beregnet ved anvendelse af leasingaftalens interne rentefod eller en tilnærmet værdi heraf som diskonteringsfaktor. Finansielt leasede aktiver af- og nedskrives efter samme praksis som fastlagt for virksomhedens øvrige anlægsaktiver.

Den kapitaliserede restleasingforpligtelse indregnes i balancen som en gældsforpligtelse, og leasingydelsens rentedel omkostningsføres løbende i resultatopgørelsen.

Alle øvrige leasingkontrakter betragtes som operationel leasing. Ydelser i forbindelse med operationel leasing indregnes lineært i resultatopgørelsen over leasingperioden.

Regnskabsmæssige skøn

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af Sparekassens ledelse i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer

samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er som følger:

- Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor der er væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages
- Hensættelser til tab på garantier, hvor der er væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at der skal betales på den afgivne garanti
- Grunde og bygninger, hvor der er væsentlige skøn forbundet med måling af dagsværdien på ejendomme. Disse værdiansættes på baggrund af afkastmodellen. De fremtidige pengestrømme er baseret på Sparekassens estimering af det fremtidige resultat samt afkastkrav for hver enkelt ejendom under hensyntagen til blandt andet beliggenhed og vedligeholdelse. Ledelsen har ved fastsættelsen af markedsværdierne på ejendommene taget udgangspunkt i tilgængelige markedsstatistikker, hvor blandt andet gennemsnitlige markedslejer og afkastkrav på ejendomme i samme geografiske område fremgår. Ledelsen har i enkelte tilfælde som følge af ejendommenes særlige forhold anvendt egne afkastkrav
- Noterede finansielle instrumenter, der kan være prissat på markeder med lav omsætning, hvorved der kan være en vis usikkerhed ved anvendelse af børskurserne ved måling til dagsværdi
- Unoterede finansielle instrumenter, hvor der er væsentlige skøn forbundet med måling af dagsværdierne.

Konsolidering

Tilknyttede virksomheder

Koncernregnskabet omfatter Middelfart Sparekasse og de virksomheder, hvori Sparekassen direkte eller indirekte ejer mere end 50% af stemmerettighederne eller på anden måde har bestemmende indflydelse. Bestemmende indflydelse opnås, hvor Sparekassen har beføjelse til at styre den kontrollerede virksomheds økonomiske og

driftsmæssige beslutninger med henblik på at opnå fordele fra dens aktiviteter.

Købte virksomheder medtages fra overtagelsestidspunktet. Solgte virksomheder medtages frem til overdragelsestidspunktet.

Hvis kostprisen inklusiv transaktionsomkostninger overstiger dagsværdien af nettoaktiverne i den overtagne virksomhed, indregnes det resterende positive forskelsbeløb som goodwill. Hvor dagsværdi af nettoaktiverne overstiger kostpris (negativ goodwill), indregnes forskelsbeløbet som en indtægt i resultatopgørelsen på overtagelsestidspunktet.

De regnskaber, der anvendes til brug for konsolideringen, udarbejdes i overensstemmelse med modervirksomhedens regnskabspraksis.

Associerede virksomheder

Associerede virksomheder er virksomheder, der ikke er tilknyttede, men i hvilke koncernen besidder kapitalandele og udøver en betydelig, men ikke bestemmende indflydelse. Koncernen klassificerer sædvanligvis virksomheder som associerede, hvis Sparekassen direkte eller indirekte besidder stemmerettigheder på mellem 20 og 50 %.

Kapitalandele i associerede virksomheder indregnes på erhvervelsestidspunktet til kostpris og værdiansættes herefter til indre værdi med tillæg af erhvervet goodwill. Den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders resultat efter skat indregnes i posten "Resultat af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder".

Fælles kontrollerede virksomheder

Fælles kontrollerede virksomheder er virksomheder, i hvilke koncernen sammen med de øvrige deltagere har aftalt fælles bestemmende indflydelse på virksomhedens erhvervmæssige aktivitet.

Kapitalandele i fælleskontrollerede virksomheder indregnes på erhvervelsestidspunktet til kostpris og værdiansættes herefter til indre værdi med tillæg af erhvervet goodwill og præsenteres som en del af posten 'Kapitalandele i associerede virksomheder'. Den forholdsmæssige andel af de enkelte virksomheders

resultat efter skat indregnes i posten "Resultat af kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder".

Konsolideringsprincipper

Koncernregnskabet udarbejdes ved sammenlægning af regnskabsposter med ensartet indhold. Der foretages eliminering af koncerninterne indtægts- og udgiftsposter, interne aktiebesiddelser, mellemværender samt garantier. Fælles kontrollerede virksomheder indgår i konsolideringen med en andel svarende til koncernens ejerandel i de pågældende virksomheder (pro rata konsolidering).

Koncerninterne transaktioner

Ved samhandel mellem koncernens virksomheder sker afregning på markedsbaserede vilkår eller på omkostningsdækket basis.

Minoritetsinteresser

Ved opgørelse af koncernresultat og koncernegenkapital anføres den del af dattervirksomhedernes resultat og egenkapital, der kan henføres til minoritetsinteresser, som særskilte poster i resultatopgørelse og balance.

Resultatopgørelsen

Netto rente- og gebyrindtægter

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, som de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter. Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Renteindtægter af den del af udlån mv., der er nedskrevet, medtages under nedskrivninger på udlån.

Vederlag og formidling af realkreditlån for Totalkredit indregnes efter modregningsmodellen. Efter modregningsmodellen indregnes vederlag på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at Sparekassen fore-

står serviceringen og dermed opnår ret til vederlaget. Totalkredit kan modregne konstaterede tab i realkreditlånets løbetid i de fremtidige løbende provisionsindtægter. Modregning indregnes på tidspunktet for den tabsgivende begivenhed.

Kursreguleringer

Kursreguleringer omfatter alle værdireguleringer af aktiver og forpligtelser, som måles til dagsværdi, og realiserede og urealiserede kursreguleringer af poster i handelsbeholdningen.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn, pension og sociale omkostninger mv. til Sparekassens personale. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer og fratrædelsesgodtgørelser indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder.

Pensionsordninger

Alle indgåede pensionsordninger med medarbejdere er bidragsbaserede. På de bidragsbaserede ordninger indbetales faste bidrag til en uafhængig pensionskasse. Pengeinstituttet har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsindtægter og -udgifter

Andre driftsindtægter og -udgifter omfatter primært huslejeindtægter og udgifter vedrørende Afviklingsformuen.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Middelfart Sparekasse er sambeskattet med Sparekassens dattervirksomheder. Den aktuelle danske selskabsskat fordeles mellem de sambeskattede danske selskaber i forhold til disses skattepligtige indkomster (fuld fordeling med refusion vedrørende skattemæssige underskud).

Balancen

Tilgodehavender og gæld hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker omfatter tilgodehavender og tidsindskud hos andre kreditinstitutter og i centralbanker. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker omfatter gæld til andre kreditinstitutter. Tilgodehavender måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Udlån

Regnskabsposten består af udlån, hvor udbetaling er sket direkte til låntager.

Børsnoterede udlån og udlån, der indgår i en handelsbeholdning, måles til dagsværdi. Øvrige udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominel værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v. og med fradrag af nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender foretages såvel individuelt som gruppevist.

Nedskrivninger til tab foretages, når der er en objektiv indikation for værdiforringelse. Sparekassen gennemgår alle udlån af betydelig størrelse defineret som udlån større end 2 % af kapitalgrundlaget samt udlån, der er individuelt værdiforringet. Lån under denne grænse samt lån, der ikke er nedskrevet individuelt, indgår i de gruppevise vurderinger.

For individuelle nedskrivninger anses objektiv indikation som indtruffet, fx. når låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder, når låntager ikke overholder sin betalingspligt for afdrag og renter, når Sparekassen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være ydet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder, eller når det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller bliver underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Individuel nedskrivning foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet opgjort med baggrund i det mest sand-

synlige udfald. Ved beregningen af nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger anvendes for fastforrentede udlån den oprindeligt fastsatte rentesats. For variabelt forrentede udlån anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet.

Udlån, der ikke er nedskrevet individuelt, inddeles i grupper for vurdering af nedskrivningsbehovet (gruppevis nedskrivninger).

Den gruppevis vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Der opereres med tre grupper fordelt på én gruppe af offentlige myndigheder, én gruppe af privatkunder og én gruppe af erhvervskunder. Modellen opererer med flere erhvervsgrupper svarende til brancheopdelingen. Det er vurderet, at denne model bedst matcher kreditrisikoen på Sparekassens erhvervsudlån.

Den gruppevis vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling. Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

Den makroøkonomiske segmenteringsmodel er i udgangspunktet beregnet på baggrund af tabsdata for hele pengeinstitutsektoren. Sparekassen har derfor vurderet, om modelestimaterne skal tilpasses kreditrisikoen for Sparekassens egen udlånsportefølje.

Denne vurdering har medført en tilpasning af modelestimaterne til egne forhold, hvorefter det er de tilpassede estimater, som danner baggrund for beregningen af den gruppevis nedskrivning. For hver gruppe af udlån og tilgodehavender fremkommer et estimat, som udtrykker den procentuelle værdiforringelse, som knytter sig til en given gruppe af udlån og tilgodehavender på balancedagen. Ved at sammenligne med det enkelte udlåns oprindelige tabsrisiko og udlånets tabsrisiko for den aktuelle regnskabsperiode fremkommer det enkelte udlåns bidrag til den gruppevis nedskrivning. Nedskrivningen beregnes som forskel-

len mellem den regnskabsmæssige værdi og den tilbagebagediskonterede værdi af de forventede fremtidige betalinger.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer m.v., der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

Aktier m.v.

Aktier, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres til lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen.

For unoterede aktier i form af aktier i sektorejede selskaber, hvor der sker omfordeling af aktierne, anses omfordelingen for at udgøre det primære marked for aktierne. Dagsværdien fastsættes som omfordelingskursen, og aktierne indgår som niveau 2-input (observerbare priser).

For øvrige unoterede aktier, herunder også aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer fra handler med aktier i de pågældende selskaber samt input fra kvalificeret ekstern part.

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder

Kapitalandele i tilknyttede og associerede virksomheder indregnes og måles efter den indre værdis metode (equity-metoden), hvilket indebærer, at kapitalandelene måles til den forholdsmæssige andel af virksomhedernes regnskabsmæssige indre værdi.

I resultatopgørelsen indregnes Sparekassens andel af virksomhedernes resultat efter skat samt fortjeneste eller tab ved afhændelse af kapitalandele.

Nettoopskrivning af kapitalandele i tilknyttede virksomheder overføres til reserve for nettoopskrivning efter indre værdis metode under lovpligtige reserver, i det omfang den regnskabsmæssige værdi overstiger kostprisen. Nedskrivninger indregnes og fradrages i eventuelle positive lovpligtige reserver, så længe der er en reserve at modregne i.

Tilknyttede og associerede virksomheder med negativ regnskabsmæssig indre værdi indregnes til kr. 0. Har Sparekassen en retlig eller en faktisk forpligtelse til at dække virksomhedens underbalance, indregnes en hensat forpligtelse hertil.

Aktiver tilknyttet puljeordninger

Aktiver tilknyttet puljeordninger er aktiver i puljer, hvor Sparekassen ikke har nogen risiko.

Immaterielle aktiver

Immaterielle aktiver består af øvrige immaterielle aktiver.

Øvrige immaterielle aktiver omfatter erhvervet software. Immaterielle aktiver indregnes til kostpris. Erhvervet software afskrives lineært over tre år.

Ejendomme og øvrige materielle aktiver

Ejendomme og øvrige materielle aktiver måles ved første indregning til kostpris. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen, omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen samt omkostninger til klargøring af aktivet indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. For finansielt leasede aktiver udgør kostprisen den laveste værdi af dagsværdien af aktivet og nutidsværdien af de fremtidige leasingydelse.

Investeringssejendomme er ejendomme, som besiddes for at opnå lejeindtægter og/eller kapitalgevinster, herunder ejendomme udlejet under operationelle leasingaftaler. Domicilejendomme er ejendomme, som Sparekassen selv benytter til administration, filial eller øvrig servicevirksomhed.

Investeringssejendomme måles efter første indregning til dagsværdi i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsen. Domicilejendomme måles efter første indregning til omvurderet værdi. Omvurdering foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien. Ejendommenes dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes under opskrivningsshenlæggelse under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatop-

gørelsen, medmindre der er tale om tilbageførsler af tidligere foretagne opskrivninger. Afskrivninger foretages på baggrund af den opskrevne værdi. Domicilejendomme afskrives over en periode på 50 år.

Der har ikke medvirket eksterne eksperter i målingen af ejendomme. Ændringer i dagsværdi på investeringsejendomme indregnes i resultatopgørelsen.

Øvrige materielle aktiver måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Afskrivninger foretages lineært over den forventede brugstid, typisk 2½ - 6 år.

Afskrivningsgrundlaget for indretning af lejede lokaler fordeles lineært over den forventede resterende lejeperiode, dog maksimalt 20 år. Af- og nedskrivninger indregnes i resultatopgørelsen under "Af- og nedskrivninger på materielle aktiver".

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelse omfatter materielle aktiver overtaget i forbindelse med nødlidende engagementer samt øvrige materielle aktiver udbudt til salg.

Aktiverne måles til det laveste beløb af den regnskabsmæssige værdi eller dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i Sparekassens besiddelse, og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse. Aktiver og dertil knyttede forpligtelser udskilles i særskilte linjer i balancen.

Eventuel værdiregulering af aktiver i midlertidig besiddelse indregnes i resultatopgørelsen under de poster, de vedrører.

Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser

Der indregnes udskudt skat af alle midlertidige forskelle mellem den regnskabs- og skattemæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

Udskudt skat måles på grundlag af de skatteregler og skattesatser, der med balancedagens lovgivning vil være gældende, når den udskudte skat forventes udløst som aktuel skat.

Udskudte skatteaktiver, herunder skatteværdien af fremførselsberettigede skattemæssige underskud, måles til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved udligning i skat af fremtidig indtjening eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser. Udskudte skatteaktiver og -forpligtelser præsenteres modregnet inden for samme juridiske skatteenhed.

Aktuelle skatteaktiver og -forpligtelser

Aktuelle skatteaktiver og -forpligtelser indregnes i balancen med det beløb, der kan beregnes på grundlag af årets forventede skattepligtige indkomst reguleret for skat af tidligere års skattepligtige indkomster.

Skatteaktiver og -forpligtelser præsenteres modregnet, i det omfang der er legal modregningsadgang, og posterne forventes afregnet netto eller samtidig.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter modtagne indtægter, der er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører senere regnskabsperioder. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Andre aktiver og passiver

Andre aktiver omfatter positiv dagsværdi af spotforretninger og afledte finansielle instrumenter samt indtægter, som forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning herunder tilgodehavende renter og tilgodehavende udbytter.

Andre passiver omfatter negativ dagsværdi af spotforretninger og afledte finansielle instrumenter samt udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter samt passiver, der ikke henhører under andre passivposter.

Øvrige finansielle forpligtelser

Gæld til kreditinstitutter mv., indlån og efterstillede kapitalindskud indregnes til amortiseret kostpris. For almindeligt indlån svarer det sædvanligvis til nominal værdi.

Hensatte forpligtelser

Garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på Sparekassens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser, når Sparekassen som følge af en begivenhed indtruffet senest på balancedagen har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på Sparekassens økonomiske ressourcer. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen.

Sparekassens udestående garantier er oplyst i noterne under posten "Eventualforpligtelser m.v.". Såfremt det vurderes sandsynligt, at en udestående garanti vil påføre Sparekassen et tab, er forpligtelsen hertil hensat under posten "Hensættelser til tab på garantier" og udgiftsført i resultatopgørelsen under "Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.".

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav herom.

Danny Herløv Aagaard,
afdelingsdirektør i Uldum.

2. Femårsoversigt og nøgletal

Hoved- og nøgletal Middelfart Sparekasse

Beløb i 1.000 kr.	2017	2016	2015	2014	2013
Netto rente- og gebyrindtægter	461.382	442.020	421.520	371.991	332.387
Kursreguleringer	22.742	-3.456	6.901	9.852	30.270
Udgifter til personale og administration	-358.048	-317.818	-296.266	-254.985	-235.687
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	-15.477	-32.327	-92.706	-73.103	-109.794
Resultat af kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	18.253	25.801	-3.882	29.715	21.643
Årets resultat	104.973	90.674	4.557	67.315	27.502
Udlån	5.534.323	4.747.454	4.295.267	4.338.716	3.964.074
Egenkapital	1.127.549	1.012.412	906.954	853.543	727.855
Aktiver i alt	10.776.114	8.745.709	7.366.066	6.642.607	5.438.100
Kapitalprocent	15,4	14,6	14,4	14,7	14,3
Kernekapitalprocent	14,8	14,1	13,9	14,2	13,8
Egenkapitalforrentning før skat	11,4	11,4	0,9	9,2	3,3
Egenkapitalforrentning efter skat	9,8	9,4	0,5	8,8	4,0
Indtjening pr. omkostningskrone	1,3	1,3	1,0	1,2	1,1
Renterisiko	1,6	1,3	1,4	0,6	0,4
Valutaposition	4,0	5,2	6,0	7,4	7,3
Valutarisiko	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Udlån i forhold til indlån	62,3	67,3	75,1	87,5	95,3
Udlån i forhold til egenkapital	4,9	4,7	4,7	5,1	5,4
Årets udlånsvækst	16,6	10,5	-1,0	9,5	5,3
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	278,6	383,3	205,6	-	-
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	271,6	231,5	192,8	140,7	139,6
Summen af store engagementer	0,0	29,9	10,3	35,7	35,2
Årets nedskrivningsprocent	0,2	0,5	1,5	1,3	2,1
Afkastningsgrad	1,0	1,0	0,1	1,0	0,5

2. Femårsoversigt og nøgletal, fortsat

Hoved- og nøgletal koncern

Beløb i 1.000 kr.	2017	2016	2015	2014	2013
Netto rente- og gebyrindtægter	489.750	473.158	446.207	396.175	353.425
Kursreguleringer	22.846	-3.406	6.818	9.876	30.290
Udgifter til personale og administration	-373.805	-333.651	-309.784	-267.355	-247.942
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender	-14.806	-34.343	-94.889	-74.435	-111.342
Resultat af kapitalandele i associerede virksomheder	881	9.530	25.881	14.567	4.296
Årets resultat	104.973	90.674	4.557	67.315	27.502
Udlån	5.602.146	4.806.092	4.353.337	4.143.045	3.794.262
Egenkapital	1.127.549	1.012.412	906.954	853.543	727.855
Aktiver i alt	10.861.520	8.790.395	7.439.646	6.731.772	5.545.691
Kapitalprocent	15,1	14,5	14,1	14,1	13,7
Kernekapitalprocent	14,5	14,0	13,6	13,5	13,2
Egenkapitalforrentning før skat	11,8	11,6	1,1	9,4	3,3
Egenkapitalforrentning efter skat	9,8	9,4	0,5	8,7	4,0
Indtjening pr. omkostningskrone	1,3	1,3	1,0	1,2	1,1
Renterisiko	1,8	1,2	1,5	0,7	0,4
Valutaposition	4,0	5,9	6,0	7,6	7,4
Valutarisiko	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Udlån i forhold til indlån	62,9	68,2	75,8	83,6	91,0
Udlån i forhold til egenkapital	5,0	4,7	4,8	4,9	5,2
Årets udlånsvækst	16,6	10,4	5,1	9,2	6,0
Liquidity Coverage Ratio (LCR)	286,8	311,8	207,6	-	-
Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet	272,0	232,0	192,6	138,1	135,4
Summen af store engagementer	0,0	29,9	10,3	36,3	35,7
Årets nedskrivningsprocent	0,2	0,5	1,5	1,3	2,2
Afkastningsgrad	1,0	1,0	0,1	1,0	0,5

Definitioner af Finanstilsynets officielle nøgletal m.v.

Kapitalprocent

Kapitalgrundlag i procent af samlet risikoeksponering.

Kernekapitalprocent

Kernekapital i procent af samlet risikoeksponering.

Egenkapitalforrentning før skat

Resultat før skat i procent af gennemsnitlig egenkapital. Gennemsnitlig egenkapital beregnes som et simpelt gennemsnit af primo og ultimo.

Egenkapitalforrentning efter skat

Resultat efter skat i procent af gennemsnitlig egenkapital. Gennemsnitlig egenkapital beregnes som et simpelt gennemsnit af primo og ultimo.

Indtjening pr. omkostningskrone

Årets indtægter i forhold til årets udgifter inklusiv nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender m.v.

Renterisiko

Renterisiko i procent af kernekapital.

Valutaposition

Valutaindikator 1 i procent af kernekapital.

Valutarisiko

Valutaindikator 2 i procent af kernekapital.

Udlån i forhold til indlån

Udlån plus nedskrivninger i procent af indlån.

Udlån i forhold til egenkapital

Udlån divideret med egenkapital.

Årets udlånsvækst

Udlånsvækst fra primo året til ultimo året i procent.

Liquidity Coverage Ratio (LCR)

Beholdning af likvide aktiver i procent af netto outflow over 30 dage.

Overdækning i forhold til lovkrav om likviditet

Kassebeholdning, anfordringstilgodehavender i Danmarks Nationalbank, fuldt ud sikre og likvide anfordringstilgodehavender i kreditinstitutter og forsikringsselskaber, ubelånte indlånsbeviser udstedt af Danmarks Nationalbank, sikre letsælgelige børsnoterede ubelånte værdipapirer og andre sikre letsælgelige og ubelånte værdipapirer. Summen af alle elementer måles i procent i forhold til 10 procent af de reducerede gælds- og garantiforpligtelser.

Summen af store eksponeringer

Summen af store eksponeringer i procent af kapitalgrundlag.

Årets nedskrivningsprocent

Årets nedskrivninger i procent af udlån plus nedskrivninger på udlån plus garantier plus hensættelser på garantier.

Afkastningsgrad

Beregnet som forholdet mellem årets resultat og aktiver i alt i procent.

Middelfart Sparekasse i Esbjerg. Rådgiver
Kent Øgendahl (tv), privatkundeforf Henrik
Toverud Stokkebæk og rådgiver Lars Grene.

3. Renteindtægter

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	500	316	681	557
Udlån og andre tilgodehavender	244.553	245.740	263.642	265.491
Obligationer	34.635	36.457	34.861	36.554
Afledte finansielle instrumenter, rentekontrakter	0	-11	-244	-355
Øvrige renteindtægter	1	700	142	1.145
I alt	279.689	283.202	299.082	303.392

4. Renteudgifter

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	5.038	2.321	5.393	2.575
Indlån og anden gæld	11.622	16.335	11.781	16.519
Efterstillede kapitalindskud	3.999	3.991	3.999	3.991
Øvrige renteudgifter	18	65	25	69
I alt	20.677	22.712	21.198	23.154

5. Gebyrer og provisionsindtægter

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Værdipapirhandel og depoter	48.132	45.594	48.132	45.594
Betalingsformidling	20.993	21.054	20.993	21.054
Lånesagsgebyr	37.133	31.525	37.133	31.525
Garantiprovision	89.249	72.637	89.249	72.636
Øvrige gebyrer og provisioner	16.932	15.651	27.333	27.646
I alt	212.439	186.461	222.840	198.455

6. Kursreguleringer

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-273	-252	-273	-252
Obligationer	-8.689	-9.584	-8.585	-9.534
Aktier	32.318	6.115	32.318	6.115
Valuta	-3.024	-683	-3.024	-683
Afledte finansielle instrumenter, rente- og aktiekontrakter	2.410	948	2.410	948
I alt	22.742	-3.456	22.846	-3.406

7. Udgifter til personale og administration

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Lønninger og vederlag til bestyrelse, direktion og repræsentantskab				
Honorar til direktion	3.511	3.264	3.522	3.276
Honorar til bestyrelse	1.762	1.760	1.762	1.760
Honorar til repræsentantskab	188	122	188	122
I alt	5.461	5.146	5.472	5.158
Personaleudgifter				
Lønninger	171.605	151.459	181.365	160.915
Pensioner	19.585	18.242	20.593	19.211
Udgifter til social sikring	26.082	23.362	26.210	23.517
I alt	217.272	193.063	228.168	203.643
Øvrige administrationsudgifter	135.315	119.609	140.165	124.850
Udgifter til personale og administration i alt	358.048	317.818	373.805	333.651

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Direktion				
	(1 person)	(1 person)	(1 person)	(1 person)
Kontraktligt vederlag, inkl. fri bil	3.104	2.887	3.116	2.899
Pension	407	377	407	377
I alt	3.511	3.264	3.523	3.276
Honorarer fra øvrige ledelseshverv i koncernen	12	12	0	0
Honorarer fra øvrige ledelseshverv i alt	385	373	385	373

Navn	Ansæt	Fødselsdag	Vederlag	Opsigelsesvilkår
Adm. direktør Martin Nørholm Balster	2012	03.08.1962	3.511	24 mdr. opsigelse fra Sparekassen og 6 mdr. fra den administrerende direktør

7. Udgifter til personale og administration (fortsat)

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Bestyrelse				
Allan Buch, formand	341	341	341	341
Åge Almtoft, formand for revisions- og risikoudvalget	234	234	234	234
Bo Skouby Rosendahl	170	170	170	170
Bo Smith	195	195	195	195
Claus Nielsen	160	160	160	160
Jan Melgaard	170	170	170	170
Lars Jeppe Jeppesen	27	160	27	160
Pia Kjær Nielsen	170	170	170	170
Ulrik Sørensen	160	160	160	160
Bettina Jørgensen	135	0	135	0
I alt	1.762	1.760	1.762	1.760

Særlige risikotagere

(12 personer) (12 personer) (12 personer) (12 personer)

Lønninger og vederlag til øvrige ansatte, hvis aktiviteter har væsentlig indflydelse på virksomhedens risikoprofil

11.754 16.181 11.754 16.181

Pensionsvilkår for bestyrelse, direktion og særlige risikotagere

Bestyrelse

Direktion og særlige risikotagere

Pensionsordning

Der er ingen forpligtelse til at udbetale pension

Bidragbaseret gennem pensionsforsikringsselskab, hvor indbetalingerne udgiftsføres løbende

Incitamentsprogrammer

I Middelfart Sparekasse indgås der ikke aftaler, der har karakter af incitaments aflønning. Dog er der en enkelt undtagelse, idet en væsentlig risikotager er 100 % variabelt aflønnet.

Der udbetales ikke variable lønde til bestyrelsen og den administrerende direktør i Middelfart Sparekasse, hverken i form af løn, pension eller anden tilsvarende ordning. Der er i 2017 udbetalt engangsvederlag til særlige risikotagere. Beløbet er indeholdt i vederlaget til risikotagerne.

7. Udgifter til personale og administration (fortsat)

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Lån mv. direktion og bestyrelse				
Størrelsen af lån, pant, kaution og garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser stiftet for nedennævnte ledelsesmedlemmer:				
Direktion	600	600	600	600
Bestyrelse	5.815	10.351	5.815	10.351

Engagementerne er bevilget på normale kundevilkår til en markedsrente fastsat i forhold til den enkeltes kapitalforhold. Der er ligeledes stillet sikkerhed på normale kundevilkår. Rente på lån m.v. til direktion og bestyrelsesmedlemmer herunder medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er ydet i intervallet 1,25 - 7,0 %.

	Sikkerheds- stillelser	Sikkerheds- stillelser	Sikkerheds- stillelser	Sikkerheds- stillelser
Direktion	0	0	0	0
Bestyrelse	744	3.527	744	3.527

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Gennemsnitligt antal ansatte	310	294	327	311

8. Revisionshonorar

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Honorar for lovpligtig revision af årsregnskabet	520	519	675	660
Honorar for øvrige erklæringer med sikkerhed	77	27	85	42
Honorar for andre ydelser	353	395	391	413
Honorar for skatterådgivning	0	0	0	7
Revisionshonorar i alt	950	941	1.151	1.122

Honorarer for andre ydelser end lovpligtig revision leveret af PricewaterhouseCoopers Statsautoriseret Revisionspartnerselskab til Sparekassen udgør 0,4 mio. kr. (2016: 0,4 mio. kr.) og består blandt andet af honorar ifm. deltagelse i revisions- og risikoudvalgs-møder og anden generel regnskabs- og skatterådgivning

9. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Individuelle nedskrivninger primo	234.516	297.868	241.694	305.565
Nedskrivninger i året	46.523	44.859	48.615	48.761
Tilbageførte nedskrivninger i året	-27.056	-13.458	-29.200	-15.887
Tabsbøgført tidligere nedskrevet	-36.682	-94.753	-38.148	-96.745
Individuelle nedskrivninger ultimo	217.301	234.516	222.961	241.694
Gruppevise nedskrivninger primo	24.797	18.774	25.946	19.338
Nedskrivninger i året	5.364	7.244	5.364	8.001
Tilbageførte nedskrivninger i året	-3.227	-1.221	-4.048	-1.393
Gruppevise nedskrivninger ultimo	26.934	24.797	27.262	25.946
Individuelle hensættelser på garantier primo	4.215	2.613	4.215	2.613
Hensættelser i året	7.733	5.941	7.733	5.941
Tilbageførte hensættelser i året	-6.373	-4.339	-6.373	-4.339
Individuelle hensættelser på garantier ultimo	5.575	4.215	5.575	4.215
Samlede nedskrivninger og hensættelser ultimo	249.810	263.528	255.798	271.855
Nedskrivninger i året	51.887	52.103	53.979	56.762
Tabsbøgført ej tidligere nedskrevet	892	885	1.283	980
Tilbageførte nedskrivninger i året	-30.283	-14.679	-33.248	-17.280
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-2.719	-1.312	-2.908	-1.449
Beregnet rente af nedskrivninger	-5.660	-6.272	-5.660	-6.272
Resultatpåvirkning af nedskrivninger på udlån	14.117	30.725	13.446	32.741
Hensættelser i året	7.733	5.941	7.733	5.941
Tilbageførte hensættelser i året	-6.373	-4.339	-6.373	-4.339
Resultatpåvirkning af tab på garantier	1.360	1.602	1.360	1.602
Resultatpåvirkning af nedskrivninger og hensættelser i alt	15.477	32.327	14.806	34.343

10. Skat

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Årets aktuelle skat	14.048	12.416	8.166	6.614
Årets ændring i udskudt skat, bogført i resultatopgørelsen	2.736	5.584	11.582	14.061
Regulering af skat vedrørende tidligere år	-249	380	2.933	380
Heraf kompenseret af koncernselskaber	0	0	-1.735	0
Skat af årets resultat	16.535	18.380	20.946	21.055
Aktuel skat, bogført på egenkapitalen	-3.849	-4.573	-3.835	-4.538
Ændring i udskudt skat pga. ændring i skatteprocent	0	0	0	6
Skat af egenkapitalbevægelser	-3.849	-4.573	-3.835	-4.532
Skat af årets resultat forklares således:				
Beregnet 22,0 %/23,5 % skat af årets resultat før skat	22.910	19.869	27.702	24.580
<i>Skatteeffekt af:</i>				
Ikke fradragsberettigede omk. og ikke skattepligtige indt.	-5.953	-585	-5.838	-568
Resultat af kapitalandele	-194	-1.553	-194	-3.547
Anlægsaktiver	21	269	-1.924	210
Regulering af udskudt skat vedrørende tidligere år	-106	0	-553	0
Regulering af aktuel skat vedrørende tidligere år	-143	380	1.753	380
Beregnet skat i alt	16.535	18.380	20.946	21.055
Effektiv skatteprocent	13,6%	16,9%	16,6%	18,8%
Udskudt skat				
Udskudt skat primo	-2.709	-3.721	7.021	-2.509
Ændring i udskudt skat pga. ændring i skatteprocent	0	0	0	6
Regulering til udskudt skat primo	-106	0	1.182	0
Årets forskydning i midlertidige forskelle	2.736	1.012	11.596	9.524
Udskudt skat ultimo	-79	-2.709	19.799	7.021
<i>Specifikation af udskudt skat:</i>				
Anlægsaktiver	-2.923	-4.127	17.364	12.784
Forudbetalte omkostninger	6.026	5.019	10.876	9.960
Udlån og andre tilgodehavender	-2.834	-2.656	-3.644	-3.325
Fremført underskud	-348	-945	-4.797	-12.398
I alt	-79	-2.709	19.799	7.021

11. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	81.145	236.193	89.494	246.721
Tilgodehavender hos centralbanker	750.000	367.000	750.000	367.000
I alt	831.145	603.193	839.494	613.721
Anfordring	57.270	224.243	70.620	234.771
Til og med 3 måneder	773.875	367.000	768.874	367.000
Over 3 måneder og til og med 1 år	0	11.950	0	11.950
I alt	831.145	603.193	839.494	613.721

Fra Hedensted-afdelingen: Kasserer Randi Gjerding (tv) og rådgiver Trine Skovsbo Dalstrup.

12. Udlån og andre tilgodehavender

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	1.838	2.745	1.838	2.745
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	5.532.485	4.744.709	5.600.308	4.803.347
	5.534.323	4.747.454	5.602.146	4.806.092
Anfordring	2.308.613	1.859.267	2.308.613	1.859.267
Til og med 3 måneder	125.900	74.513	133.059	84.397
Over 3 måneder og til og med 1 år	142.256	187.901	179.778	214.563
Over 1 år og til og med 5 år	896.062	812.598	916.840	833.382
Over 5 år	2.061.492	1.813.175	2.063.856	1.814.483
I alt	5.534.323	4.747.454	5.602.146	4.806.092
Udlån, garantier og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris, fordelt på sektorer og brancher				
Offentlig myndighed	3 %	0 %	3 %	0 %
Erhverv:				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	2 %	2 %	5 %	5 %
Industri og råstofindvinding	2 %	2 %	2 %	3 %
Energiforsyning	0 %	0 %	0 %	0 %
Bygge og anlæg	4 %	5 %	5 %	5 %
Handel	5 %	5 %	6 %	7 %
Transport, hoteller og restauranter	2 %	2 %	3 %	3 %
Information og kommunikation	0 %	0 %	0 %	0 %
Finansiering og forsikring	9 %	10 %	2 %	3 %
Fast ejendom	12 %	10 %	12 %	10 %
Øvrige erhverv	6 %	6 %	7 %	7 %
Erhverv i alt	42 %	42 %	42 %	43 %
Private	55 %	58 %	55 %	57 %
I alt	100 %	100 %	100 %	100 %
Posten omfatter alene udlån, der ikke er nedskrevet til nul				
Individuelt vurderede udlån				
Værdiansættelse før nedskrivning	319.149	418.778	329.657	434.375
Nedskrivning	-170.424	-199.370	-176.084	-206.548
I alt indregnet i balancen	148.725	219.408	153.573	227.827
Gruppevis vurderede udlån				
Værdiansættelse før nedskrivning	5.363.817	4.514.952	5.427.120	4.566.320
Nedskrivning	-26.934	-24.797	-27.262	-25.946
I alt indregnet i balancen	5.336.883	4.490.155	5.399.858	4.540.374

13. Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Associerede virksomheder				
Kostpris primo	40.933	35.933	40.933	39.933
Tilgang i årets løb	0	5.000	0	5.000
Afgang i årets løb	0	0	0	-4.000
Kostpris ultimo	40.933	40.933	40.933	40.933
Op- og nedskrivninger primo	18.754	12.421	18.754	21.663
Årets resultat	881	1.677	881	4.146
Andre kapitalbevægelser	-1.380	4.656	-1.380	4.656
Tilbageførte op- og nedskrivninger	0	0	0	-11.711
Op- og nedskrivninger ultimo	18.255	18.754	18.255	18.754
Regnskabsmæssig værdi ultimo	59.188	59.687	59.188	59.687
Tilknyttede virksomheder				
Kostpris primo	355.836	355.836	0	0
Kostpris ultimo	355.836	355.836	0	0
Op- og nedskrivninger primo	-63.981	-74.123	0	0
Årets resultat	17.371	18.739	0	0
Andre kapitalbevægelser	-45.084	-8.597	0	0
Ned- og afskrivninger ultimo	-91.694	-63.981	0	0
Regnskabsmæssig værdi ultimo	264.142	291.855	0	0

14. Aktiver tilknyttet puljeordninger

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Placeret kontant	6.085	37.106	6.085	37.106
Obligationer	0	261.582	0	261.582
Aktier	0	73.741	0	73.741
Investeringsforeningsandele	1.387.237	232.384	1.387.237	232.384
Andre aktiver	2.885	6.069	2.885	6.069
I alt	1.396.207	610.882	1.396.207	610.882

Anette Stenderup, rådgiver i
Middelfart Privat.

15. Immaterielle anlægsaktiver

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Samlet kostpris primo	2.214	2.214	3.489	3.475
Tilgang	0	0	149	14
Samlet kostpris ultimo	2.214	2.214	3.638	3.489
Ned- og afskrivninger primo	2.214	2.151	3.379	3.161
Årets ned- og afskrivninger	0	63	75	218
Ned- og afskrivninger ultimo	2.214	2.214	3.454	3.379
Regnskabsmæssig værdi i alt	0	0	184	110

16. Grunde og bygninger

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Investeringsjendomme				
Dagsværdi primo	23.185	32.204	66.403	75.396
Overført fra midlertidige overtagne aktiver	0	7.299	0	7.299
Årets tilgang	306	1.676	306	1.702
Årets afgang	-6.740	-17.820	-6.740	-17.820
Årets værdiregulering til dagsværdi	0	-174	0	-174
Dagsværdi i alt	16.751	23.185	59.969	66.403
Domicilejendomme				
Værdi primo	1.780	1.829	182.602	178.763
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	0	0	41	8.048
Afgang i årets løb	0	0	-7.546	0
Afskrivninger	-50	-49	-520	-49
Tilbageførte af- og nedskrivninger	0	0	4.649	0
Værdiændringer indregnet i resultatopgørelsen	0	0	135	-4.160
Omvurderet værdi i alt	1.730	1.780	179.361	182.602

17. Øvrige materielle aktiver

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Samlet kostpris primo	80.797	76.841	96.410	92.225
Tilgang	8.532	5.867	13.139	6.213
Afgang	-3.512	-1.911	-6.375	-2.028
Samlet kostpris ultimo	85.817	80.797	103.174	96.410
Ned- og afskrivninger primo	53.839	48.055	63.116	56.325
Årets afskrivninger	6.397	6.393	7.985	7.517
Tilbageførte ned- og afskrivninger	-1.137	-609	-4.000	-726
Ned- og afskrivninger ultimo	59.099	53.839	67.101	63.116
Regnskabsmæssig værdi i alt	26.718	26.958	36.073	33.294
Heraf udgør finansielt leasede aktiver	1.167	1.293	0	0

18. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Beløb i 1.000 kr.	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Gæld til kreditinstitutter	86.527	12.069	99.509	29.806
I alt	86.527	12.069	99.509	29.806
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker fordelt efter restløbetid				
Anfordring	74.527	12.069	74.527	12.069
Til og med 3 måneder	12.000	0	24.982	17.737
I alt	86.527	12.069	99.509	29.806

19. Indlån og anden gæld

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Anfordring	6.839.252	5.678.394	6.826.767	5.635.571
Med opsigelsesvarsel	147.714	194.541	195.640	240.832
Tidsindskud	185.342	245.339	185.342	245.339
Særlige indlånsformer	713.122	707.865	713.122	707.865
I alt	7.885.430	6.826.139	7.920.871	6.829.607

Indlån og anden gæld fordelt på restløbetid

Anfordring	6.839.252	5.678.394	6.826.767	5.635.571
Til og med 3 måneder	100.382	65.083	101.024	66.003
Over 3 måneder og til og med 1 år	265.861	123.592	273.662	129.977
Over 1 år og til og med 5 år	134.670	419.113	168.388	451.742
Over 5 år	545.265	539.957	551.030	546.314
I alt	7.885.430	6.826.139	7.920.871	6.829.607

20. Efterstillede kapitalindskud

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Samlede efterstillede kapitalindskud	49.885	49.760	49.885	49.760
Medregnes til kapitalgrundlag som ansvarlig kapital *)	50.000	50.000	50.000	50.000
Renter % p.a.	7,75	7,75	7,75	7,75

*) Der er ikke krav om fratrækning af amortiserede låneomkostninger i opgørelsen af kapitalgrundlaget. Obligationslån på 50 mio. DKK. Optaget den 17. december 2013. Lånet forfalder til fuld indfrielse den 17. december 2023, og kan førtids indfries den 17. december 2018.

Rentesatsen er fast 7,75 % frem til den 17. december 2018. Herefter er rentesatsen variabel, svarende til COBOR3-satsen med tillæg af et kreditspænd. Kreditspændet beregnes som kuponrente på 7,75 % fratrullet den danske 5-årige swaprente.

Renteudgifter i 2017: t.kr. 3.998 / 2016: t.kr. 3.991. Omkostninger ved optagelse: t.kr. 625.

21. Eventualforpligtelser

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Finansgarantier	799.230	845.815	802.829	848.501
Tabsgarantier for realkreditudlån	1.111.557	942.937	1.111.557	942.937
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	65.356	56.604	65.356	56.604
Øvrige garantier	490.931	320.259	458.810	288.235
Garantier i alt	2.467.074	2.165.615	2.438.552	2.136.277
Huslejeforpligtelser	59.754	12.000	51.060	36.100
Leasingforpligtelser	5.069	3.100	5.069	3.100
Skandinavisk Data Center A/S*	172.365	160.000	172.365	160.000
Øvrige eventualforpligtelser	11.232	6.000	11.232	6.000
Andre eventualforpligtelser i alt	248.420	181.100	239.726	205.200
Eventualforpligtelser i alt	2.715.494	2.346.715	2.678.278	2.341.477

*Middelfart Sparekasse har indgået aftale med Skandinavisk Data Center A/S om it-løsninger. Hvis Sparekassen udtræder af aftalen, skal der betales en udtrædelsesgodtgørelse svarende til løbende år plus 4 års betalinger. Eventualforpligtelsen er pr. 31. december 2017 opgjort til 172.365 tkr.

Middelfart Sparekasse er administrationsselskab i en dansk sambeskatning. Sparekassen hæfter derfor ifølge skattelovgivningens regler herom for indkomstskatter mv. for de sambeskattede enheder.

22. Regnskabsmæssig sikring

Beløb i 1.000 kr.

	2017	2017	2016	2016
	Nominal værdi	Dagsværdi	Nominal værdi	Dagsværdi
Sparekassen				
Aktiver				
Udlån	24.416	24.416	29.973	29.973
Passiver				
Indlån	8.243	8.243	10.657	10.657
Afledte finansielle instrumenter				
Valutaswap udlån	-24.844	66	-30.011	-97
Valutaswap indlån	-9.308	-181	-14.111	134
Netto	-1.493	32.544	-3.492	40.667
Koncern				
Aktiver				
Udlån	78.974	78.974	83.605	83.605
Passiver				
Indlån	8.243	8.243	10.657	10.657
Afledte finansielle instrumenter				
Valutaswap udlån	-59.436	-84	-73.078	-313
Valutaswap indlån	-9.308	-181	-14.111	134
Netto	18.473	86.952	7.073	94.083

23. Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter anvendes primært til afdækning af Sparekassens risici. Valuta- og rentekontrakter anvendes til afdækning af Sparekassens valuta- og renterisici. Køb og salg af finansielle instrumenter med kunderne sker kun på afdækket basis. Afdækningerne kan ikke matches 100 %, hvorfor Sparekassen har en egenrisiko, der dog er særdeles beskedne.

Beløb i 1.000 kr..

	2017	2017	2016	2016
	Nominel værdi	Dagsværdi	Nominel værdi	Dagsværdi
Sparekassen				
Uafviklede spotforretninger				
Renteforretninger, køb	7.872	-5	1.262	2
Renteforretninger, salg	8.517	20	5.484	2
Aktieforretninger, køb	22	289	59	298
Aktieforretninger, salg	12	-285	59	-294
I alt		19		8
Terminsforretninger				
Renteforretninger, køb	238.254	1.656	28.757	220
Renteforretninger, salg	38.254	-1	28.757	-163
I alt		1.655		57
Swaps				
Swaps, køb	9.308	-181	14.111	134
Swaps, salg	24.844	66	30.011	-97
I alt		-115		37
Løbetidsfordeling efter restløbetid				
Op til 3 måneder:				
Renteforretninger, køb (termin)	238.254	1.656	28.757	220
Renteforretninger, salg (termin)	38.254	-1	28.757	-163
Swaps, køb	9.308	-181	14.111	134
Swaps, salg	24.844	66	30.011	-97
I alt		1.540		94

23. Afledte finansielle instrumenter, fortsat

Beløb i 1.000 kr.

	2017	2017	2016	2016
	Nominel værdi	Dagsværdi	Nominel værdi	Dagsværdi
Koncern				
Uafviklede spotforretninger				
Renteforretninger, køb	7.872	-5	1.262	2
Renteforretninger, salg	8.517	20	5.484	2
Aktieforretninger, køb	22	289	59	298
Aktieforretninger, salg	12	-285	59	-294
I alt		19		8
Terminsforretninger				
Renteforretninger, køb	238.254	1.656	28.757	220
Renteforretninger, salg	38.254	-1	28.757	-163
I alt		1.655		57
Swaps				
Swaps, køb	9.308	-181	14.111	134
Swaps, salg	59.436	-84	73.078	-313
I alt		-265		-179
Løbetidsfordeling efter restløbetid				
Op til 3 måneder:				
Renteforretninger, køb (termin)	238.254	1.656	28.757	220
Renteforretninger, salg (termin)	38.254	-1	28.757	-163
Swaps, køb	9.308	-181	14.111	134
Swaps, salg	24.844	66	30.011	-97
I alt		1.540		94
Over 1 år og til og med 5 år:				
Swaps, salg	34.592	-151	43.067	-216
I alt		-151		-216

24. Koncernoversigt

Beløb i 1.000 kr.		Aktivitet	Ejerandel i %	Egenkapital ultimo 2017	Resultat 2017
Navn og hjemsted					
Tilknyttede virksomheder der konsolideres:					
Et godt HJEM A/S, Middelfart Kommune	Ejendoms-mægler-virksomhed	100 %	4.340	-16	
Trekantens Ejendomsselskab A/S, Middelfart Kommune	Ejendoms-selskab	100 %	245.396	9.833	
Leasing Fyn Middelfart A/S, Odense Kommune	Leasing-selskab	100 %	14.405	7.554	
Fælles kontrollerede virksomheder der konsolideres:					
Leasing Fyn Bank A/S*, Bankaktieselskab Odense Kommune	Leasing- og factoring-virksomhed	33,33 %	110.349	8.328	
Associerede virksomheder der ikke konsolideres:					
Kulturøen A/S, Middelfart Kommune	Ejendoms-selskab	50 %	26.142	774	
Kulturøens ByCenter A/S**, Middelfart Kommune	Ejendoms-selskab	50 %	4.736	-80	
Industri Invest Syd***, Sønderborg Kommune	Investerings-selskab	20,7 %	24.450	-865	
NEM Forsikring A/S***, Skanderborg Kommune	Forsikrings-virksomhed	20 %	211.770	13.234	

* Indirekte ejet via Leasing Fyn Middelfart A/S (ejerandel 33,33 %)

** Indirekte ejet via Kulturøen A/S (ejerandel 100 %)

*** Tal for egenkapital og resultat er fra 2016.

Transaktioner og aftaler med dattervirksomheder og associerede virksomheder er foretaget på markedsmæssige vilkår.

Transaktionerne omfatter:

- Husleje tkr. 14.767
- Indtægter forbundet med ind- og udlån samt garantier, tkr. 8.699
- Udgifter forbundet med ind- og udlån samt garantier, tkr. 135
- Administrationsfee, tkr. 1.204.

25. Kapitalforhold

Beløb i 1.000 kr.

	Sparekassen		Koncernen	
	2017	2016	2017	2016
Samlet risikoeksponering	7.006.789	6.585.393	7.169.227	6.633.340
Solvenskrav, 8 % af samlet risikoeksponering	560.543	526.831	573.538	530.667
Garantkapital	543.238	519.478	543.238	519.478
Overført overskud	567.297	474.413	549.042	455.659
Nettoopskrivning efter indre værdis metode	0	0	18.255	18.754
Opskrivningshenlæggelser	1.077	1.026	1.077	1.026
Renter garantkapital	15.937	17.495	15.937	17.495
Egentlig kernekapital før fradrag	1.127.549	1.012.412	1.127.549	1.012.412
Fradrag i egentlig kernekapital	90.519	85.136	90.968	85.575
Egentlig kernekapital efter fradrag (CET1)	1.037.030	927.276	1.036.581	926.837
Supplerende kapital	50.000	50.000	50.000	50.000
Fradrag i supplerende kapital	7.312	13.639	7.316	13.647
Kapitalgrundlag	1.079.718	963.637	1.079.265	963.190
Kernekapitalprocent og egentlig kernekapitalprocent	14,8	14,1	14,5	14,0
Kapitalprocent	15,4	14,6	15,1	14,5

26. Risikostyring

Middelfart Sparekasse er eksponeret mod forskellige risici og anvender risikostyring som en del af de strategiske beslutninger og den daglige drift.

Bestyrelsen i Middelfart Sparekasse fastsætter koncernens risikopolitik og definerer rammerne for de risikoområder, som Sparekassen beskæftiger sig med. Den administrerende direktør fastsætter dernæst rammerne for de enkelte afdelingers og medarbejderes beføjelser ved gennemførelsen af de daglige forretninger. Dette sker via forretningsgange og instrukser.

Der er etableret funktionsadskillelse mellem de afdelinger, der indgår forretninger med kunderne og dermed påfører koncernen risici, og de afdelinger, der overvåger disse risici. Herudover udvikles Sparekassens risikofunktion og risikostyring løbende, så Middelfart Sparekasse også i fremtiden er rustet til de udfordringer, den finansielle sektor stilles overfor.

Målet med de af bestyrelsen fastsatte politikker er, at Sparekassen med en stærk styring af de påtagne risici opnår en indtjening og egenkapital, der sikrer den daglige drift som selvstændigt pengeinstitut.

Middelfart Sparekasse offentliggør udover Årsrapport 2017 en omfattende risikoredegørelse, hvori de forskellige risici og risikopolitikker beskrives mere indgående.

Typer af risici

Den finansielle risikostyring i Sparekassen omfatter kreditrisiko, markedsrisiko, operationel risiko, likviditetsrisiko og kapitalrisiko. For en beskrivelse af ovennævnte risici henvises til de følgende afsnit.

Kreditrisiko

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af debtors eller modparters misligholdelse af betalingsforpligtelser indgået med Sparekassen.

Kreditrisikoen styres efter Sparekassens kreditpolitik, som er fastlagt af bestyrelsen. Politikken fastsætter principper for størrelsen, typen og omfanget af de kreditrisici, Sparekassen ønsker at påtage sig samt principper for håndtering og styring af kreditrisici.

For at sikre god risikomæssig diversificering har Sparekassen en række interne målsætninger om eksponeringer mod enkelte kunder og brancher. Sparekassen ønsker ikke nye eksponeringer, som er større end 10 % af Sparekassens kapitalgrundlag. Samtidig må ingen brancher udgøre mere end 15 % af de samlede udlån og garantier. Politikken tilpasses løbende udviklingen på forretningsområderne, så det sikres, at Sparekassen ikke påtager sig uønskede risici.

Styringen af kreditrisici foretages såvel på porteføljeniveau som på enkelt-kundeniveau i forbindelse med bevilling og løbende med særlig fokus på de eksponeringer, der vurderes at være risikofyldte. Som grundlag for enhver kreditvurdering indsamles økonomi- og regnskabsoplysninger, budgetter, rådighedsbeløb, tilbudte sikkerheder, tidligere kreditbevillinger mv.

Den daglige kreditstyring foretages af kunderådgi-verne i samarbejde med afdelingsdirektørerne, mens den overordnede kreditstyring foretages af kreditafdelingen. Den overordnede kreditstyring omfatter blandt andet overvågning af, at kreditpolitik og bevillingsbeføjelser overholdes samt identifikation af og opfølgning på svage og nødlidende eksponeringer. Alle etablerede eksponeringer på mere end 12,5 mio. kr. skal som udgangspunkt bevilges af bestyrelsen.

Sparekassens samlede krediteksponering er angivet i tabel 1 øverst på side 100 fordelt på eksponeringstyper.

Tabel 1. Den samlede krediteksponering

Balanceførte poster i tkr.	2017	2016
Tilgodehavende hos kreditinstitutter og centralbanker	955.952	702.905
Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	1.838	2.745
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	5.532.485	4.744.709
Handelsbeholdning	2.110.119	1.911.027
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	264.142	291.855
Kapitalandele i associerede virksomheder	59.188	59.687
Ikke-balanceførte poster		
Garantier	2.467.074	2.165.615
Uudnyttede kreditter	2.083.395	1.825.359
I alt	13.474.193	11.703.902

Væksten i krediteksponeringer i 2017 er til dels en afspjeling af den vækst, som Sparekassen har haft i udlån på 16,6 %. Herudover har væksten i indlån på 24,8 % medført et stigende indlånsoverskud, som blandt andet er placeret i obligationer, hvilket også får den samlede krediteksponering til at stige.

Branchefordeling

Fordelingen af Sparekassens udlån og garantier på brancher fremgår af tabel 2 nedenfor.

Tabel 2. Branchefordeling udlån og garantier

Beløb i 1.000 kr.	Udlån og garantier før nedskrivninger og hensættelser				Udlån og garantier før nedskrivninger og hensættelser			
	%		%		%		%	
	2017				2016			
Offentlig myndighed	3	215.398	0	0	0	0	0	0
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	3	205.810	2	4.132	2	137.630	1	3.259
Industri og råstofindvinding	2	157.672	3	7.869	2	148.619	3	7.004
Energiforsyning	0	2.663	0	0	0	9.197	0	0
Bygge og anlæg	4	309.859	5	11.374	5	340.673	5	13.272
Handel	6	454.568	8	19.326	5	391.032	7	18.873
Transport, hoteller og restauranter	2	151.945	2	4.090	2	150.967	1	3.740
Information og kommunikation	0	29.751	1	2.374	0	23.430	1	2.223
Finansiering og forsikring	8	692.603	1	2.693	9	671.316	2	4.470
Fast ejendom	12	954.499	12	30.014	10	739.367	15	39.864
Øvrige erhverv	5	506.574	6	17.646	7	407.480	7	16.857
I alt erhverv	42	3.465.944	40	99.518	42	3.019.711	42	109.562
Private	55	4.502.129	60	150.276	58	4.104.354	58	153.967
I alt	100	8.183.471	100	249.794	100	7.124.065	100	263.529

Ledelsen vurderer, at der er en tilfredsstillende spredning i porteføljen.

Sparekassen er størst eksponeret mod branchen "Fast ejendom", som udgør 11,7 % af Sparekassens samlede udlån og garantier ultimo 2017 (2016: 10,4 %).

Det vurderes, at branchen "Fast ejendom" er den mest risikofyldte branche for Sparekassen, men ved en sammenholdelse med de seneste offentliggjorte procenter i Finanstilsynets inspektionsrapporter vedrørende Gruppe 3-institutter vurderes denne branche ikke at udgøre en "unormal" andel af de samlede udlån og garantier i Sparekassen.

Sparekassens målsætning om en maksimal eksponering på 15 % mod enkeltbrancher og grænsen for ejendomseksponering i Finanstilsynets Tilsynsdiamant på 25 % er begge overholdt.

Sparekassen har den næststørste eksponering mod branchen "Finansiering og Forsikring" på 8,5 % (2016: 9,4 %) af Sparekassens samlede udlån og garantier. Heraf udgør Sparekassens 100 % ejede datterselskab, Leasing Fyn Middelfart A/S, isoleret set 6,4 % (2016: 6,6 %).

Forøgelsen på 1.059 mio. kr. i de samlede udlån og garantier før nedskrivninger og hensættelser fordeler sig med 215 mio. kr. til offentlige myndigheder, 446 mio. kr. til erhverv i alt og 398 mio. kr. til private. Udviklingen fordeler sig forholdsvis jævnt med en fin spredning imellem de enkelte brancher.

Modtagne sikkerheder

Sparekassen søger at reducere risikoen på eksponeringer ved at få sikkerheder i pant i debitorernes aktiver.

Sikkerhedsværdierne opgøres som aktivets dagsværdi fratrullet forventede omkostninger ved overtagelse og realisation og herudover fratrækkes et haircut på min. 10 % afhængig af aktivtype. Der er ved opgørelsen af sikkerhedsværdierne set bort fra overskydende sikkerheder. De modtagne sikkerheder overvåges af kreditafdelingen, der løbende vurderer og forholder sig kritisk til sikkerhedens værdi. Øges risikoen på en debitor, intensiveres overvågningen af de stillede sikkerheder.

Tabel 3 og 4 viser de modtagne sikkerheders sikkerhedsværdi fordelt på henholdsvis sikkerhedstyper og brancher.

Sparekassens sikkerheder består i høj grad af pant i fast ejendom (76%). Branchefordelingen viser, at de største sikkerhedsværdier ligger i den branche, hvor Sparekassens eksponeringer jf. tabel 2 er størst. Når dette ikke gælder for branchen "Finansiering og forsikring" skyldes det den store andel, som Sparekassens 100 % ejede datterselskab Leasing Fyn Middelfart A/S, udgør af denne branche, jf. ovenfor.

Tabel 3. Sikkerhedsværdi pr. sikkerhedstype

Sikkerhedstype	2017 1000 kr.	2017 %	2016 1000 kr.	2016 %
Pant i fast ejendom	2.890.375	76	1.989.528	66
Virksomhedspant Skadesløsbrev	163.276	4	454.471	15
Pant i køretøj	487.262	13	144.572	5
Øvrige aktiver	241.571	7	408.251	14
I alt	3.782.484	100	2.996.822	100

Tabel 4. Sikkerhedsværdi pr. branche

Branche	2017 1000 kr.	2017 %	2016 1000 kr.	2016 %
Landbrug, jagt og skovbrug og fiskeri	130.514	3	118.635	4
Industri og råstofindvinding	152.044	4	137.321	5
Energiforsyning	480	0	309	0
Bygge og anlæg	211.212	6	248.651	8
Handel	347.463	9	312.821	10
Transport, hoteller og restauranter	134.790	4	121.241	4
Information og kommunikation	18.883	0	11.395	0
Finansiering og forsikring	78.948	2	86.235	3
Fast ejendom	648.765	17	404.395	14
Øvrige erhverv	289.865	8	195.914	7
I alt erhverv	2.012.964	53	1.636.917	55
Private	1.769.520	47	1.359.905	45
I alt	3.782.484	100	2.996.822	100

De samlede udlån til private og erhverv er dækket af sikkerheder svarende til 47,5 % af udlånet i 2017 mod 42,1 % i 2016. Den markante forbedring kan blandt andet forklares med, at mange nyudlån har en lavere blankoandel.

Nedskrivninger

Nedskrivninger på individuelt vurderede udlån foretages som tidligere anført, når der er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse (OIV), som resulterer i en reduktion i den forventede betalingsstrøm.

OIV anses for at være indtruffet, når f.eks. en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter
- Sparekassen yder låntager lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af låntagers økonomiske vanskeligheder
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive underlagt anden økonomisk rekonstruktion.

Herudover overvåges alle eksponeringer større end 2 % af kapitalgrundlaget individuelt.

Individuelt vurderede eksponeringer, hvorpå der ikke er nedskrevet, samt øvrige udlån inddeles i grupper med ensartede karakteristika, hvorpå der foretages en porteføljemæssig nedskrivning. Sparekassen anvender en model til gruppevis nedskrivninger, som er udviklet af Lokale Pengeinstitutter og tilpasset Sparekassens individuelle forhold.

Årets driftspåvirkning fra nedskrivninger og hensættelser på udlån og garantidebitorer er i 2017 for Sparekassen 15.477 t.kr. (2016: 32.327 t.kr.), hvilket svarer til en nedskrivningsprocent på 0,2 % (2016: 0,5 %) af de samlede udlån og garantier. Målet for ultimo 2018 er, jf. Strategi 2018, at nedskrivningsprocenten skal være under 0,75 %.

Kundevurderinger

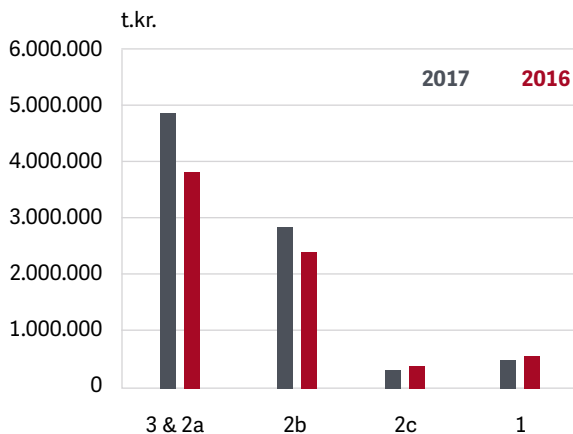
Alle kunder i Sparekassen vurderes periodisk individuelt og tildeles en kundevurdering fra 1 til 3 ud fra følgende kriterier:

- Kundevurdering 3 gives til kunder med utvivlsom god bonitet. Ved disse kunder er det usandsynligt, at Sparekassen vil få tab på udlån
- Kundevurdering 2a gives til kunder med normal bonitet. Det vil sige, at der er lav sandsynlighed for, at kunderne ikke kan klare deres forpligtelser
- Kundevurdering 2b gives til kunder med visse svaghedstegn
- Kundevurdering 2c gives til kunder med væsentlige svaghedstegn, uden at der dog er objektiv indikation for værdiforringelse (OIV)
- Kundevurdering 1 gives til kunder med OIV.

I figur 1 nedenfor ses udlån og garantier (før nedskrivninger og hensættelser) fordelt på kundevurderinger. Den overordnede fordeling mellem kudekategorierne er tilfredsstillende. Andelen af kunder med væsentlige svaghedstegn og OIV er faldet fra 14 % ultimo 2016 til 11 % ultimo 2017.

Der har herudover været en positiv udvikling i udlån og garantier ydet til kunder med god bonitet (kundevurdering 3 & 2a), som er steget med 1.077 mio. kr. Udlån og garantier til kunder visse svaghedstegn (kundevurdering 2b) er steget med 295 mio. kr. fra ultimo 2016 til ultimo 2017. I henhold til kreditpolitikken skal alle nye kunder i Sparekassen som minimum opfylde kriterierne for at være 2b-kunde.

Figur 1. Udlån og garantier før nedskrivninger og hensættelser fordelt på kundevurderinger

Markedsrisiko

Markedsrisikoområdet dækker risici, som hidrører fra disponeringer inden for værdipapirbeholdning, valuta samt afledte finansielle instrumenter. Middel-fart Sparekasses grundlæggende politik er, at sikre, at Sparekassens markedsrisici til enhver tid er passende forsigtige, og at de af bestyrelsen fastsatte mål og politikker med hensyn til markedsrisiko overholdes.

Sparekassen har for risikotyperne rente-, valuta- og aktierisiko fastsat konkrete rammer, som løbende tilpasses det aktuelle markeds- og risikobillede. Disponeringen heraf sker ud fra et mål om at have lav risiko i egenbeholdningen og inden for denne ramme at optimere afkastet i forhold til risikoen. Bestyrelsen fastsætter de interne retningslinjer og bemyndigelser for de daglige dispositioner på markedsrisikoområdet. Sparekassen overvåger markedsrisiko løbende, og direktionen modtager ugentligt rapportering om udvalgte områder, ligesom bestyrelsen ved hvert bestyrelsesmøde modtager rapportering om udviklingen i markedsrisici.

Renterisiko

Renterisikoen måles som det forventede kurstab på rentepositioner, der vil følge af en umiddelbar ændring i alle rentesatser på 1 procentpoint enten i op- eller nedadgående retning. Renterisikoen fremkommer i forbindelse med fastforrentede udlån, obligationer, indlån og funding. Finansielle derivater anvendes i begrænset omfang til afdækning af renterisici.

Hverken den samlede renterisiko eller handelsbeholdningens renterisiko må ved en ændring i den effektive rente på 1 procentpoint overstige 3 % af kapitalgrundlaget. Det fremsatte mål for renterisikoen har ikke været overskredet i løbet af 2017.

Renterisikoen udgør 1,6 % af kapitalgrundlaget pr. 31. december 2017 (2016: 1,3 %).

Aktierisiko

Aktierisikoen er risikoen for tab som følge af ændringer i aktiekurserne. I tabel 5 fremgår Sparekassens aktiebeholdning ultimo 2016 og ultimo 2017 opdelt i børsnoterede og unoterede aktier. Beholdningen af børsnoterede aktier må ikke overstige 4,5 % af kapitalgrundlaget, mens unoterede aktier ikke må overstige 25 % af kapitalgrundlaget. Ingen af ovennævnte grænser har været overskredet i 2016 og 2017.

Tabel 5. Aktiebeholdningens fordeling

	2017 1000 kr.	2017 %	2016 1000 kr.	2016 %
Børsnoterede	21.555	9	9.505	5
Unoterede	208.826	91	191.146	95
Aktier i alt	230.381	100	200.651	100

Valutarisiko

Valutarisikoen (valutaindikator 1) opgøres som største sum af henholdsvis positioner i valutaer, hvor Sparekassen har et nettotilgodehavende og valutaer, hvor Sparekassen har en netto gæld. Valutaindikator 1 må ikke overstige 10 % af kernekapitalen efter primære fradrag.

Herudover må valutaindikator 2 ikke overstige 0,12 % af kernekapitalen inkl. hybrid kernekapital efter fradrag. Valutaindikator 2 er et udtryk for, at såfremt Sparekassen ikke ændrer valutapositionerne i de følgende 10 døgn, så er der 1 % sandsynlighed for, at Sparekassen får et tab større end indikatorens værdi.

Ingen af ovennævnte grænser er overskredet i 2017. Finansielle derivater anvendes i et vist omfang til afdækning af valutarisici. Valutaindikatorerne er specificeret i tabel 6 og 7 nedenfor.

Tabel 6. Oversigt valutaindikatorer

	2017 1000 kr.	2016 1000 kr.
Valutaindikator 1	41.170	48.274
Valutaindikator 2	140	62

Tabel 7. Valutaindikator 1 fordelt på valutaer

	2017 1000 kr.	2016 1000 kr.
TRY	33.192	21.200
GBP	714	645
EUR	3.567	19.033
CHF	0	509
NOK	0	1.053
USD	1.032	4.311
Øvrige	110	91
Kollektive investeringsforeningsbeviser	2.555	1.432
I alt	41.170	48.274

Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for tab som følge af, at det ikke er muligt at fremskaffe den nødvendige finansiering til dækning af likviditetsbehovet. Målet med likviditetsstyringen er, at der er sikret et tilstrækkeligt og stabilt likviditetsberedskab.

Pr. 1. oktober 2015 blev der indført et nyt likviditetsnøgletal Liquidity Coverage Ratio (LCR), som beskriver, hvordan Sparekassen skal være i stand til at honorere sine betalingsforpligtelser indenfor en kommende 30 dages periode i et marked, hvor der ikke er adgang til funding.

Lovgivningsmæssigt er der krav om en overdækning på minimum 80 % i 2017. Dette krav stiger med 20 procentpoint i 2018 således, at det lovgivningsmæssige krav til overdækning ender på 100 %, når det er fuldt indfaset fra 1. januar 2018.

Middelfart Sparekasse har en målsætning om at have en overdækning på 60 procentpoint i forhold til lovens krav, og har siden indførelsen af LCR-nøgletallet pr. 1. oktober 2015 overholdt denne målsætning.

LCR-nøgletallet udgør 278,6 % ultimo 2017 mod 383,3 % ultimo 2016. Faldet er sket på trods af en forøgelse af likviditetsreserven på 429 mio.kr. fra ultimo 2016 til ultimo 2017, og kan forklares med et forøget nettooutflow på 307 mio. kr. grundet en ændret fortolkning af en specifik post i inflow. De likvide aktiver i henhold til LCR-nøgletallet fordeler sig som vist i tabel 8 nedenfor.

Tabel 8. Likvide aktiver fordelt på kvalitetsklasser

Level 1	Indestående i Nationalbanken mv.	923.446
	Realkreditobligationer af ekstrem høj kvalitet	923.728
		1.847.174
Level 2	Realkreditobligationer af høj kvalitet	134.630
	Aktier af høj kvalitet	10.438
		145.068
I alt		1.992.242

LCR-nøgletallet afløste pr. 1. januar 2017 likviditetsnøgletallet opgjort i henhold til § 152 i "Lov om finansiel virksomhed". Dette nøgletal skal fortsat oplyses, da det indgår i Finanstilsynets tilsynsdiamant for pengeinstitutter. Nøgletallet jf. Fil § 152 udgør 271,6 % pr. ultimo 2017 mod 231,5 % ved udgangen af 2016. Dermed har Sparekassen ikke problemer med at overholde Finanstilsynets grænseværdi på minimum 50 % overdækning.

Likviditetsbehovet planlægges både på kort og lang sigt, så likviditetsberedskabet til enhver tid er sikret. Sparekassens likviditet fremskaffes primært hos Sparekassens kunder gennem indlånsprodukter. Yderligere behov for likviditet dækkes via lån hos andre pengeinstitutter eller i Danmarks Nationalbank. Pengemarkedet anvendes til daglige udsving i likviditeten.

Overskudslikviditeten er hovedsagligt placeret i likvide aktiver.

Operationelle risici

Sparekassen definerer operationel risiko som risiko for tab som følge af u hensigtsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og handlinger, systemfejl og eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Sparekassen har udarbejdet politikker, skriftlige forretningsgange og procedurer, der minimerer de risici, som kan påvirke Sparekassen. I Sparekassen sker der løbende registrering og rapportering af tab og begivenheder, som vurderes at kunne medføre operationelle risici. Med baggrund i ovennævnte foretages en vurdering af, om forretningsgange mv. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af fremtidige operationelle risici.

De operationelle risici indgår endvidere i fastsættelsen af Sparekassens kapitalprocent efter den såkaldte basisindikator metode, hvor der med baggrund i de seneste tre regnskabsårs nettoindtægter kvantificeres et beløb, der tillægges de risikovægtede eksponeringer til dækning af Sparekassens operationelle risici.

Kapitalrisici

Foruden ovennævnte risici har Middelfart Sparekasse også risici forbundet med den fremtidige kapitalfremskaffelse og dermed den fremtidige kapitaldækning. Sparekassens kapital består af Sparekassens garant-

kapital, overførte resultater samt efterstillet kapitalindskud. Tilsammen udgør denne kapital Sparekassens kapitalgrundlag, der til enhver tid skal dække den andel af de risikovægtede poster, som Sparekassens individuelle solvensbehov og lovgivningen foreskriver. Sparekassens fremtidige eksistensgrundlag baserer sig på Sparekassens evne til at overholde det individuelle kapitalkrav, hvorfor risikostyring på kapitalområdet er særdeles relevant.

Risikostyringen foregår via fremskrivning og simulering af udlån, indlån, risikovægtede poster, kapitaltilbagebetalingsstrategier, resultat samt solvensbehov. Samtidig indgår fremtidige lovkrav på kapitalområdet, så Sparekassen til enhver tid overholder disse. Således sikres det, at Sparekassen under nuværende og fremtidig strategi overholder bestyrelsens og forretningsmodellens krav til kapitaloverdækning samtidig med, at fremtidige omkostninger til kapital holdes på et minimum. Kapitaloverdækningen opgøres som det individuelle solvensbehov tillagt indførte buffere samt Sparekassens eget tillæg på 3 %.

Middelfart Sparekasses kapitalgrundlag før fradrag er på 1.178 mio. kr., og består af egenkapital på 1.128 mio. kr. samt supplerende kapital på 50 mio. kr. Den supplerende kapital opfylder alle krav i CRD/CRR og kan fuldt ud medregnes i Sparekassens kapitalgrundlag³³.

Middelfart Sparekasses kapitalprocent udgør 15,4 ultimo 2017 mod 14,6 ultimo 2016. Det individuelle solvensbehov³⁴ andrager 8,8 % ultimo 2017. Hertil kommer en kapitalbevaringsbuffer på 1,25 % ultimo 2017. Sammenholdt med det faktiske kapitalgrundlag på 1.080 mio. kr. var der ved udgangen af 2017 en kapitalbuffer på 376 mio. kr., svarende til 5,4 procentpoint. Ultimo 2016 var kapitalbufferen 341 mio. kr. svarende til 5,2 procentpoint. Stigningen sker på trods af at kapitalbufferen påvirkes negativt af indfasningen af den lovpligtige kapitalbevaringsbuffer som pr. 1. januar 2017 blev øget med 0,63 % fra 0,63 % i 2016 til 1,25 % i 2017, og som frem mod 2019 øges til 2,5 %.

Sparekassen har på det foreliggende grundlag samt Sparekassens forventninger til perioden 2018-2022 foretaget en fremskrivning af Sparekassens kapital-situation til og med udgangen af 2022, og den viser, at Sparekassen lever op til de fuldt indfasede kapitalkrav i CRD/CRR.

³³ Sparekassens kapitalgrundlag er specificeret og uddybet i note 25.

³⁴ Opgørelsen af det individuelle solvensbehov er ikke omfattet af revisionen af åregnskabet.

Middelfart Privat
Havnegade 21
5500 Middelfart
Telefon 64 22 22 00

Middelfart Erhverv
Havnegade 21
5500 Middelfart
Telefon 64 22 22 01

Strib afdeling
Sofendalvej 4, Strib
5500 Middelfart
Telefon 64 40 17 50

Fredericia afdeling
Prinsessegade 95
7000 Fredericia
Telefon 75 93 08 00

Kolding afdeling
Buen 7
6000 Kolding
Telefon 75 53 89 00

Vejle afdeling
Vestre Engvej 1A
7100 Vejle
Telefon 75 83 66 66

Uldum afdeling
Søndergade 17
7171 Uldum
Telefon 75 67 92 11

Ødsted afdeling
Ribevej 50 A, Ødsted
7100 Vejle
Telefon 75 86 45 43

Hedensted afdeling
Østerbrogade 11A
8722 Hedensted
Telefon 76 74 11 50

Vinding afdeling
Vindinggård Center 23
7100 Vejle
Telefon 76 42 07 30

Odense Privat
Dalumvej 54B
5250 Odense SV
Telefon 88 20 84 60

Odense Erhverv
Dalumvej 54B, 1. sal
5250 Odense SV
Telefon 88 20 85 20

Horsens afdeling
Høegh Guldbergs Gade 36E
8700 Horsens
Telefon 88 20 84 80

Esbjerg afdeling
Skolegade 45
6700 Esbjerg
Telefon 88 20 85 50

Aarhus afdeling
Rosensgade 18-20
8000 Aarhus C
Telefon 88 20 85 00

Hørning afdeling
Nørre Allé 17
8362 Hørning
Telefon 88 20 85 35

Svendborg afdeling
Tinghusgade 22
5700 Svendborg
Telefon 88 20 85 80

Investering Roskilde
Algade 18
4000 Roskilde
Telefon 88 20 85 85